NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 3 DIN BROJ 78

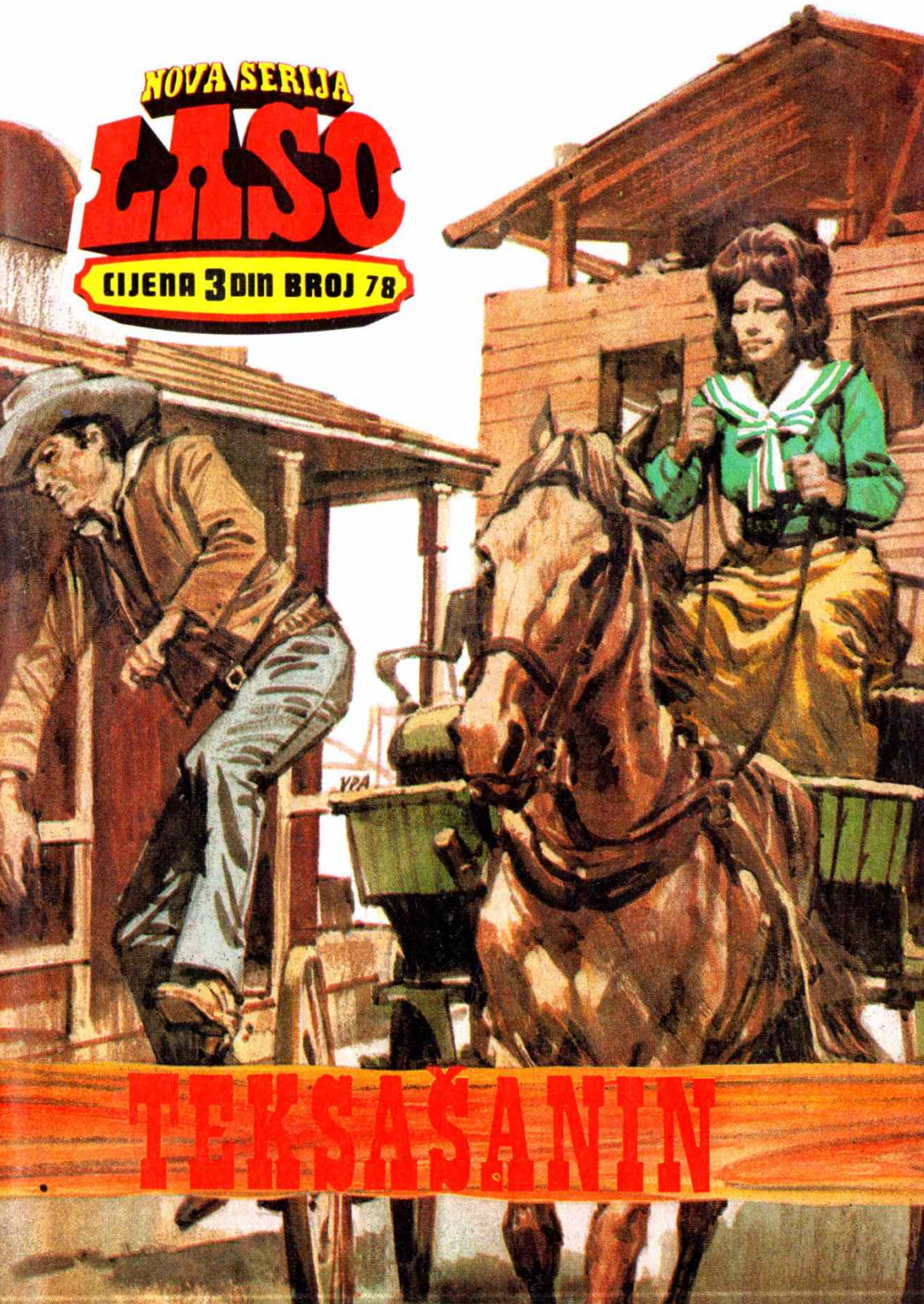

TEKSAŠANIN

STEVEN C. LAWRENCE

TEKSAŠANIN

»Laso« Nova serija 1975.

Recenzija: Zlatko Crnković, književni prevodilac
Prijevod: Ljiljana Vojinović

»Laso« — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković. — Tisak. OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1975.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 3 d. Za inozemstvo: DM 1,40; ASCH 8; SFRS 1,60; HFL 1,30

Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/2 — 1973 od 26. XI 1973.

I

Vrijeme je izmijenilo Hobart. Uostalom, podjednake je tragove ostavilo i na jahaču koji se zaustavio u hrastiku i, otpuhujući dimove iz cigarete, promatrao taj pogranični gradić što se u daljini ljeskao na suncu. Šumarak nije pružao hladovinu već samo sjenu, tako da se i ovdje osjećala zapara vrelog teksaškog popodneva. Lice Ruela Crocketta bilo je zamišljeno. Prevrćući cigaretu među prstima, pomilovao je konja pepeljaste dlake pod sobom. Da je netko sa strane vidio taj prizor, bez dvoumljenja bi kazao: Njih dvojica mnogo duguju jedan drugome!

— Još samo malo, King— reče Ruel. — Večeras ću te odvesti na spavanje u pravu staju.

Kad je poslije dugog jahanja prerijom ugledao gradić, zapanjila ga veličina Hobarta. Ulicom Pioneer uzdizale su se nove zgrade, od toga tri čak dvokatnice. Vidio je novu banku, koja je bila sagrađena od cigala dopremljenih tko zna od kuda. Bilo je i više saluna; mogao je nabrojiti najmanje tri tek netom otvorenih. Njegovo iskusno oko ocijenilo je da su ih vlasnici u najskorije vrijeme predali na milost i nemilost žednim grlima ovog dijela Teksasa.

To više nije bilo napola španjolsko naselje iz njegova djetinjstva, kad su kockari, gostioničari i trgovci nastojali od stočara koji su podigli Hobart prigrabiti sve konce u svoje ruke. Isto tako to više nije bio gradić u kojem ga je prije pet godina rulja napala zato što je simpatizirao Uniju, a zatim protjerala iz grada kao najgoreg kriminalca.

Razmišljanje o tim danima ispunilo ga je zebnjom. Otprilike ista ga je zabrinutost zaokupljala i onda kad je napuštao Kanzas. Za danonoćnog jahanja plašio se susreta s nekim tko će ga prepoznati i izazvati. U tom slučaju sukob bi bio neminovan, i sve bi počelo ispočetka.

Potjerao je Kinga, ne dopuštajući da njegova zabrinutost preraste u strah. Tješila ga je činjenica da dolazi sam; valjda će ga pustiti na miru.

Crockett, energičan, odlučna izraza lica, bio je visok muškarac, širokih ramena, tek načeo srednje godine. Odjeća mu je bila nova, ali bilo je očito da je u sedlu proveo bezbroj sati.

Od trenutka kad se pojavio na početku Ulice Pioneer bio je svjestan da ga prisutni promatraju napeto i s velikim zanimanjem. Mora da ga je neki samotni jahač ili pak vozač poštanskih kola prepoznao i pustio glas da se vraća u rodni grad. Brada nije mnogo izmijenila njegovu fizionomiju. Tko god je prvi zucnuo da dolazi, napravio je prokleto dobar posao.

Crockettova ramena se isprave a oči stisnu. Koljenima čvršće stegne konja dok je desnom rukom nonšalantno pridržavao uzde, spreman da svakog časa posegne za koltom ako ga netko izazove ili se ispriječi na putu.

Prema ritmičkim udarcima koji su odzvanjali ulicom zaključio je da samo jedan čovjek nije prestao radom, i da jedino njega nije osobito impresionirala vijest da je Ruel Crockett osvanuo u Hobartu. To je John Sutton lupao po svom nakovnju. Gledajući pravo ispred sebe, Crockett skrene konja prema kovačnici. Zaustavi se ispred otvorenih vrata, tik iza gorostasa, i upita:

— Johne, imaš li vremena da pregledaš potkove mog konja?

Sutton podigne pogled prema njemu. Bio je to div nabijen mišićima, rutav i opaljen suncem i vjetrom. Kovač se osvrnuo na mah, a zatim opet prihvatio čekića.

— Johne — ponovi Crockett mirnim glasom — imaš li vremena za mog konja?

Kovač ga okrzne pogledom, no umjesto da odgovori zapilji se niz ulicu.

Krajičkom oka Crockett registrira neko kretanje iza sebe. Polako se okrene u sedlu, spuštajući ruku niz bok.

— Hello, Ruele!

Crockettova ruka stane kad primijeti šerifa. Ranije Hobart nije bio dovoljno velik grad da bi imao svog šerifa, no kako je Bol Taylor bio predstavnik okruga bilo je prirodno da mu sada pripadne dužnost gradskog čuvara zakona.

— Hello, Bole! — uzvrati Crockett.

Maršal, visok i vitak četrdesetogodišnjak, stajao je raskrečenih nogu dok je odmjeravao jahača.

— Tražiš neprilike, Ruele?

— Niti govora. Jedino želim da John pregleda Kingove potkove, a možda bi mu i njegov momak mogao dati vode i istimariti ga dok ja obavim neke poslove.

Taylor ispljune sažvakani duhan, a zatim se iskrivi da bi zavirio u staju. Očima preleti konje u pregracima a zatim se uputi prema malom, koralu iza kuće, četiri konja čekalo je na kovačevu pomoć. Zamijetio je da su se ljudi koji su do tada stajali po strani počeli primicati. Doduše, nesigurno, ali iz minute u minutu gomila je bila sve bliža kovačevoj staji. John Sutton to također zapazi i po prvi put progovori.

— Bole, najprije ću se prihvatiti njegova konja.

— Ja mogu pričekati — reče Crokkett. — Čekat ću svoj red.

— Rekao sam, prvo uzimam tvog konja — odbrusi kovač. — Ne želim u ovom gradu nikakvog prevrtljivca Teksašanina, a pogotovo ne ubojicu, ni trenutka duže nego što je to potrebno.

Na Crockettovom licu ne pomakne se nijedan mišić. Sjaši bez riječi, obuhvativši pogledom sve prisutne. Začuje kako netko psuje na španjolskom ali na to ne obrati pažnju. Mnoga lica bila su mu poznata, posebno onih koji su bili odjeveni u dotrajale odore Konfederacije. Međutim, nitko od Allisonovih nije bio prisutan. Tu su bili Bob DeWitt i Harry Kelly, obojica sudionici napada na njega prije pet godina.

Iza DeWitta svjetina se najednom razdvoji i jedan zdepasti vojnik Federacije probije se na čistinu. Na njemu su bile hlače sa žutim lampasom, koje su pokazivale da je pripadao konjici, dok su oznake na njegovim rukavima odavale čin narednika. Brzim pogledom odmjeri Crocketta.

— Imate nezgoda s ovim čovjekom, šerife? — obratio se Bolu Tayloru.

Pridošlica je mogao imati oko trideset godina i mada su njegove riječi bile namijenjene Bolu, nije skidao pogled s Crocketta i kolta što je visio o njegovu opasaču.

— Odbija vam predati svoj revolver?

— Ne — započe šerif. — On...

— Kako to da nosite revolver?

Prema tome kako je demobilizirani konjički narednik govorio bilo je jasno da vlast nije u Taylorovim rukama.

— Nije mi poznato da postoji zakon o zabrani nošenja oružja — javi se Crockett. Njegov glas zvučao je iskreno.

Nešto podalje od skupine koja je okružila kovačnicu stajao je visok muškarac, čiji je revolver bio više nego uočljiv. Narednik skrene pogled u tom smjeru a zatim se okrene Crokkettu.

— Prokleti odmetniče!

Psujući na sav glas zaputio se prema vratima kovačnice i treskom ih zatvorio. Na vratima je velikim crnim slovima bio pribijen natpis slijedećeg sadržaja:

PAŽNJA!!!

Od danas je u Hobartu **zabranjeno** nošenje revolvera i noževa. Svatko tko uđe u grad predat će oružje u konjušnici, kovačnici ili hotelu. Oružje že biti uredno vraćeno prilikom odlaska iz Hobarta.

D. H. Cahoon, Lieutent, US Cavalery
10. ožujka 1866.

— Zar ne znaš čitati, odmetniče? — izdere se narednik.

Crockettovo lice se napne. Znatiželjnici se nisu odmicali. Nije mu preostajalo drugo nego da skine opasač.

— John može pripaziti na moj revolver dok se vratim — reče pomirljivo.

Skupinom prohuja žamor, ali odmah utihne na ponovne riječi narednika.

— Imaš li isprave, odmetniče? Daj da ih vidim!

— Predao sam oružje i prema tome pokorio se zakonu. Zar to nije dovoljno?

— Ne odgovaraj mi! — prostački zagrmi narednik. — Izvadi dokumente!

Crockett je oklijevao, požalivši što nije ušao u grad s druge strane. Nekoliko promatrača se približi, napeto iščekujući što će se zbiti kad Ruel izvuče ruku iz džepa. No, on ih je razočarao: u njegovoj ruci je počivala presavijena omotnica.

— Moji otpusni dokumenti, naredniče — reče Crockett odrešito.

Narednik rastvori omotnicu a zatim izvadi papire. Odjednom njegovo lice poprimi iznenađeni izražaj.

— Neka sam proklet! Zašto niste kazali da ste bili oficir pod vodstvom slavnog Meadea?

— Jeste li sada zadovoljni, naredniče?

— Da, sir.., Znate, mi smo s Meadeom bili na Cementery Ridgen. — Široko se osmijehne. — Sjećate se toga kapetane?

Crockett je bio potpuno svjestan tišine koja je ovladala prisutnima. Vrlo je dobro pamtio tu bitku i krvoprolića koja su se odigrala onog travanjskog dana i kako mu se tada sve zgadilo, kao što mu se sada zgadio i ovaj kočoperni vojnik u izblijeđenoj odori. U ustima je osjećao čudan, gorak okus.

— Naredniče, molim moje isprave.

— Da, sir. — Vojnik se zagleda u revolver u Crockettovoj ruci i, vraćajući mu isprave, nastavi: — Kapetane oružje ne morate predati.

Crockett pruži kovaču opasač s koricama.

— Uzet ću ga kad dođem po konja.

Posramljen Ruelovim postupkom, narednik se ljutito obrecne na svjetinu.

— O! Što blejite! Odlazite!

Ljudi su se stali osipati. Ostali su samo neki mladi, kojima se nikud nije žurilo. Crockett je mogao čuti narednikove naredbe i psovke dok se udaljavao od kovačnice.

— Samo bez gužve, Ruele! — Šerif Taylor ga uhvati za rame.

— Bole! — Crockett se prijateljski nasmiješi — moram otići na dva mjesta. Samo na dva mjesta. Uvjeravam te, neće biti nikakvih neprilika.

Krenuo je prema glavnom robnom magazinu Hobarta, trgovini u kojoj se moglo kupiti sve što ustreba čovjeku uz granicu Teksasa... od čavala do ženskih haljina po najnovijoj modi. Susret s vojnikom Federacije posve ga je razgnjevio, mada je mogao pretpostaviti što ga očekuje u gradu koji je pod vojnom upravom. Kao oficir Unije... dakle, pobjedničke strane... poslije šest mjeseci što ih je proveo na dužnosti u Georgiji shvaćao je od prve novonastalu situaciju: korupciju tek afirmiranih političkih i financijskih krugova, nepravednosti sudstva, i ostale popratne pojave u zemlji koja je istom izašla iz rata.

Kad bi god imao nekog posla s pobijeđenima, nastojao je biti pravedan i pošten, ali već se umorio od lupanja glavom o zid, i to još mnogo prije nego je bio otpušten iz vojske. Djelomično je i to bio razlog da se vratio u rodni grad potpuno sam kao što je to uradio svaki vojnik umoran od rata i ratnih posljedica. Najmanje čemu se mogao nadati bilo je to da će ga netko dovesti u vezu s bilo kojim aktom vojne okupacije. Međutim, narednik mu je uništio svaku nadu. Vrlo dobro je uočavao optužbe u pogledima ljudi što su se bili okupili oko kovačnice.

Tupi odjek njegovih đonova pratio ga je sve dok nije s nogostupa zakoračio u dućan. Ušavši, polagano zatvori za sobom vrata pazeći da ne izazove neki veći štropot. Godinama je čekao na taj trenutak, i sada ništa nije smjelo poći pogrešno. Koliko je samo godina minulo u očekivanju tog trenutka!

Odmah s vrata ugledao je sjedokosog Pitkina Allisona, šezdesetpetogodišnjaka koji je, ulazu okrenut leđima, posluživao tri žene kraj tezge. Rukavi starčeve košulje završavali su crnim štitnicima, narukavljima od crnog platna.

Crockett pričeka da Allison udovolji ženama, a zatim odmjerenim korakom pođe duž tezgi krcatih različitom robom. Zaustavio se pred dućandžijom.

Na bat koraka Allison se trgne i tada spazi Crocketta. Na njegovom licu nije bilo ni traga iznenađenja. Bilo je očigledno da ga je odmah prepoznao.

— Znao sam da ćeš doći — reče starac i očima pretraži Crockettove bokove, pa kad ustanovi da ondje nema ni opasača ni korica s revolverima podigne glavu. — Ne namjeravam se boriti s tobom.

— Bilo je i suviše borbi, gospodine Allisone. Htio sam vam samo reći da još uvijek tako mislim. I, kao što sam napomenuo...

Allison se dlanovima oslonio o tezgu.

— Nećeš imati prilike to isto reći i Creedu. Ubijen je kod Palmito Hilla.

Crocketta odjediom preplave osjećaji sažaljenja za starog Allisona.

— Žao mi je, gospodine Allisone.

Trgovac ga samo pogleda. U tišini koja je nastupila Crockett začuje kako se otvaraju vrata i krajičkom oka zamijeti nečije kaubojsko odijelo. Taj netko dolazio je iz stražnje sobe.

— Bene, ti se ne miješaj! — reče.

— A zašto, tata? — Kauboj se pomakne i zakorači naprijed, pod stropnu svjetiljku. Tezga s namirnicama onemogućavala ga je da vidi Crocketta niže od pojasa.

— Ti si Crockett? — zapita.

— Da, to mi je ime.

— Ti si taj teksaški ubojica koji je napio mog brata a zatim ga ubio? Huljo!

Istog trena odvrati Crockett.

— Ne, Bene. Nije tako bilo.

Ben naredi pokretom ruke ocu da se skloni.

— Povuci revolver! — reče s mržnjom.

Crockett nije ni trepnuo. Allison stariji opet se umiješa.

— Došao je da okonča neprijateljstvo, Bene. On...

— Povuci! — zareža Ben i pri tom spusti ruke malo niže niz tijelo.

— On nema revolver, Bene — poviče starac. — Ne pucaj! — Nemoj!

— Što? — zaprepašteno promuca mladić.

Crockett reče:

— Došao sam izgladiti neprilike a ne ih stvarati.

Ben Allison se pomakne i tek sada ga je Crockett mogao dobro osmotriti. Mada to njegova brada nije pokazivala, bio je već pristala muškarčina, na svaki način dorastao riječima koje je tog časa izgovorio.

— Uzmi revolver! Uzmi oružje i čekaj me dolje na ulici...

— Ne — prekine ga otac. — Već sam izgubio dva sina u besmislenim dvobojima.

Ali, Ben nije posustajao.

— Uzmi revolver!

Otac priđe sinu i uhvati ga za desno rame.

— Dosta, Bene! Dosta!

Mladić htjede osloboditi rame, ali pošto mu to ne uspije žestoko opsuje. Starac se naglo okrene i prilijepi sinu zvonku pljusku.

— Dosta — zagrmi Allison stariji i prijeteći se unese u lice zaprepaštenom mladiću.

U Benovim očima čitala se molba.

— Tata, on je ubio Toma, Creed se zakleo da će ga ubiti zbog toga. Ja samo nastojim uraditi ono...

— Ništa ti nećeš uraditi! — izdere se trgovac. Zatim se okrene Crockettu i slobodnom rukom mu pokaže vrata.

— Bit će najbolje da sada odeš.

— Dobro.

Crockettu je bilo jasno da je starac sav ustreptao od straha. Stoga se okrene na peti i krene prema vratima.

— Slijedeći put ponesi sa sobom kolt, Crockette...

Izazivačka bujica prekinula se onog trena kad su se za njim zalupila vrata.

II

Prešao je na drugu stranu ulice i stao. Dok se mašio za vrećicom duhana u džepu, zapazi da mu ruka dobrano drška. Svemu je kriv onaj brzopleti dečko, pomisli snuždeno. Zar je prevalio toliki put da bi se sukobio s dječakom?

— Mr Crockett?

Prijateljski glas dolazio je iz blizine. Osvrnuvši se, vidje da pripada visokom muškarcu njegovih godina. Nepoznati je bio odjeven u elegantno sivo odijelo uz koje je divno pristajao crni pusteni šešir. Crockett ga makinalno usporedi s manekenom iz nekog modnog žurnala. Smiješeći se, neznanac mu pruži ruku.

— Zovem se Howells, William F. Howels.

Crockett kimne i prihvati ponuđenu desnicu. Prije osam mjeseci od ovog je čovjeka, koji je bio bankar, primio vijest da mu je otac umro od pneumonije.

— Baš sam krenuo k vama. Vrlo sam vam zahvalan za sve što ste lanjske zime učinili za nas.

— Bilo mi je zadovoljstvo — odgovori Howells ozbiljno. — Svi potrebni dokumenti nalaze se u mojem uredu i, ako želite, možete odmah sve srediti. Stojim vam na usluzi, mr. Crockette!

Ruel kimnu glavom, i oni šutke pođu prema novoj zgradi u kojoj su bile prostorije Hobartove banke.

— Usprkos teškim vremenima imao sam sreće i prilično brzo pronašao kupca koji je bio spreman odmah platiti — reče Howells.

— Kupca?

— Da. Jednog stočara koji je voljan platiti deset tisuća dolara za vaše imanje. Uostalom o tome svemu sam vas pismeno obavijestio.

Crockett se odjednom ukipi u podnožju stuba pa, ugasivši cigaretu, izusti muklo:

— Gospodine Howellse, nikad nisam primio to pismo. A k vama sam namjeravao zbog zajma...

— Kakvog zajma?

— Da obnovim ranč!

Iz Howellsova lica nesta kapi krvi.

— Jesam li vas dobro razumio?

— Pretpostavljam da jeste, ja sam čovjek koji nema govornu manu.

— Pa, ja ne znam — poče bankar. — Jeste li o tome razgovarali sa svojim bratom?

— Nisam vidio Johnyja od šezdeset i prve...

— Ali, on mi je govorio o prodaji. Čekao je da se vratite kući, kako bi vam mogao biti uručen vaš dio novca.

Crockett mrzovoljno pogledom obuhvati ulicu.

— Zar vam ne idu na živce svi ovi nezaposleni ljudi? Nisu na poslu jer za njih nema posla. Ako i mi prodamo ranč, pridružit ćemo im se u besposličarenju. Nije li to tužno?

Bankar ovlaži usne, očito ne znajući što bi odgovorio.

Upravo ih je bila mimoišla djevojka čija je pojava privukla Crockettovu pažnju. Bila je vrlo lijepa, smeđe kose, skladno građena i dotjerana po posljednjoj modi. Ako je već bankar Howells bio tipičan primjerak bogataša skorojevića, onda je šarmantna prolaznica bila tipična mlada žena iz tih krugova.

Howells je predstavi.

— Moja sestra Marion.

Crockett dotakne prstima obod šešira, a bankar doda:

— Marion, ovo je gospodin Ruel Crockett.

Ljepotica se blagonaklono nasmiješi.

— Gospodine Crockett, Williams mi je rekao da dolazite s istoka, i da ste prevalili dug put da biste prispjeli u rodni grad...

— Miss Howells, vaš se brat zabunio. Ne dolazim s istoka.

— Odakle, zapravo, stižete?

— Iz Georgije. Otamo sam pošao prije dva mjeseca.

— Bit će nam drago da svratite k nama na večeru.

— S posebnim užitkom, miss Howells.

— Možda, kad završimo poslove — uplete se bankar, no ne dospije nastaviti, jer je sva njegova pažnja bila usredočena na stasita muškarca koji je izašao iz banke.

Još jedan predstavnik novopočenih bogatuna, ocijeni Ruel. I, nije se prevario; naočiti dvometraš pred njima bio je pravi kicoš. Obratio se Howellsu s visoka, ali ne i potcjenjivački.

— Smatrao sam da ste me pozvali radi poslova — reče kicoš i pomalo iznenađeno osmotri miss Howells.

— I jesmo, mr Gould — nestrpljivo odgovori bankar. — Marion nas je susrela i tako smo se zadržali. — Re-

kavši to, značajno se zagledao u sestru.

Marion Howells podigne obrve. Crockettu se učinilo da je njome ovladala neka napetost. Kao da je namjerno izbjegavala da se suoči s kicošem. Pomalo zamuckujući, kazala je Crokkettu:

— Možda ćemo biti u prilici da se uskoro ponovo sretnemo, Ruele. Mi smo u hotelu.

Poslije ovih riječi Marion prostrijeli pogledom Goulda a zatim uđe u banku i žustro za sobom povuče vrata.

Prilično uznemiren, Howells se obrati Crockettu.

— To je Franklin Gould. Kao što sam vam napomenuo, on je zainteresiran za vaš ranč.

— Ja sam poslovan čovjek, Crockette, umiješa se Gould. To je osnovni razlog zašto bih želio da se formalnosti oko vašeg imanja što prije obave. Uostalom, to je u obostranom interesu, zar ne?

Crockett se hladno zapilji u kicoša. Dolazilo mu je da tom snobu odmah razbije nos, iako je bio svjestan da bi se tako uhvatio ukoštac s protivnikom koji bi mu zadao vraških teškoća prije nego što bi se smirio na zemlji. Sa sigurnošću se moglo tvrditi da je Gould tipičan skorojević Unije.

— Ne namjeravam prodati ranč, — odlučio reče Crockett.

— Ne shvaćam — Gould izmijeni pogled s Howellsom.

— Saopćeno mi je da ga namjeravate prodati, i to pod svaku cijenu. A deset tisuća dolara sasvim je pristojna cijena. Ili, možda, tražite više?

— Ne bih vam prodao ranč niti za dvostruko toliko. Mr Howellse, hoćemo li se dogovoriti o zajmu koji mi je potreban? Jeste li suglasni?

— Pa... ja...

Bankar se zbuni. Našao se u nebranom grožđu. Posve neočekivano pale su u vodu sve njegove kombinacije. Njegovo se čelo oznojilo.

— Koliko ste namjeravali tražiti? — istisne naposljetku zdvojno.

— Dvije tisuće.

— To nije mnogo. — Bankar zatrepta vjeđama. — Samo, morate mi prije reći kakvo nam jamstvo nudite. Shvaćate, banka ne može poslovati na riječ...

— Ranč »Diamond C« sve je što ovog časa posjedujem, uz konja i ono nešto osobnih stvari koje nosim sobom. Međutim, prinuđen sam da vas podsjetim kako je potvrda koju vam je dao moj otac deset puta vrednija od svote zbog koje vam se obraćam.

— Vlasništvo pod hipotekom ne može poslužiti kao jamstvo.

— To mi je poznato — reče Crokkett oporo, namrštен. Bilo mu je sve jasno. Ipak, savladao se i mirno dodao: — Mr Howellse, kad sam bio otpušten iz vojske rečeno mi je da imam pravo na duži rok prilikom isplate dugova. Ja upravo to pravo i želim iskoristiti dižući zajam u vašoj banci. A sada mi otvoreno kažite mogu li te sitnice obaviti ovdje ili je potrebno da odmah uskočim u sedlo i odjašem u Gonzales?

— Znate... morat ću provjeriti vaš status.

— Koliko će to potrajati?

— Dan, možda dva. Toliko je otprilike potrebno dok telefonski sredim pojedinosti s vojnim vlastima u Austinu.

Tada progovori Gould, koji je sve dotle šutio i uz dimove cigare mjerkao čas Howellsa, čas Crocketta.

— Ruele, stoka na vašem imanju nije sva vaša.

— Imanje mi je ograđeno, stoke kojoj se ne znaju vlasnici ima dovoljno za svakoga. Što ćemo, to su posljedice rata. Za to nismo krivi, ni vi, ni ja...

— Ali, samo nešto stoke nosi vaš znak.

— Sva stoka koju skupim bit će žigosana mojim znakom. — Crockett se nije predao. Budite uvjereni!

Cigara u Gouldovim ustima opiše punu kružnicu.

— Slušajte me pažljivo — reče nadmeno. — Crockette i ja ovdje posjedujem nešto zemlje. I prvi ne bih bio nimalo oduševljen kad bi neka od mojih krava bila ukrašena vašim žigom.

Za Gouldovim leđima zaustavio se krupan kauboj, koji je ispod širokog oboda sumnjičavo motrio Crocketta.

— Ako ovih dana prodate ranč — nastavi Gould prepotentnim glasom — uštedjet ćete sebi trud okupljanja sto-

ke. Zamislite samo koji je to besmisleni napor lutati okolinom i odvajati krave koje nose vaš znak...

— Poslušajte vi sada mene! — prasnu Crockett. — Ja ne tražim nevolje ali isto tako ne bježim niti se lako predajem ako do njih dođe. Neka se zna: sa skupljanjem stoke počinjem što prije.

Ne vodeći računa o kauboju za Gouldovim leđima Crockett reče Howellsu.

— Posjetit ću vas za dva dana, da bih čuo što ste odlučili.

Nakon tih riječi okrene se i siđe s trijema.

Istog časa kad je Crockett zamakao za ugao snagator koji je stajao kao Gouldov tjelohranitelj požuri za njim, ali ga skorojević zadrži pokretom ruke.

Gould je mirno pušio, jedino su njegove zjenice odavale da mu susret s Ruelom nije bio nimalo ugodan.

— Tako dakle. Ne može se reći da mu nisam pružio priliku. Je li, Williamse?

— Uistinu, ne znam što mu je — Howells se meškoljio, ispričavajući se. — Nisam mu mogao odbiti zajam.

Gould ga ušutka i potapša po ramenu golijata širokog kao dvokrilni ormar.

— Jasone, daj Crockettu vremena da ode iz grada. Zatim odjaši i pronađi Brazosa.

— Ne! — zabrinuto propišti Howells. — Dosta je bilo ubijanja... Tamo su dva brata. I Limpy. Nema smisla da se prolijeva krv...

— Zar bi više volio da Crockett zadrži taj ranč? — zaurla Gould. — Izgleda da si zaboravio što te sve tereti. Williamse, ne gine ti da visiš uzastopce deset godina koliko si toga umijesio!

— Ne želim više ubijanja. Bolje bi bilo da nestanem.

— Ti bi se povukao? — Gould opsuje. — Pa, mnogo si pokvareniji nego što sam mislio. Gospodin bi se povukao! Krasno! Nećeš ti mrdnuti odavde. Pripremi papire koji se odnose na Crockettovo vlasništvo.

— Ali, Crockett je veteran Unije. On ima pravo na koja odmetnici s kojima smo poslovali nemaju.

— Zaboravi na njegova prava. — Gould pljune s gađenjem. — Brazos i Jason odlaze sutra da srede Crocketta. Vidjet ćemo koliko taj tvoj veteran može izdržati prije nego što će se dati u bijeg.

— Ali, postoji zakon. Ja moram...

— Idiote, odmah da si pripremio dokumente, inače ću te udesiti gore nego Brazos i Jason Crocketta!

* * *

Crockett se smjestio iza konjušnice, i pušeći cigaretu za cigaretom čekao da Sutton završi posao oko njegovog konja. Kad je napokon sve bilo gotovo, preuzme Kinga, pregleda potkove i plati a da pri tome nije izmijenio nijednu riječ s kovačem. Ljudi oko kovačnice i na ulici šutke su ga promatrali sve dok nije zaprašio cestom prema jugu.

Ruel je bio nezadovoljan. Došao je u Hobart da bi se pomirio sa svima s kojima je nekad bio spreman izaći na dvoboj, a kad tamo broj njegovih neprijatelja se povećao. Bilo mu je drago kad je izjahao iz tog nesimpatičnog grada, nekad toliko milog i bliskog. Lijepa dobrodošlica... gunđao je jašući neravnom cestom.

Na oko stotinu jardi od Hobarta Crockett projaše pored vojnog logora. Iza njega širila se travnata zaravan a usred proplanka vidjela se nedovršena kuća koja će, kad bude gotova, nalikovati plantažerskim kućama na jugu.

Crockett povuče uzde i skrene konja udesno, s namjerom da prijeđe mostić od balvana, što je bio tu još iz vremena njegova djetinjstva. Na zapadnoj obali potoka zaustavi Kinga kako bi mu dopustio da se posljednji puta napoji prije nego opet ujašu u preriju.

Najednom životinja podigne glavu i načuli uši; osjetila je blizinu ljudi. Zdesna, iza starih hrastova, istupe četiri muškarca. Još nekoliko ih se pojavi s druge strane mosta, stvorivši tako živi zid koji se prepriječio Crockettu. On je i dalje mirno ostao u sedlu, promatrajući lica koja mu prema svemu sudeći nisu smjerala ništa dobro. Veći-

nu je poznavao od ranije; bili su to momci skloni nasilju i koječemu ostalom što bi svakoga malodušnijeg nagnalo da podbrusi pete. Niti jedan od osmorice nije nosio revolver a dijelovi sive odore na njima govorili su da su sve to veterani Konfederacije. Iz grupe iskorači kratkonogi muškarac riđe kose i isto takve brade.

— Crockette, sjećaš li me se? — zapita drsko.

Sedmorka iza njega nešto zamrmlja, ali sve utihne kad Crockett odvrati:

— Bob DeWitt.... pamtim te vrlo dobro. Koliko se sjećam, nekad si radio za Jima Coxa...

— Momci, pa on se nas sjeća! Zar to nije divno, prijatelji! — posprdno nadoveže DeWitt. — Ganutljivo! Baš me zanima da li se tako dobro sjeća i oproštajne svečanosti što smo mu bili priredili!

Rekavši to primakne se nekoliko koraka, a i njegova društvo se pokrene. Bila je to ona ista rulja koja je Ruela opkolila prije pet godina, da bi ga premlatila do besvijesti a zatim polumrtva poslala na očev ranč.

Crockett približi desnu ruku revolveru.

— Ne plaši se — nastavi DeWit hineći ljubaznost. — Vjerujem da te nismo prepali? Ti znaš da smo svi mi momci meka srca. Htjeli bismo samo prijateljski porazgovarati s tobom. Pristaješ?

Crockett zategne uzde.

— Sumnjam da ste me čekali samo zato da bismo prijateljski čavrljali.

— I ja bih rekao da nismo, zar ne drugovi? — DeWitt značajno raširi oči. — Uostalom, nama želudac ne bi dopustio da razgovaramo s takvim smutljivcem kao što si ti.

Njegove riječi bile su popraćene gromoglasnim psovkama i sveopćim ljutitim primjedbama. DeWitt podigne ruku da bi se dočepao Kingovih uzdi.

— Crockette, ti si se dugo borio na strani Sjevera, za prljave Jenkije. Bit će da si vrlo ponosan ovim što sada rade od Teksasa.

— Pusti uzde — obrecne se Crockett i vješto potjera konja unazad. No, predeni DeWitt nije se dao otresti. Objesio se za uzde kao krpelj.

— Zgrabite ga! — poviče netko.

— Tako je! Šćepajte ga da mu naplatimo za ubojstvo Toma Allisona, nedužnog Toma Allisona — pridometne drugi hrapavi glas.

— Svucite ga s konja! — javi se treći.

Crockett postade svjestan bezizlaznosti situacije. Već naredne sekunde rulja pojuri prema njemu. Uz histerične povike stali su ga povlačiti za noge, ne bi li ga izvukli iz sedla.

Strah od razbješnjele rulje samo načas ovlada Crockettom, ali odmah zatim obuze ga iskonski poziv za odmazdom. Više mu nije nedostajalo ni snage ni hrabrosti. Čvrsto stisnuvši pesnicu zamahne i odalami onoga koji ga je držao za nogu. Momak padne u prašinu. Uspravivši se zatim u sedlu, koljenima natjera konja da se propne što mu omogući da se oslobodi DeWitta.

Istog časa snažno rukne čizmom i pogodi u lice napadača koji ga je namjeravao obuhvatiti oko struka.

DeWitt se prikradao kao mačka. U pometnji koja je nastala učinilo mu se da bi mogao lako razoružati Ruela i izvući mu kolt iz korica. Međutim, Crockett je bio brži. Uhvatio je revolver za cijev i tresnuo je DeWitta drškom po tjemenu. Istog trena riđokosog oblije krv.

Uznemiren učestalim mamuzanjem, King se propne i pogodi kopitom u butinu bandita iza sebe. DeWittov sudrug krikne od bola i više se ne podiže sa zemlje.

Svi napadači osim jednog, i to najbližeg, malo uzmaknu. Taj preostali pokuša još jednom Crocketta izbaciti iz sedla ali ga u tome onemogući Ruelova šaka koja ga ustremi u prašinu, među one koji su već ondje nepomično ležali. Ruel tada opusti uzde i povede konja podalje od bandita i naglim ga trzajem okrene, kako bi s lica dočekao napadače.

Ali, očigledno DeWittu i njegovu društvu nije bilo do daljnje borbe. Pa, da je kolovođa bivših vojnika i želio nešto poduzeti, to praktično nije bilo izvedivo; ležao je na zemlji bez znako-

va ž.vota a dvojica njegovih prijatelja bili su ozbiljno zabavljeni pokušajima da ga podignu na noge. Momak kojeg je dohvatio čizmom teturajući se osovio na noge i Crockett vidje da su mu nos i usta razbijeni. Još uvijek ošamućen, pošao je klimajući se prema Crokkettu.

— Zadržite ga! — uzvikne Ruel.

Dvojica odmah pojure za svojim drugarom, ne bi li ga spriječili da se sukobi s Crockettom.

— Zaustavite ga! Vratite ga... i nemoje više nikad pokušati nešto slično!

Dvojica bandita najzad stignu druga koji je bijesno soptao.

— Hajde, dođi — derao se. — Siđi i dođi da se obračunamo kao muškarci!

Nekoliko trenutaka Crockett je promatrao s mržnjom ispunjena bića pred sobom. Više nije bio gnjevan, možda bi se čak moglo reći da je bio pomalo tužan. Poslije svih onih ratnih strahota, ovi ljudi ni sami ne znaju kome pripadaju i zašto su toliko svirepi. Polako spusti revolver u holster, pa se obrati odmetnicima:

— Više nikad ni ne pokušajte što slično... upamtite za sva vremena: nikad više!

Zatim podbode konja i pojuri u galopu.

Među napadačima je vladala mrtva tišina. U teškoj šutnji okupiše se oko mjesta gdje je DeWitt još uvijek počivao. Nijemo su čekali da se osvijesti. Kad je vođa odmetnika došao k sebi, oslonio se na lakat dok je drugom rukom poravnavao razbarušenu kosu. Zatim je spustio ruku, nekoliko časaka tupo razgledavao okrvavljeni dlan pa prostenja:

— Ne zvao se ja DeWitt ako ne ubijem onog skota. Ubit ću ga!

III

Kad je ocijenio da se dovoljno udaljio, Crockett uspori konja i produži laganim hodom. Na nebu ni oblačka, a sunce je nemilosrdno pržilo. Pravo teksaško poslijepodne, vrelo, bez daška vjetra. Tek sada Ruel zadršće. Bila je to reakcija na sve što je malo prije doživio. Nastojao se smiriti. K vragu, pa i nije loše prošao u tom sukobu s podivljalim bivšim vojnicima!

Prošlo je tri sata mirnog jahanja prije nego je brže potjerao Kinga, jer se bio približio sjevernoj granici ranča »Diamond C«. Napokon našao se na poznatom zamljištu, zamljištu gdje je poznavao gotovo svaki kaktus i biljku. Međutim, već se spuštao mrak kad je napokon ugledao svoj dom. Prvo je spazio mali gaj koji je pretežno bio ispunjen hrastovima. U njihovoj sjeni nalazio se izvor. Jednog dana ovamo je zalutao Theodore Crockett i zaljubio se u taj kraj.

Zamalo razabrala su se pojedina zdanja na imanju. Izdaleka se zapažalo da je ranč zapušten. Jedino se primjećivalo da je ograda korala u skorije vrijeme popravljena. Međutim, Ruela ništa nije moglo pokolebati. Vidio je on i gore ruine u državama Juga.

Bio je na pola puta do kuće kad se Johnny pojavio na ulaznim vratima. Bio je to momak nekoliko inča niži od brata, ali zato širih ramena. Na njega rat kao da uopće nije utjecao: nije ga postarao. Još je uvijek izgledao mlađi od svojih dvadeset i devet godina. Vjerojatno je tome pridonijela plava kosa i meka svijetla brada. Stajao je nepomičan na pragu i čekao da se brat približi.

Ruel mu mahne.

— Johnny, dječače, odlično izgledaš.

— Dobro sam Ruele. Kako si ti? — Njegov glas je zvučao nekako čudno, ni prijateljski ni neprijateljski.

— Dobro, Johne — odgovori Ruel, osjetivši da se brat nelagodno osjeća, kao uostalom, i on sam. Sjaše s Kinga i bacivši pogled unaokolo nastavi: — Čini se, ima ovdje dosta neobavljena posla.

— Rat je ovdje bio težak, Ruele — Napomene Johnny značajno.

Crockett na te riječi samo kimne. Pogledom obuhvati malo groblje iza kuće na kojem je njegova majka ležala još od napada Komanča, pedeset i prve. Sada su tu bila dva nadgrobna kamena, jedan uz drugi.

— Isklesao si nadgrobnu ploču za oca — primijeti tiho.

— Postavio je Fred Hardin. Bila je već na tom mjestu kad sam se vratio.

— Fred se još muva ovuda?

Johnny potvrdi klimajući glavom, a zatim osvrnuvši se prema preriji reče:

— Odvedi konja. i uđi.

Crockett iznenađeno ustuknu. Johnny nikad nije bio kadar sakriti svoje osjećaje: lako je bilo nazrijeti zabrinutost ili strah u njegovim očima.

— Johnny, čemu tolika žurba?

— Rube Mitchell je bio nastrijeljen tik po povratku. Mislim da me razumiješ, je li tako? Usput, da te upozorim: jedva se izvukao.

Crockett proguta knedlu. Susjed Mitchell bio je još jedan stanovnik Hobarta koji je otišao na sjever da bi se borio na strani Unije.

— Odmah ću doći.

Pobrinuo se za konja, a kad je ušao u kuću, na stolu je već bila upaljena petrolejka koju je Johnny užgao. Potražio je očima meksički kamin.

— Hajde, speri sa sebe prašinu dok ja nešto priredim za jelo — reče Johnny pokazavši puno vjedro vode podno ručne crpke.

— Naravno — prihvati Crockett s osmijehom na licu, pa stade raskopčavati košulju.

Sav namještaj u sobi, od dotrajalog hrastova stola i ormara do sitnih predmeta na policama, sve je bilo pokriveno debelim slojem prašine. Prije nego što će prebaciti košulju preko stolice, Crockett otare bjeličast pokrov prašine. Dok je prilazio vjedru, postade svjestan Johnnyjeva pogleda.

— Gdje si to zaradio, Ruele?

Crockett makinalno pređe prstima preko velikog ožiljka koji se protezao duž rebara s desne strane. Bio je to ožiljak doista vrijedan poštovanja.

— Chickamagua.

Johnny ušuti i narednih nekoliko trenutaka ne izgovori nijedne riječi. Zatim ozbiljnim glasom pridometne:

— Ja nisam bio tamo, Ruele!

Pogledavši ga, Crockett pomisli kako se njegov brat uopće nije izmijenio. Ukratko: to je značilo da rat nije uništio vezu među njima. Johnny je beskrajno mrzio motive koji su naveli njegove bližnje na ovaj bratoubilački rat koji je tek minuo i čije je posljedice svatko osjećao na svojoj koži.

— Čuo sam da si želio prodati ranč — reče Crockett.

— Ne da sam želio... pače, smatrao sam to najpametnijim rješenjem i da se jedino tako može opstati u ovo današnje vrijeme.

— Zašto bi to bilo najpametnije? Zbog mene?

— Zbog svega. Ja mislim da u trenutnoj stisci u kojoj se našao cijeli Teksas pod upravom Unije nijedan manji ranč nema nikakvih izgleda za napredak i opstanak. Uostalom, nema novca, čak ni meksičkog, kao što nema ni kupaca za našu govedinu. Kao što rekoh, mislim da je deset tisuća sasvim razumna svota, pogotovo u času kad nam prijeti oduzimanje ranča u ime dažbine državi. Zar ti ne misliš tako?

— A kuda bi krenuo poslije toga, Johnny?

— Možda u Kaliforniju... možda u rudnike zlata u Montani... a tko zna, možda bih se stanovito vrijeme zadržao ovdje u Hobartu.

— Ali, Johnny, ti si stočar! Tebi je mjesto ovdje, jednako kao i meni — poviče Crockett razljućeno i pokaza rukom prema preriji. — Zar nisu tamo stada zapuštena zbog rata punih pet godina? Zar ne bismo mogli sakupiti dovoljno grla do iduće godine i isplatiti u gotovu banci cijeli dug?

U Johnnyjevim očima ukaza se tračak nade. No, bilo je to samo za koji tren, jer odmah zatim njegovo lice prekrije oblak zlovolje.

— Tata je hipotekama prezadužio sve što ovdje postoji, i mi...

Brat ga je netremice promatrao. Potom se uputio k vratima i zapiljio se u noć, kao da nekoga iščekuje.

— Na sjeveru postoji tržnica koja bi otkupila sva goveda koja bismo mogli sakupiti. Treba se samo obratiti osnivaču nove opskrbne baze u Abileneu, zove se Joe McCoy. Koliko sam upoznat, McCoy je prvenstveno zainteresiran za teksaška goveda. Tamo su obori za stoku, hotel, jednom riječju sve. Vjerujem da bismo mogli dovolj-

no sakupiti već do jeseni, za prvo prebacivanje.

— Dugačak je to put, Ruele. Morali bismo proći kroz rezervat.

— Neka te to ne brine, Johnny. Jašući ovamo, razradio sam sve mogućnosti. Zaključio sam da nije problem pronaći najbolju stazu. U tom slučaju unaprijed bismo predvidjeli gdje su najpogodnija pojilišta. Komanče možemo potkupiti s nekoliko goveda, u to sam siguran. Treba prijeći samo nešto više od tisuću milja. Dalje, možemo...

— Koga namjeravaš uposliti? Zar vjeruješ da će bilo koji kauboj htjeti raditi za tebe, Ruele?

— Smiri se, dečko. Sada tek nailazi tvoj dio posla. Ti ćeš biti vođa goniča, dok ću ja biti jedan od njih. Naprosto, bit ću kauboj koji radi za tebe. Kako ti se sviđa ta ideja?

Johnny je opet zašutio. Ruel poče zavijati cigaretu. Svatko je bio zabavljen svojim mislima, dok je prerijski vjetar zviždao naviruć kroz pukotine na stijenama.

— Kad jednom pređemo Colorado i Brazos, dalje će već biti lako i ništa nas ne može omesti da prispijemo do odredišta — reče Johnny.

— Tako je — odgovori stariji brat i primakne se bliže vatri. — Nastojat ćemo zaposliti četiri kauboja. Sutra izjutra već bismo mogli početi prikupljanjem stoke. Suton nam može za nekoliko sati izraditi oruđe za žigosanje.

Kao jeka Johnny ponovi Ruelove riječi, pa doda:

— Dakle, ujutro, Ruele. Vjerujem da bi otac bio zadovoljan kad bi čuo da namjeravamo ostati.

— I ja sam u to siguran.

* * *

Upravo kad su bili zasjeli za stol da nešto prezalogaje, Crockett začuje potmule udarce kopita i škripu kočije. Johnny brzo ustane i pođe do vrata. Preko ramena svog brata Crocketta vidje da kočijom upravlja djevojka a u konjaniku prepozna Clinta Hollisa s ranča »Bar 7«. Na mjesečini je jedino mogao razaznati vitku djevojčinu priliku i svjetlu kosu.

— Tko je ona?

— Janet Bankhead... moja djevojka — izusti Johnny pomalo nespretno i sramežljivo u isti mah.

Crockettu je ime bilo nepoznato.

— Novajlija u okrugu?

— Da. Došla je s ocem iz Kentuckyja. Otkako je on umro, radila je za Allisona. Budući da je Mae Hollis oboljela, ona je uskočila. Mogu ti reći da je to dobra žena.

Johnnyjev glas bio je ispunjen ponosom i Crockett ga srdačno stegne oko ramena, kako je to običavao još dok su obojica bili djeca.

— Vjerujem ti.

— Kako bi bilo da ih pozovem da nam se pridruže kod jela?

— Ne moraš, Johnny.

— Ali, Ruele, ti si moj brat. Pozvat ću ih!

Crocket krene za bratom. Val topline koji ga je tog trena prožeo nije bio potpun. Najmanje je računao s tim da postoji neka djevojka koja je zaokupila Johnnyja. No, kad je već tako i kad je Johnny s toliko ozbiljnosti napomenuo da je Janet njegova djevojka, valja je uzeti u obzir.

— Očekivao sam te ranije — kazao je Johnny približivši se dvosjedu.

— Kasno smo krenuli. — Djevojka se prijazno nasmiješi.

— Janet, ovo je moj brat Ruel. — Potom, pokazavši na jahača, doda: — Clinta Hollisa poznaješ, Ruele.

Jahač podigne ruku do oboda šešira i spusti je, ne pogledavši Crocketta.

— Janete, ja ću poći natrag.

Djevojka kimne, a Johnny ponudi:

— Uđite oboje. Imamo odreske.

— Žalim ne mogu. Čeka me žena — reče jahač i podbode konja.

Janet ga isprati pogledom a zatim se obrati Johnnyju: — Kasno je, gospodin Allison će se zabrinuti.

Nastupi tajac. Crockett uze promatrati djevojku i na svoje iznenađenje utvrdi da je starija od Johnnyja, mogla je imati trideset i tri ili četiri godine. Glatka koža njena lica nije prikrivala oporije crte lica, dok su njene oči zračile ljupkošću. Bile su tamnoplave i tog su se časa bavile Crockettom, ispitivale ga i odgonetavale što se u njemu krije.

— Imaš li što protiv ako sada odem? — Javi se Johnny. Njegov je glas bio prpošan, radostan. — Sakupit ću jahače do sutra, tako da odmah možemo početi.

— Samo ti idi — odobri Crockett.

Johnny pođe u staju. Crockett zapazi da je Janet uznemirena. Na svaki način njeno je ponašanje govorilo da je nestalo maloprijašnje ležernosti i da je nešto sapinje. U času kad je podigla lijevu ruku da popravi ovratnik haljine, Ruel spazi da nosi zlatan prsten.

Ovo saznanje osulo je crvenilom Crockettove obraze. Prije nego li je dospio okrenuti glavu, Janet mu se obratila:

— Vi ste natjerali Johnnyja da promijeni odluku i odustane od prodaje ranča?

— Jasno. Nema smisla prodavati imanje sada kad nam se pružaju takve izvanredne mogućnosti. Bilo bi bezumno proigrati priliku...

Janet hladno nadoveže:

— Ovih dana u Teksasu nema mnogo mogućnosti za bilo šta.

— Ima ih, i te kako ih ima, samo treba raditi — rekao je znatno oštrije nego što je želio, i odmah je požalio što se izdire na tu Janet izniklu iz tame. Shvatio je da je to zato što se uplela u nešto što je on smatrao da se tiče jedino Johnyja i njega. — Sada, kad je rat završio — nastavi blažim tonom i ljubaznije — moramo misliti na budućnost, moramo misliti kako da nastavimo svoj život.

— Vama je to lako reći.

Nije mogao objasniti otkud sva njena gorčina.

— Ja smatram da treba nastaviti gdje se stalo — rekao je.

Janet je problijedila. Bijesno je skupila usnice pa nadovezala.

— Jeste li vidjeli sve one besposličare u Hobartu? Svi oni odreda bili su ljudi koji su nešto određeno očekivali od života ali rat im je slomio volju. Jeste li me razumjeli? Vi ne znate i ne možete znati kako je to kad se poraženi i kad s vama postupaju kao sa smećem gdje se god pojavili. Vas nisu uništili...

— Rat je završen — prekine je. — Što prije ga zaboravimo to ćemo se brže vratiti u normalno stanje. I vi Janet.

— Normalno stanje? S mislima na muža koji je poginuo kod Shiloha i na oca koji je ubrzo poslije toga umro od kapi?

— Nisam to znao — poče Crockett, ali tog trena pojavi se Johnny koji je vodio svog vranca, pa zato zašuti.

Janet okrene lice u stranu i sačeka da Johnny priveže konja iza dvosjeda.

— Vratit ću se do svanuća — reče Johnny. — Za sada trebamo četiri kauboja i žigove, ako sam te dobro razumio? Je li tako, Ruele?

— Točno, Johnny.

Ruel nije ušao sve dok se Janet i Johnny ne izgubiše s vidika, a zatim, uzdahnu i posegne za kutijicom s duhanom i papirićima za cigarete.

Ima ga u šaci, pomisli. Bit će da je bila njena ideja da se proda »Diamond C«. Kakva je, ako tako nastavi mogu se očekivati kojekakve neprilike. Vraška žena! Valja se što prije pozabaviti zajmom i čestito pljunuti u šake. Bude li sve krenulo onako kako su zamislili, sutra izjutra mogu početi posao s kaubojima, a navečer će poći u grad i odmah srediti sve formalnosti oko zajma.

IV

Po prvi put otkako je otišao iz Abilenea Ruel je proveo mirnu noć. Ustao je prije svanuća, obrijao se i umio, i nakon laganijeg doručka pošao u staju da se pobrine za Kinga.

Zarđale šarke na vratima resko su zacviljele, a iz unutrašnjosti staje dopiralo je nejasno mrmorenje. Napregnuvši oči, Ruel ugleda Freda Hardina. Sjedokosi kravar upravo se pridizao s gomile sijena, koja mu je bila poslužila kao ležaj. Nakrivljena lica zagledao se u Crocketta, oslonjenog na vratima.

— Frede — pozva ga Ruel i pođe mu u susret. — Drago mi je da te ponovo vidim, stari moj.

S Hardinova lica nesta zaplašenost i on pomalo nesigurnim korakom pođe u susret Ruelu. Prije nešto više od dvadeset godina prilikom neke nezgode bio je povrijedio nogu i otad je hramao, ali usprkos tome Theodore Crockett ga je zadržao na imanju i Fred je postao sastavni dio ranča. U zraku se osjećao težak zadah viskija i Ruelu je bilo jasno da starac nije nesiguran na nogama samo zbog hromosti.

— Čuo sam da si se vratio, Ruele. Doznao sam to sinoć u gradu.

Fred se čudno držao. Bilo je očito da ne namjerava prihvatiti Crockettovu desnicu.

Ruel je bio zbunjen. Poznavao je Hardina još iz ranog djetinjstva; Fred je bio taj koji ga je naučio jahati. Znao je da nikad nije mnogo pio, pa ćak ni poslije nezgode s nogom.

— Onda, Frede? Kao da ti nije naročito drago da me ponovo vidiš?

— Ne, Ruele, nije to. — Napokon prihvati ruku i čestito je prodrma. — Jako mi je drago da si se vratio, samo žao mi je da tvoj otac nije...

— Hvala ti što si se brinuo za njegov grob, Fred. Lijepo si ga uredio.

Starčevo se lice namršti. Počeo je sipljivo disati.

— Ništa ja nisam učinio.

— Johnny i ja smatramo da jesi. Mi...

— Ništa ja nisam učinio, Ruele. — Pijano mahne rukom a zatim iz stražnjeg džepa izvadi bocu. — Nemoj mi reći da sam uradio nešto izuzetno. Tvoj otac je bio vrlo dobar prema meni, i ja ga nikad neću zaboraviti.

Ruel pričeka da starac potegne iz boce, no Fred odvrati pogled od njega i odgega nazad prema svom ležaju u dnu staje.

— Želim spavati — reče. — Ostavi me samog...

Oklijevajući, starac spusti bocu, i bio bi se već prostro po sijenu, kad njegovu pažnju privuče topot koji je dopirao iz daljine istog časa i Crokkett začu potmulo udaranje konjskih kopita. Hardin gotovo potrči do vrata. Pogleda van a zatim se izbezumljen od straha okrene Ruelu.

— Ti jahači... što sad opet hoće od nas?

Ruel izbroji pet konjanika i prepozna Johnnyja koji je jahao na čelu. Iza njega pomaljali su se iz oblaka prašine: braća Johnson, Bili Fauna i kauboj kojega je poznavao samo iz viđenja i za kojeg je znao da ga zovu Little Joe.

— To su naši novi goniči, Frede. Idemo skupljati stoku po pašnjacima.

Bilo je potrebno određeno vrijeme da Fredova pićem zatrovana svijest shvati što se uopće zbiva. Stari Hardin se zapanjio.

— Zar namjeravaš opet dotjerati stoku ovamo, na naš ranč?

— Ne samo da ćemo stoku okupiti ovdje na ranču, nego ćemo je jesenas sprovesti do tržnice. — Čas-dva zagledao se u starca, a onda doda: — Rekao bih da će nam za takvo putovanje biti potrebno desetak jahača. Što misliš, Frede, koliko će nam konja ustrebati za izmjenu do Abilenea?

— Šest... sedam za pojedinog jahača.

— Dobro, ti se pobrini za konje. Imat ćeš za to dovoljno vremena...

— A novac? — prekine ga starac. — Gdje ćeš nabaviti novac?

— Dobit ćemo ga na zajam. — Ruel se okrene da pođe.

— Uredi spavaonicu za ljude, a ti se preseli u kuću, k Johnnyju i meni. Hajde, Frede!

Poslije tih riječi Crockett izađe iz staje. Pred očima mu se ukaže Fred Hardin od prije dvadeset godina: srdačan, radin kauboj, nikad pijan, kadar da u hipu obavi sve što se od njega zahtijeva. Što li je to toliko pogružilo starca? Postoji li uopće mogućnost da ga otrgne od alkohola?

Johnny je već bio sjahao.

— Jesi li spreman za pokret, Ruele?

— Zar nećete doručkovati?

— Prenoćili smo u Chinu, kod Flore Woffard. Doručkovali smo prilično rano, ali kavu bismo mogli popiti.

Johnny da rukom znak i kauboji koji su ga pratili sjašu. Ni jedan nije pogledao Ruela, iako ih je on pažljivo promatrao. Ponadao se da će činjenica

što ih je unajmio pomoći da se među njima pojavi drugarstvo, pa možda i prijateljstvo. Međutim, mala skupina jahača nije se na njega osvrtala. Šutke jedan po jedan krenuše polako prema kući. Johnny požuri za njima, ali ga Ruel zadrži.

— Johnny, maločas sam razgovarao s Fredom. Otkad je takav?

— Koliko je meni poznato, još prije nego sam se ja vratio.

— Znači, loše je s njim?

— Redovno pije. Izbjegava svaki razgovor, odbija da spava u kući... jednostavno ostaje u staji. Pretpostavljam da je počeo piti odmah nakon očeve smrti i, kao što vidiš, više se ne trijezni.

— Vjerojatno je tako, Johnny. Molim te pobrini se za ljude, a ja ću dotle osedlati Kinga.

Johnny primijeti da se brat natmurio.

— Ruel, želim da nešto raščistimo. Mi ostajemo ovdje kao što smo se dogovorili, ali s nama ostaje i Fred... ma kakav bio.

Stariji brat kimne. Pomisli kako je starac bio zaplašen u zoru kad ga je probudio. Bio je sasvim siguran da strava u starčevim očima nije potjecala od naglog buđenja, već od nečeg drugog.

* * *

Fred Hardin je promatrao braću dok su razgovarali. Izražaj njegova lica bio je u isti mah i napet i čudan. U njemu se nešto odigravalo. Ali, što? Odsutno je češkao bradu i dok je gledao Ruela kako sedla konja počela ga ispunjavati određena nada. Naposljetku se pomakao od vrata i vratio ležaju u polutami.

Steglo ga u grlu i on se uspravi na ležaju. Prema ustanovljenom običaju red je bio na novi gutljaj viskija, ali Fred ne posegne za polupraznom staklenkom koja je ležala podalje u sijenu. Umjesto toga poravna košulju i gurne je u hlače, a zatim počne skupljati svoje stvari.

Do trenutka kad su ga škripa kože i zveckanje mamuza upozorile da Ruel s ostalima kreće iz dvorišta, on je bio potpuno očistio dio staje koji mu je već tako dugo vremena služio kao spavaonica.

Kad su jahači izbili na čistinu, izišao je i promatrao ih sve dok se nisu pretvorili u sićušne mrlje pri dnu obzorja. Tako je to bilo za onih lijepih godina dok je Ted Crockett bio živ, pomisli. Najednom osjećao je da je koristan, da pripada nekome, da je nekome potreban. Gotovo da nije pamtio kad je posljednji put ustao tako razdragan.

Po završenom poslu u staji polako je othramao do gospodarske zgrade, koju je također trebalo urediti. Bio je načisto s tim da neće sebe moći prisiliti na boravak pod istim krovom s Ruelom i Johnnyjem, ali nema dvojbe da će mu prijati noćenje u zajedničkoj spavaonici. Poslije tolikih godina provedenih u staji bilo je divno pomisliti na dane na vrelom ljetnom suncu ili ledenom pustinjskom vjetru. Toliko se zanio poslom i maštanjem da nije čuo jahače koji su poput uragana dojurili u dvorište. No, odmah je prepoznao urlanje Brazosa Helma.

— Izlazi Šepavko!

Hardin osjeti kako su mu se noge ukrutile. Panično se ogleda na sve strane ne bi li pronašao neko pogodno mjesto da se sakrije.

— Izlazi, Šepavko!

— Izlazi, Šepavko! — ponovi još jednom grubi glas.

Prvo se začulo šaputanje a nakon toga netko od pridošlih skoči s konja. Predvorjem odjekne bat čizama. Prije nego što se starac dospio snaći, zakloni mu svjetlo golemo tijelo Jasona Dobeya.

— Šepavko, naređeno ti je da izađeš — drekne Jason. — Nadam se da se kriješ zato što si jeziku dopustio da koješta lupeta, ha?

— Ne... ne, nisam izustio ni riječi. — Hardin teturavo krene prema vratima. — Ništa nisam rekao, poštenja mi!

U času kad je izašao na danje svjetlo dograbi ga velika ruka kauboja i gurne prema mjestu gdje se na svom crnom konju ustobočio Brazos.

Helm olabavi uzde i prodorno se zapilji u Hardina.

— Šta to radiš, Šepavko?

— Čistim družinsku sobu. — Rekavši to spusti pogled na veliki Starr 44, koji se klatio niz Brazosov bok, iznenađen čvrstinom vlastitog glasa.

— A zašto je Crockettu i njegovim momcima potrebna čista i uredna družinska kuća?

— Unajmili su goniče i odjahali na sakupljanje stoke, tako su mi kazali...

— Dakle, pribiru stoku... i to na zemlji Mr. Goulda?

— Ruel mi je rekao da će mu odobriti zajam.

— Koješta! Gould će dobiti njegovo imanje, i ti to vrlo dobro znaš. Je li tako, amigo?

Obojica su znatiželjno motrili starca; Jason se zabavljao a Brazos uživao.

— Osim toga ti si to znao od početka — nastavi Brazos. — I bit će da si zbog toga planirao otići, amigo?

— Vi ne možete...

Starac pokuša podići ruke, ali Jason ga dohvati za ramena i slobodnom rukom odalami iz sve snage, tako da se Hardin bespomoćno otkotrljao u prašinu.

— Ti si se spremao da odeš... koliko se sjećam. — Brazos je zurio u starca.

Jason podigne nogu u čizmi, spreman da udari. Hardin proguta pljuvačku i molećivim glasom poviče:

— Ići ću... otići ću! — Kazavši to, odbaulja na sve četiri, poput premlaćena psa.

— Zapamti da sam uvijek u blizini! — Procijedi Brazos, a zatim reče Jasonu: — Odjaši natrag i reci Gouldu da sam pošao za sakupljačima.

Gorostasni kauboj uzjaše i obojica u trku napuste dvorište. Fred se polako osovio na noge i posrćući pošao prema staji. Ondje se osvrne i vidje kako jedan jahač kreće cestom za grad a drugi prema jugu. Duboko uzdahne a potom gurnu ruku u sijeno i napipa bocu.

Momci s ranča »Diamond C« radili su u skupinama. Braća Johnson pošla su od zapadne granice prema istoku, a Fauna i Little Joe preuzeše područje na jugoistoku, područje koje je bilo kud i kamo nezahvalnije od onog braće Johnson. Jutro je bilo toplo, sunce je nesmiljeno žeglo. Ruel je radio bez prekida, od trenutka kad je zajedno s Johnnyjem nabasao na stado dugorogе stoke što je bila krenula prema izvoru, udaljenom četvrt milje od zgrada ranča.

Stavili su žig na jedanaest krava prije nego što je stupila podnevna pripeka. Pronašli su i dvije stare krave koje je još žigosao njihov otac. Oko podne stigli su do mjesta gdje su se utaborili Fauna i Little Joe.

Fauna je na vatri pekao dva divlja purana, koje je netom ustrijelio. Kad ih ugleda, Little Joe mahne rukom i krene prema njima.

— Devet komada — reče Johnnyju kao da je ovaj sam, a ne u društvu s bratom.

— Zajedno s ostalima sakupili smo dvadeset i dva grla — veselo prihvati Johnny, pa sjaše. — Nema šta, izvanredan početak.

I Ruel siđe s konja. Čuo je Faunin poziv da im se pridruži, no još je uvijek osjećao da su prema njemu suzdržljivi.

— Little Joe kaže da su vidjeli četiri grla koja je još otac označio — reče mu Johnny. — Prema tome, zamalo trideset grla.

Ruel šutke napuni lulu i poslije nekoliko dimova prozbori.

— Na ovom području ima dovoljno stoke za svakoga stočara u okrugu. Kad budete prolazili pored rančeva Waggonerovih i Colliersa, slobodno im recite čime se bavimo. Uspije li nam sakupiti dovoljno stoke i još ako nam se netko pridruži, moći ćemo sprovesti doista ogromno stado.

Little Joe ništa ne odgovori već ispljune sažvakani duhan i pruži Ruelu veliki komad puretine.

Ruel šutke uzme meso. Bilo mu je drago da je led probijen, pa makar za kratko. Pošto se držao po strani, nije sudjelovao u nevezanom razgovoru koji se poveo uz ručak, već je u miru pio vruću kavu i kusao puretinu.

Kad su završili s jelom, Ruel se obrati Little Joeu.

— Otjerajte goveda koja smo skupili na ranč. Želim da nešto stoke bude tamo, kako bi ljudi znali čega smo se prihvatili. — Okrenuvši se Johnnyju, reče: — Odjahat ćemo u grad da bismo sredili pojedinosti oko zajma.

— E — nasmije se Johnny — to neću odbiti. Moram posjetiti nekoga u Hobartu.

V

U prostranom predvorju banke vladala je ugodna hladovina. Pred šalterom stajala je neka građanka, a iza rešetkastog prozorčića blagajnik je razgovarao s Howellsom. Bankar je bio toliko zaokupljen da nije zapazio ulazak braće Crockett sve dok oni nisu stali u red iza žene na šalteru.

Prešao je pogledom preko njih i kad je shvatio tko su iznenađeno se obratio starijem bratu:

— Mr. Crockette?

— Došli smo zbog zajma o kojem smo razgovarali. — mirnim glasom reče Ruel.

— Ali, ja sam mislio da ćete se danas zadržati na imanju i da ćete me posjetiti tek sutra.

— Morali smo izmijeniti plan...

— Pa... — Bankar se nelagodno nasmiješi i pokaže glavom u smjeru žene koja je čekala pred prozorčićem. — Budite tako ljubazni pa pričekajte dok završim s gospođom Simmons.

— Samo izvolite.

Braća Crockett upute se klupi na drugom kraju predvorja. Bilo je nešto antipatično i sumjivo u načinu na koji se bankar približio blagajniku i šaputao mu na uho neprekidno pogledavajući prema braći.

Howells se tada obrati gospođi Simmons, dok je njegov službenik prelistavao neke papire na stolu. Ruel se nije mogao oteti dojmu da nešto nije u redu... Malo zatim Howellsov je namještenik izašao iz prostorije, odnoseći neke dokumente.

Crockett stariji ustane i pođe prema šalteru, gdje se nalaktio iza žene pred blagajničkim oknom. Naposljetku je procedura završena i Howells namješteno ljubazno reče:

— Nadam se da ćemo se vidjeti naredne sedmice, gospođo Simmons. — Podignuvši glavu zapita Ruela: — Pitali ste za zajam?

— Da, zato smo ovdje.

Howells proguta zrak i baci pogled preko Ruelovog ramena.

— Gospodine Crockette, ja ne znam... vi nemate...

— Budite kratki, mr Howellse! Da ili ne? Ako je vaš odgovor ne, odmah ću pojahati za Gonzales. — Ruel začuje kako iza njega predvorjem odjekuju Johnnyjevi koraci.

— O čemu je riječ? — zapita Johnny.

— Sitnica, ja ću to srediti.

— Mi ćemo to zajedno srediti, Ruele — reče Johnny. — Mislio sam da je zajam već odobren.

Howells je izgledao prilično bijedno, ali odjednom se razvedrio jer je primijetio da je u banku ušao Gould, s Jasonom za petama. Njihov nadmeni ulazak upozorio je Ruela da bude oprezan.

Gould im priđe, a bankar odmah reče:

— Uđimo u moj ured. tamo možemo razgovarati u miru.

— Zašto? — upita Johnny.

— U pitanju je vaš ranč — odgovori bankar.

— Kakve veze ima Gould s našim imanjem?

— To je jednostavno objasniti — umiješa se Gould. — Ja sam ga kupio.

Johnny prekune. Gorostasni kauboj krene prema njemu, ali ga zaustavi Gouldov pogled.

— Pođimo u moj ured — ponovi Howells. — Ondje ću vam reći...

— Kazao sam da ću isplatiti hipoteku. — Prekine ga Ruel. — Kako se onda moglo dogoditi da ste prodali naš ranč?

— Ja... ja sam vam to objasnio.

— Objasnite još jednom — hlądno dobaci Ruel Crockett.

— Vi niste imali gotovog novca da isplatite dugove, a pošto je gospodin Gould ponudio pogodne uvjete, odlučio sam da njemu prodam ranč. I tako ranč više nije vaš nego gospodina Goulda...

— To je bila vrlo jednostavna transakcija, Crockette — jetko reče Gould. — Zar ste mogli očekivati da će Howells

i dalje biti voljan zbog vašeg ranča gubiti novac? To je doista bilo vrlo glupo.

— Mi smo namjeravali isplatiti hipoteku — odvrati Johnny, neprijateljski mjereći Goulda. — Ruelu je bilo rečeno da će dobiti zajam i zato smo danas posjetili banku.

— Ali zajam nije bio definitivno odobren. — Gould se namršti, i prostrijeli pogledom Howellsa, koji se preznojavao. — Jeste li vi obećali zajam?

— Ne. Samo sam rekao da ću ispitati što se može učiniti.

— Ruele, zar nisi rekao da je zajam siguran?

— Smiri se, Johnny. Još se sve može srediti.

Glasom koji je bivao sve bjesniji, Johnny nastavi:

— Rekao si mi da je zajam osiguran. Dopustio si mi da odem i unajmim ljude.

— Čekaj smiri se. Mi imamo pravo na zajam i mi ćemo ga dobiti. Uvjeravam te da nećemo tako lako prepustiti svoj ranč drugima. Mi...

— Ne reci više ništa sa »mi! — Johnny se udalji od brata i ljutito se obrecne na Goulda. — Sada imam stoku i jahače i ništa me neće spriječiti da ne zadržim svoj ranč, čuješ li?

— To je moj ranč. — Gould zaklima glavom. Ja sam ga kupio i moji će ga ljudi održavati.

— Ne šalji nikoga na moj ranč. — Johnnyjev glas odjednom postane hladan i tih, prijeteći. — Ubit ću svakoga tko zakorači na moje imanje. — Rekavši to okrene se i krene prema vratima.

Ruel pobrza za bratom i uhvati ga za rukav.

— Johnny, čekaj, ja ću...

— Molim te, pusti me. — Mladić ga odgurne. — Ne zanima me šta mi imaš reći, Ruele.

Howells zatvori vrata za Johnnyjem i brzo zavuče zeleni zastor sve do dna vrata.

Crockett prvi progovori.

— Tvoje poslovanje je nepošteno Goulde.

— Da sam na tvom mjestu, ne bih izazivao nevolje. Bolje bi bilo da kreneš za bratom i da se smiriš. Ne poduzimaj nikakve gluposti!

Crockett pogleda sakrivena vrata. časak zastane potpuno miran, a zatim se ispravi u svoj visini i polako krene prema Gouldu.

— Ja pobijam tu prodaju. Zadrži svoje ljude što dalje od ranča »Diamond C« dok se slučaj ne riješi, jer može biti svega.

— Što se mene tiče, sve je sređeno. Moji jahači će već sutra početi s radom. Uostalom tako sam već ranije planirao i nema razloga za odlaganje.

— Tada je bolje da izmijeniš plan.

— Slušaj ti sad malo mene! Pogledaj unaokolo po ovom gradu pa ćeš se uvjeriti da ja ne mijenjam iz šale svoje planove. Hobart je bio izgubljen u pustinji kad sam ja ovamo stigao... bio je selendra, razumiješ?! Ja sam izgradio sve ove zgrade. Želim ovdje izgraditi svoj dom, i tako će biti... A sada se gubi!

Drveni pod zaškripi pod Jasonom, Crockettu je bio dovoljan letimičan pogled da bi se uvjerio kako gorostas jedva čeka svojih pet minuta: bez sumnje, već su ga svrbjele pesnice. U takvim okolnostima nije valjalo gubiti prisutnost duha, i Crockett ničim se pokaza koliko je svjestan prijetnje.

— Upozorio sam te: drži ljude podalje od mog ranča — reče odlučno.

Howells je bio zapanjen. Čini se da je očekivao drugačiji razvoj događaja.

— Zapamtite što sam rekao. Neka se nitko ne približava mom ranču dok legalno ne sredimo poslove! U protivnom, netko će žestoko požaliti...

— Jasone, izvedi ga odavde! Naprijed, izbaci ga! — naredi Gould.

Div krene, cerekajući se i jurne na Crocketta. Uhvati ga za rame u namjeri, da ga odvuče iz prostorije, no Ruel iznenadi gorostasa i zabije mu lakat u želudac. Nije bilo nikakve sumnje da su Ruelovi izgledi u obračunu prsa u prsa minimalni, pa je zato poskočio u desno, naglo se zaustavio i namamio Jasona desnicom. Tromi kauboj proguta udicu i pojuri naprijed, da onesposobi protivnika. Međutim nalet mu poremeti ravnotežu i on izgubi prednost.

Ruel za milimetar izbjegne udarac i prije nego se razjareni golijat snašao već je uveliko bubnjao po njegovu trbuhu. Zapanjeni Jason stade psovati. Spustio je desnicu, ne bi li se zaštitio, a u isto vrijeme pokušavao je ljevicom dohvatiti protivnika koji mu je vješto izmicao. Ruel se hitro povukao u stranu a njegova desnica je kao munja poletjela zrakom i otvorene šake sječimice udarila o gorostasov vrat. Od ovog udarca Jason se zanese, ali uspije se održati na nogama.

Taj trenutak bio je dovoljan Crokkettu da ponovno zamahne i svom silinom tresne o lice gorostasnog kauboja. Začuje se krckanje nosne kosti i poteče krv. Jason urlikne od bola. Crockettt mu uputi seriju udaraca u želudac. Na kraju dovrši Jasona klasičnim aperkatom po grlu, nešto niže Adamove jabučice. Ruelov protivnik se obrne oko sebe, i ljosne na pod koliko je dug i širok. Posljednjim snagama pokuša se uspraviti, no to mu nije pošlo za rukom, pa se malo zatim posve smirio.

Crockett ustane, znojav i zadihan. Nešto podalje stajao je Gould i s nevjericom zurio u diva opruženog na podu.

— Da ponovim još jednom: neka se nitko ne približava mom ranču! Poslove ćemo srediti legalno!

Gouldov pogled skrene na Crocketta, nazrijevši u njegovu držanju prijeteću opasnost po sebe, reče:

— Niti ne namjeravam ništa drugo. Za mene ne važi ništa što je protuzakonito. Uostalom, zar nisam lijepo objasnio u čemu je stvar.

— Pobrini se da tako bude i dalje!

Prije nego što ih je ostavio, Ruel ih odmjeri od glave do pete, a zatim dohvati kvaku na vratima i izađe, a da nije pozdravio.

Cijelu minutu Gould nije mogao doći k sebi. Gladio je svoje pomno izbrijane obraze, u isti mah i zbunjen i zamišljen. Naposlijetku reče:

— Howellse, sutra odnesi šerifu sve papire u vezi s ranćem »Diamond C«. Želim da Crockettovi još istog dana napuste ranč, svidjelo se to njima ili ne.

— Zar već sutra? Ali, Crockett je rekao da će se legalno boriti za svoje imanje. Čuo si ga i vidio da je spremah na sve...

— Što ti to znači »legalno se boriti«? Glupost? Zar nije legalno sve što čovjek poduzima na vlastitoj zemlji? Dakle, kao što rekoh, ti ćeš Crocketta sutra definitivno iseliti sa svog nekadašnjeg ranča, pa makar ih morali i silom natjerati da se pokupe otamo. Jasno?

* * *

Crockett siđe s nogostupa na kolnik. Zadovoljstvo zbog trenutne pobjede već se bilo rasplinulo i njime je ovladao bijes zbog situacije u kojoj se zatekao. Ignorirao je sve prolaznike koje bi susretao. Samo neka ga gledaju, pomisli zlovoljno. Vrlo važno što ga promatraju!

Tada mu pogled zapne za Johnnyjevu kobilu, koja je bila privezana ispred Allisonova dućana! Ubrzao je korake kad je ponovo bio na nogostupu.

Ispred njega na vratima hotela pojavila se Marion Howells. Izgledala je dražesno u smeđoj svilenoj haljini. Prema načinu kako ga je promatrala dok mu je dolaziła u susret, Ruel shvati da ga je očekivala.

— Bili ste u banci? — Upitala je kad su se primakli jedno drugome. — Je li bilo neprilika?

— Vašem bratu se nije ništa dogodilo... ako vas to zanima. Ostavio sam ga u dobrom zdravlju...

Marion se nije osvrnula na te riječi. Okrenula se prema banci i upitala;

— Jeste li bili u prilici da razgovarate s Franklinom Gouldom?

— Jesam, no naš razgovor nije okončan.

Ruel pokaže namjeru da ode, ali ga djevojka uhvati za ruku.

— Gospodine Crockette, ne znam što smjerate i što namjeravate poduzeti, ali bih vas savjetovala da ne ulazite ni u kakve sukobe s Gouldom.

Na licu Marion Howells ocrtavala se zabrinutost i Ruel pomisli da napetost daje poseban ćar djevojčinim očima Nije bio red da je potpuno zastravi.

— Ne namjeravam boriti se protiv Goulda.

— Nije istina. Ruele. Vidim vam na licu da upravo to namjeravate. — Pogledavši ponovo u smjeru banke Marion zašuti. Kad je opet progovorila, njen glas je bio drugačiji. Prijateljskiji.

— On posjeduje vaš ranč. Je li ga kupio na legalan način?

— Što znači uopće »legalno«? »Legalno« je za ljude poput Goulda samo riječ, i to bezvrijedna. Jednako kao i za vašeg brata.

Marion podigne obrve, ali bez ljutnje.

— Moj brat može vrlo malo reći o svojim poslovima s Gouldom. Isto tako nitko u Hobartu nema što da zucne. Imam utisak da vi niste čovjek koji bi mogao prihvatiti takvo životno pravilo, i zato bih na vašem mjestu napustila ranč i otišla odavde zauvijek.

— Ne. Vi ne biste otišli odavde, u to sam siguran. Je li tako?

Marion se ukruti, ali ništa ne izusti.

— Jučer u banci stajali ste uz Goulda. Da ga se doista bojite, vi biste brata ostavili pa neka se snalazi kako zna i umije.

— William bi bio sasvim izgubljen kad bi ostao sam. Vi se naravno ne ubrajate u takve ljude, za vas nema opasnosti...

Djevojka zašuti. Crockettu je nešto govorilo da je vrlo blizak Marion, koja je bila iskreno zaokupljena njegovim slučajem. Dok su tako šutke stajali, Ruel opazi brata kako izlazi iz Allisonove radnje. Svrne pogled na djevojku.

— Čovjek poput mene ne može sjediti skrštenih ruku i promatrati kako mu otimlju dom.

— Ako se suprotstavite Gouldu, on je kadar pozvati i vojsku. Budite oprezni i ne činite ništa što bi njemu omogućilo da vas uništi. Molim vas!

— Gould me neće uništiti. — Ruel dotakne obod šešira pa se laganim korakom uputi prema Allisonovu dućanu.

Nad prerijom se spuštala noć. Daleko na obzorju ukazao se pun Mjesec. Johnnyjeva krupna silhueta ocrtavala se pred vratima radnje gdje je tog trena odvezivao svog konja. Mlađi je brat primijetio starijeg, ali nije dizao glavu.

— Onda, Johnny? Kuda ćeš?

— Vraćam se kući. Dosta mi je Goulda i...

— Idem s tobom.

Kad je vidio da se bratovo lice natmurilo, požuri reći: — Rekao sam Gouldu da ćemo se zakonski boriti za ranč.

— Ruele, jadna ti ta pravda pred sudom Sjevernjaka.

Johnny je bio napet, a pogled mu je bio pun ljutnje i razočaranja. Uzjaše konja odrešito, poput čovjeka koji je tvrdo odlučio kako će postupati sa svima onima koji mu se ispriječe na putu.

— Dopusti da se ja time pozabavim. Mogu zbrisati Goulda na svakom sudu.

— To što si bio odmetnik neće ti ništa pomoći...

Crockett je osjetio žaoku, ali znao je da Johnny ne misli ozbiljno, već da je to samo izljev njegove neobuzdane naravi. Priđe bliže bratu i dohvati uzde.

— Johnny, mi to možemo urediti i bez...

— Pusti uzde, Ruele.

— Johnny...

Mladić se istrgne i odjaše kao sumanut. Ruel ga isprati pogledom; znao je da je sada najpametnije odustati od nepotrebne prepirke. S pomalo tuge u srcu gledao je za bratom koji je odmicao Ulicom Pioneer.

— I što ćete sada?

Ovaj mrzovoljni glas dopirao je odnekud odozgo i iza njega. Janet Bankhead stajala je na ulazu u dućan. Njeno lice bilo je zabrinuto, ali i smireno. Čas-dva stajali su i promatrali se bez riječi.

— Jeste li svjesni onoga što ste mu uradili?

— A što sam mu to ja uradio, Janet? —hladno odvrati Ruel.

— Pa da, mogla sam to pretpostaviti. Ulili ste mu nadu a zatim je ugasili. Zar vi doista još uvijek ne shvaćate kako ste postupili?

Ruel je bio osupnut. Očekivao je sve drugo, samo ne takav komentar. Predmnijevao je da je Janet ogorčena zbog rata i svega što je poslije rata slijedilo, ali ipak je vjerovao da će ona razumijeti kako bitka za ranč »Diamond C« nije samo radi njega nego i zbog Johnnyja.

— Ništa nikome nije oduzeto... Jahnny i ja dobit ćemo ranč, u to nema sumnje.

— Ako vi u to vjerujete, — Janet tužno zatrese plavom kosom, — znači da niste mnogo naučili otkako ste se vratili u svoj stari kraj. Zakon u Teksasu postoji samo za najmoćnije! Razumijete? A najmoćniji čovjek u ovom dijelu svijeta jest Gould! Kako to ne možete shvatiti!?

— I prema tome, mi se moramo povući, je li tako? Na to ste mislili?

— Bit će da me smatrate uljezom, i to uljezom koji nema prava da se miješa u vaše obiteljske stvari? — upita, gorko se smiješeći.

— Ja samo smatram da nemate pravo nagovarati Johnnyja da odustane — obrecne se. — Već se bio pomirio s time da ranč više nije njegov, ali moj ga je povratak smeo i počeo je drugačije razmišljati. Janet, vi nemate pravo da dečka odgovarate od njegova imanja.

— Za vas je sve to jednostavno. Samo, morate shvatiti da nije isto tako i s Johnnyjem.

— Nitko me ne može uvjeriti da je bijeg pred problemom najbolje rješenje za bilo koga, miss Bankhead.

— Zar smatrate da je dvoboj revolverima s Gouldom nešto bolje? Zapravo, to je ono što Johnny namjerava...

Crockett požali što je malo prije bio suviše oštar s Janet. Najednom je shvatio da ona posjeduje mnogo više kvalitete od lijepa izgleda i skladne figure. U njenom izazivačkom stavu krila se snaga koja se mogla svidjeti Johnnyju... uostalom, njemu je ta ista snaga nedostajala.

— Problem ne leži u tome da ne razumijem Johnnyja — reče polako.

— Važnije je obuzdati njegovu ćud dok sud ne kaže svoju riječ — primijeti Ruel.

— I to je sve što namjeravate poduzeti?

— Upravo to. Mogu vam reći da namjeravam povratiti ranč bez ikakva puškaranja.

Janet je šutjela, promatrajući ga, onda reče:

— Sada bi bilo najbolje da krenete za njim.

Umor na njenom licu kazivao je Ruelu da mu je rekla sve što je imala. Podigao je ruku u znak pozdrava i zaputio se prema konjušnici.

VI

Bilo je već minulo jedanaest sati kad je ugledao obrise zgrada na ranču. Dvanaestak tamnih mrlja iza ograde korala ukazivalo je da je stoka smještena na spavanje. U kući je vladala tama, mrkla tama. Mora da je dug put rashladio Johnnyja, pomisli Ruel. Bit će da već spava. Prema tome, problemi će se sređivati tek sutra izjutra...

Tiho je sjahao i krenuo prema kući. Najednom ga prenu štropot koji je dolazio iza lijevog ugla kuće. Za svaki slučaj ruka mu se našla nadohvat revolveru. Uz kuću se šuljala nečija sjena.

— Ruele, jesi li to ti? — začuje se jedva čujan Johnnyjev šapat.

— Da, ja sam.

— Jesi li primijetio da te netko prati?

— Ne... — Iza Johnnyja nazirali su se Little Joe, Madox i Fauna. — Johnny što se to događa?

— Pretpostavljao sam da je Gould poslao nekoga za tobom.

— Gould? Taj neće ništa uraditi do sutra ujutro. Pa, tek je danas dobio ranč.

— Da, ali već rovari. Brazos Helm je presreo Little Joa i Faunu dok su se vraćali sa stokom i oduzeo im žigove za stoku.

— Rekao je da »Diamond C« više ne postoji — objasni Little Joe — i da

moram odmah prestati sa sakupljanjem.

— I vi ste prekinuli s poslom samo zato što vam je on tako kazao?

— Čovjek ne raspravlja s takvim tipovima, pogotovo ne kad im se u ruci nalazi jedan »44«.

— Ne potcjenjuj momke, Ruele — Johnny se umiješa. — Protiv Brazosa doista ništa nisu mogli napraviti.

Crockett je nekoliko časaka razmišljao, onda reče:

— Do jutra ionako ne možemo ništa. Najbolje bi bilo poći na spavanje...

— Dobro, ti prilegni — reče Johnny. — Brazos je pošao na jug za braćom Johnson. Mi ćemo ih sačekati, ako se pojave.

— Možete ih pričekati i unutra.

— Čekat ćemo ovdje — odlučno će Johnny.

Mrmljajući glasovi Faune i Little Joa potvrdiše Johnnyeve riječi. Nije imalo smisla da im protivuriječi, pa Ruel povede konja u staju.

Polako je trljao Kinga. Dao mu je zatim svježeg sijena. Kad je izašao iz staje, Johnny i dva kauboja bili su još uvijek na istom mjestu. Nisu rekli ni riječi dok je prolazio pored njih. Ušao je u kuću, prisiljavajući se da ne misli o njihovu ponašanju, iako je duboko u sebi bio povrijeđen. Baš je danas bio pomislio kako su se malo zbližili pri sakupljanju goveda, a kad tamo ništa se nije izmijenilo.

Prene ga škripa čizama a časak iza toga Johnny zakorači u sobu, noseći u ruci pušku marke »Spencer«. Kad je skinuo šešir, Ruel je zapazio da mu je kosa slijepljena od znoja.

— Fauna i Little Joe su otišli?

— U spavaonici su.

— Bit će tamo sasvim prostrano kad Fred do kraja uredi nastambu...

— Fred je otišao, Ruele. — Kad primijeti bratov upitni pogled, Johnny nastavi: — Vjerojatno je otišao davno prije nego što su stigli Fauna i Little Joe.

— Misliš li da je Brazos i ovdje navratio?

— Netko nas je svakako posjetio. Zar ti sumnjaš da Gould neće nastaviti s rovarenjem? Proklet bio!

— Od toga neće biti ništa, John. Što god poduzimamo, učinit ćemo to jedino preko zakona.

— Jadni mi s našim nadama pred sudom Sjevernjaka... Ne budi naivan, Ruele.

— Samo ti prepusti meni brigu o Sjevernjacima i Unionistima. Moj otpust iz vojske Unije vrijedi isto toliko koliko i Gould i njegova riječ.

— Ne bih želio da se koristiš svojim služenjem u vojsci Sjevernjaka. Mrska mi je i sama činjenica da posjeduješ njihove papire. Znaj da sam uvijek bio protiv tvoje borbe na strani Sjevera. Uostalom, ti to iznaš. Naprosto ne želim da se koristiš tim papirima. Kako to ne možeš razumjeti? Zar to nije i jednostavno i objašnjivo?

— Johnny, trebao bi biti presretan da posjedujem takve dokumente. Samo nam oni mogu pomoći da vratimo naš ranč.

— Presretan! Krasno! Da budem presretan zato što je moj brat smutljivac i ne pripada onoliko Teksasu kao ja? Bogami, smijao bih se da to nisam osjetio na svojoj koži. Slušaj, Ruele, oduvijek sam smatrao da si čovjek na svom mjestu. Kao dječaku ti i tata bili ste mi uzori. Bio sam sretan kad sam mogao jahati uz tebe. Sjeti se, koliko sam puta sjedio na ogradi i čekao na tvoj povratak. Sve što sam tada želio bilo je da budem s tobom.

— Tada je došlo do obračuna s Tomom Allisonom. Uzeo sam ovu dobru staru »spenserku« i zavukao se u gustiš da bih odande vrebao na Tomovu braću ako im padne na um da dođu po tebe. Kad si otišao na sjever, odjahao sam u grad i presretao ljude sa željom da od prve otkrijem one koji imaju nešto protiv tebe. Da je netko samo pisnuo, ubio bih ga kao psa.

— I sada moji otpusni dokumenti mijenjaju sve te osjećaje?

— Mijenjaju? — ponovi Johnny kao eho. — Ruele, ja sam ostao kod kuće pored oca. Promatrao sam ga kako kopni, kako postaje siromašniji, jer su tržnice i sajmovi juga bili zatvoreni. Vidio sam kako je primio na sebe svu mržnju susjeda. A znaš zašto su ga mrzili? Zbog tebe.

— Tata je to ipak mogao podnijeti, Johnny. On je došao ovamo jer je vjerovao u nešto. Isto je tako meni dopustio da imam svoja vjerovanja.

— Ali, ja to nisam mogao podnijeti — gorko odgovori Johnny. — Znaš li što sam uradio? Pridružio se vojsci Konfederacije. Govorio sam sebi da je to zato što želim tebe iskupiti, tvoj odlazak pod zastavu Unije. Međutim, glavni je razlog što sam otišao bio u tome što nisam mogao podnijeti sve očiglednije očeve propadanje.

Braća su se promatrala ispitivački.

— Johnny, trebao si mi sve to reći čim sam prispio. Ne možeš tako živjeti, s mržnjom u srcu.

— Ja tebe ne mrzim...

— Kako da onda nazovem sve ovo što si mi maločas ispričao?

— Ruele, bio sam sretan kad si se vratio. Nakon odluke da sve obnovimo, ponadao sam se da ćemo i drugima primjerom pomoći da se ponovo osove na noge. Ponadao sam se da će biti zaboravljeno tvoje sudjelovanje u redovima Sjevera... A, Gould pokušava, eto, da nas upropasti, da nas uništi, kao da smo posljednji bijednici... Samo, ja mu to neću dopustiti...

— Smiri se! Jedno te molim: nemoj neko vrijeme koristiti pušku. Dopusti da prvo predam cijelu stvar sudu. Otac je početkom rata imao oko tisuću grla i zato moramo nastaviti sa skupljanjem goveda, jasno uz uvjet da Goulda što prije skinemo s vrata.

— Gould jedino razumije silu, a ja baš namjeravam tako s njim popričati.

— Johnny, pokušajmo prvo na moj način — Ruel zašuti, a onda nastavi odlučno, pažljivo naglašavajući svaku riječ: — Ako to ne uspije, pridružiti ću ti se u onome što želiš.

— Sukobio bi se s Gouldom? Borio?

— Ako to bude jedini način, svakako.

John je šutke razmišljao a zatim se priklonio bratovu prijedlogu.

— Dobro, brate. Pokušat ću na tvoj način, pa ćemo vidjeti šta će od toga ispasti.

* * *

Te noći Ruelu nikako san nije dolazio na oči. Spoznaju da su njegovi postupci u doba rata tako nemilosrdno opteretili oca i Johnnyja navela ga je da sebi štošta predbaci. Pored ostalog, shvatio je da je na njegova pleća položeno veće breme obaveza nego što je to u početku mislio. Dugo je ležao budan, razmišljajući. Naposljetku ga je umor savladao.

Činilo mu se da uopće nije bio usnuo kad ga u zoru trgao brz topot konja. Dižući se iz kreveta primijeti da je Johnny već ustao. Pođe do vrata i pogleda van. S juga su u dvorište upravo ujahali braća Johnson. Sudeći prema pjeni na gubicama konja, obojica su dugo i istrajno galopirali.

Johnny izađe iz staje, s Faunom i Little Joeom za petama. Jahači se upute prema njima i u trku zauzdaju konje. Scrap Johnson, visok i tanak muškarac u crnoj košulji, sjaše i počne nešto objašnjavati Johnnyju. Njegov brat Al ostao je u sedlu i odozgo sudjelovao u raspravi; neprekidno je upadao svima u riječ i divlje mašući rukama pokazivao prema zaravni što se ocrtavala u daljini. Približavajući se, Ruel začuje:

— Kad vam kažem, oduzeo nam je žigove. Uzeo ih je i rekao nam da se gubimo.

— Brazos? — upita Ruel.

— Da. — Johnny odvrati. — Al kaže da se uputio dalje prema jugu.

Ruel je bio zamišljen. Kauboji su ga promatrali i pomalo neprijateljski. Tišinu prekine Little Joe.

— Šestorica smo. Ako krenemo zajedno za njim, možemo ga srediti.

— Ne — odlučno se usprotivi Ruel. — Pojurimo li za njim u preriju, nećemo se dobro provesti.

— Pa, šta onda da učinimo? Zar da na miru čekamo njegov slijedeći ispad?

— Pri sakupljanju goveda najčešće radimo u skupinama, pa se nikako ne može dogoditi da Brazos nekoga zaskoči. A ako je dovoljno lud da to pokuša, uvijek će biti dovoljno vremena da mu priredimo srdačnu dobrodošlicu.

Nitko ništa ne odgovori.

— Uhvatit ćemo svako grlo na koje naiđemo na otvorenom i dotjerati ćemo ga do ovog stada, koje su već

priveli Fauna i Little Joe. Mi...

— Hej, pogledajte! — poviče Al Johnson. Okrenuo se u sedlu, pokazujući rukom prema sjeveroistoku. Kako je bio na višem od ostalih, prvi je zamijetio oblačić prašine koji se dizao daleko u ravnici. Kroz čas-dva i drugi su ga primijetili.

Nagnuvši se u sedlu, Al izvadi iz bratovih bisaga vojnički dalekozor i usmjeri ga prema pridošlicama.

— Tamo je bankar Howells, siguran sam... ali, bogami, i Bol Taylor...

Johnny posegne za dalekozorom. Svi su šutke iščekivali.

— Gould. Jason i još dvojica... Bud Kincaid i Rube Canby, rekao bih.

Posljednja dvojica bili su kauboji u Goulda. Mršteći se, Ruel je promatrao brata, osjećajući da mladić kipti od uzbuđenja.

— Zapamti — reče. — Bez gužve.

— Rekao sam ti da možeš iskušati svoju metodu.

Još uvijek smrknut, Ruel istupi malo naprijed. Sada se jasno moglo prepoznati Howellsa, u njegovoj elegantnoj dvokolici, i Goulda na konju vrlo skupe pasmine. Jason je preko nosa imao široki zavoj, a i Ruel nije na njega obraćao pažnju. Zagledao se u šerifa koji je, ulazeći u dvorište, izbio na čelo povorke.

Bol Taylor podigne ruku na prijateljski pozdrav.

— Kako ste momci? Bogami, Ruele, dug je put do tebe.

— Što želiš, Bole?

— Znaš i sam — odgovori naočiti predstavnik zakona ljubaznim tonom ali odlučno. — Mr Gould je sada vlasnik ovog imanja.

— O tome ćemo raspravljati na sudu. Zar ti to Gould nije rekao?

— Sud ili bez suda, on ima hipoteku, Ruele. I on ne želi nikoga na ovom ranču.

Sada su i ostali prispjeli do mjesta gdje je šerif ostavio konja. Gould sjaše i preda uzde Jasonu. Dvojica kauboja zastanu, a Gould krene naprijed. Howells siđe s kola i pođe za njim. Usput izvadi iz džepa neke dokumente.

— Onda, šerife — obrati se Gould Bolu. — Što čekate?

— Momci, pokupite svoje stvari — reče predstavnik zakona. — Imate dovoljno vremena da pokupite sve što je vaše.

— Ne mičemo se odavde dok ne sredimo račune na sudu — odlučno odgovori stariji Crockett.

— Slušajte — Taylor se ispravi. — Ja samo obavljam svoju dužnost, a zakon kaže da je mr Gould vlasnik ovog imanja. Dok on drži vašu hipoteku, ja sam prisiljen da ga podržim u njegovu zahtjevu.

Howells ispruži ruku s papirima koje je donio.

— Evo, ovdje je sve napisano. — Zatim ponudi Ruelu Crockettu. — Pogledajte, ako želite.

— Sačuvajte te papire za sudnicu.

— Dosta lupetanja — reče Gould. — Ova zemlja je sada moje vlasništvo. Kupljena je, plaćena i registrirana. Dakle, odlazite ili će biti neprilika. Jesam li bio dovoljno jasan? — Rekavši to pogleda postrance u Taylora, kao da ga želi upozoriti što mu je dužnost.

— Momci, po posljednji puta vam kažem da se kupite — bijesno najavi Bol.

Nitko da se ni ne pomakne. Naposljetku se Gould obrati svojim kaubojima u pozadini.

— Smjestite se u kući...

— Ne čini to, Goulde — upadne Johnny.

Gould se posprdno osmjehne na mladića, a potom se ponovo obrati svojim pratiocima.

— Kad se smjestite, pritjerajte tu stoku bliže zgradama.

— To je naša stoka — Johnny priđe korak bliže. — Ne približavajte se.

Nešto u njegovu glasu natjera kauboje da zastanu.

Ruel priđe bratu.

— Polako, Johnny — reče meko, kao da smiruje pomahnitala ždrijepca. Tada mu do ušiju dopru Gouldove riječi.

— Prokleti bili, zar vam nisam rekao da krenete?

Jahači pokrenuše svoje konje.

— Ne mičite se! — izdere se Johnny.

Ali, kauboji se nisu zaustavljali. Johnny posegne za svojim koltom, napuni ga i nacilja.

— Da se niste pomaknuli! — naredi. Lice mu je bilo crveno od bijesa.

Istog časa jahači zaustave konje. Gould je bio prenerażen, ali nije dopustio da ga omete revolver.

— Ti si zakon — reče šerifu. — Oduzmi mu oružje.

— Hajde, Johnny, daj mi taj revolver. — Taylor pođe prema mladiću.

— Skloni ga, Johnny, — mirno potvrdi Ruel.

— Niti govora! Zar nije dovoljno što je taj lopov uzeo naš ranč, već hoće i našu stoku!

— Sve što se ovdje nalazi moje je! — uskliknu Gould. — Šerife?

— Ovaj revolver je uperen u zakon. — Bol Taylor se već primakao Johnnyju. — Lijepo mi ga predaj, pa ćemo zaboraviti što se dogodilo. — rekavši to posegne za mladićevom šakom.

Johnny se pokuša osloboditi.

— Ne! Šerife, nemojte! — poviče Ruel i požuri prema njima, kako bi ih razdvojio.

Međutim, revolver opali, a zalutali metak pogodi Howellsa u rame. Začuje se uzvik bola. Udar zrna izbaci bankara iz ravnoteže i on se sruši na zemlju, točno pred Gouldova konja. Ruel se baci prema bankaru i u posljednji ga čas izvuče ispod kopita uplašenog ždrijepca.

Johnny je još uvijek držao oružje. Samo, sada je njegova cijev bila usmjerena u Gouldov trbuh.

— Natrag! Gubite se odavde!

Šerif uzmakne nekoliko koraka. Pomno je pazio da ruke ne spusti do opasača.

— Mr Gould nije naoružan! Ne pucaj, momče!

— Odlazite s mog ranča. — Johnny je počeo shvaćati šta je učinio i ruke su mu primjetno drhtale. — Gubite se!

— Odlazimo! — Rekavši to, Gould pođe k svom konju.

— Pomozite mi — pozove Ruel.

Rastvorio je Howellsov kaput i košulju i potražio venu, kako bi mu zaustavio krvarenje. Gould priđe i sagne se. Pridržavao je Howellsovu košulju dok se Ruel bavio oko bankara. Howells je jaukao i nešto nerazgovjetno mrmljao. I Bol Taylor se našao u blizini.

— Metak je prošao skroz naskroz... vjerujem da je mimoišao kost — reče Ruel šerifu. — Najbolje bi bilo da ga odmah otpremite doktoru Fordu.

Taylor kimne. Uspravi se i krene do bankareve dvokolice, svjestan da Johnny još uvijek drži revolver u ruci. Zatim povede konja unatrag, do mjesta gdje je Howells ležao. Johnny je još uvijek nišanio, samo s daleko manje smionosti nego ranije.

Ruel poveže ranu maramom i pomogne Tayloru da smjesti Howellsa u kola. Šerif se hitro popne na sjedalo i drekne prema kaubojima:

— Neka netko sjedne do ranjenika, da ga pridrži!

Jason sjaše i sjedne pored šerifa. Ruel je pridržavao bankara dok ga Jason nije prihvatio.

— Požurite, Bole — reče.

Taylor kimne, pa reče Johnnyju:

— Pođi s nama, momče. Bolje ćeš proći ako nam se odmah pridružiš.

— Ne. Vi me nećete zatvoriti.

— Ti znaš da ćemo te na kraju šćepati, pa prema tome...

— Taylore — prekine ga Gould, — ne troši vrijeme . Krenimo

* * *

Johnny spremi revolver u korice, promatrajući kako jahači i dvokolica napuštaju dvorište i odlaze prema gradu.

— Nije to bila tvoja greška — reče Little Joe. — Bol je kriv da si pucao. Ja ću to posvjedočiti...

— Tako je! Ja sam sve vidio — javi se i Al Johnson. — Vidio sam kako te udario po ruci. Zato je revolver i opalio.

— Da, Bol je kriv što si pucao — nastavi Little Joe. Pogleda sve oko sebe. — I vi ste sve vidjeli. Hoćete li svjedočiti?

— Naravno — odgovori Scrap Johnson.

Ruel je promatrao brata. Bio je zapazio da je Gouldov oproštajni pogled bio namijenjen Johnnyju, i zato je bio siguran da će bogati stočar tje-

rati stvar do kraja. To ga je navelo da kaže:

— Johnny, bilo bi mislim najbolje da se sam predaš. Oni će...

— I da se pojavim pred njihovim »pravednim« sucem? — Johnny zatrese glavom, a onda se okrene i pohita u kuću.

— Hej, svi ćemo svjedočiti u tvoju korist — poviče Little Joe za njim i htjede pojuriti za mladićem, ali ga Ruel zaustavi.

— Ja ću razgovarati s njim. Osedlaj nam konje, hoćeš li?

Kad je ušao u kuću, Johnny je trpao u svoj vojnički ranac konzerve s grahom.

— Šta namjeravaš?

— A što ti misliš da ću uraditi? — Johnny ga zlovoljno osmotri. — Ne preostaje mi ništa drugo do bijega.

— Ako se sada odlučiš za bijeg, bježat ćeš do kraja života.

— Ne želim provesti pola života u nekom zatvoru Jenkija. A ako Howells umre, objesit će me... u to nema nikakve sumnje.

— Metak ga nije ozbiljnije ozlijedio i neće umrijeti. Osim toga, nije toliko vrijedan da bi zbog njega bježao cijelog života.

— Znam ja vrlo dobro što me čeka...

— Poslušaj me. — Ruel duboko uzdahnu, uznemiren mladićevom odlučnošću. — Imaš sedam svjedoka. Kao što ti je poznato, porota će bit sastavljena od mještana. Ne vjerujem da bi mogli biti prestrogi prema tebi. Ti...

— Ne trudi se, ništa ne može izmijeniti moju odluku. Čekat ću do noći, oprostiti se od Janet i krenuti.

— Janet? — Ruel se prisjetio nečega što ga je uvjerilo da je već ranije bio u pravu.

— Ona će me shvatiti — doda Johnny poslije kratke stanke. — Pridružit će mi se...

— Pitat ćeš je hoće li bježati s tobom?

— Možemo se dogovoriti da se negdje sastanemo.

— Gluplji si nego što sam ikad mislio — plane Ruel. Vrlo dobro je znao da se upušta u nešto što se možda neće više nikad srediti, ali to je bila jedina mogućnost. — Bježati sam vrlo je glupo, ali privoliti i nju da bježi s tobom beskrajno je glupo.

— Brate, mi ćemo sami odlučiti i uradit ćemo ono što smatramo ispravnim.

— Dobro, povedi je onda sa sobom. Objasni joj da je potrebno da se s tobom zavuče u rupu sve dok ne dođe vojska i pronađe vas. Naravno, zamoli je usput da umre s tobom.

Johnny je promatrao brata teško dišući. Napokon se odluči.

— Ruele, odlazim. Ali, prvo moram posjetiti Janet.

Podigao je ranac i krenuo prema vratima, no brat ga zgrabi za ramena.

— Johnny, preklinjem te, nemoj sve upropastiti...

— Pusti me!

Ruel ostane nepokretan. Bilo mu je i te kako jasno da njegov brat upropaštava svoj život, zato što je on pogriješio. Iziđe iz kuće i pođe do kauboja, koji su stajali uz njegova i Johnnyjeva konja.

Johnny uzjaše, ne obaziruć se na prisutne koji su svi govorili u jedan glas. Crockett stane uz Kinga i iz navike provjeri uzde a potom i on uzjaše. Johnny podbode svoju kobilu, izjaše iz dvorišta i usmjeri konja prema jugu.

— Vi se vratite u grad — reče Crokkett kaubojima a zatim pojuri za bratom.

VII

Johnny je tjerao konja laganim kasom i Ruel ga uskoro dostigne. Kad se našao uz brata, ovaj se poče osvrtati na sve strane kao pravi bjegunac.

— Ruele, nema potrebe da i ti bježiš. — Mladićeve sive oči bile su ispunjene brigom.

— Janet je u drugom smjeru, Johnny.

— Mislio sam neko vrijeme jahati prema jugu, a zatim se prečacom vratiti do starog Humphreyjevog pašnjaka.

Taylor i vojska morat će se malo pomučiti, a ja dobivam na vremenu.

Kimajući, Ruel nastavi jahati uz brata. Narednih sati po malo je govorio, a kad bi već nešto izustio nastojao je spomenuti Janet ili barem nešto s njom u vezi. Johnny je bivao sve zamišljeniji i jedva da bi povremeno nešto odgovorio.

Stigoše do bivšeg ranča starog Humphreyja. Carl Humphrey bio je jedan od skromnijih stočara u okrugu. Jednog dana prodao je svoju zemlju Franklinu Gouldu i nastanio se negdje u Novom Meksiku.

Glavna zgrada na ranču sastojala se samo od jedne velike prostorije. Ruel i Johnny su poveli konje sa sobom u kuću. Donijeli su sijena iz staje i smjestili se čekajući.

Vojnici za koje su znali da će proći ovuda pojaviše se tek kasno poslije podne. Bilo ih je šestoro, a jedini civil u njihovoj koloni bio je šerif Bol Taylor. Prema tovarnom konju na začelju moglo se zaključiti da se potjera pripremila za duže putovanje.

— Što misliš, ima li izlaza iz ove situacije?

— Ako se pravilno postupi, izlaz sigurno postoji. — Johnny ništa ne odgovori, a Ruel nastavi: — Najvažnija riječ u sudnici pripast će Howellsu. Kad bih ga potražio, a on pristao da se sporazumimo, mi bismo...

— Kakav sporazum?

— U vezi s rančom. Poslušaj me pažljivo! Howellsu je jasno da na sudu mogu pobijediti, prije svega zbog toga što sam veteran Unije. Ako bih se odrekao ranča »Diamond C« bilo bi mu lakše s Gouldom. Razumiješ?

— Ruele, Gouldovi ljudi bi me ustrijelili čim bih se pojavio. Kako je Bol Taylor izvan grada, to se nikako ne bi dalo urediti na čestit način...

— Natjerat ću Howellsa da obavijesti vojsku. Dovoljna je samo jedna jedina njegova riječ pa da dobiješ pratnju.

Johnnyjeve se oči ovlaže a glas mu je bio treperav kad je rekao:

— Pokušaj, brate, pokušaj...

Nešto prije devet sati te noći stigli su do Hackberry Creeka. Držeći se sjene šumaraka, jahali su uz potok prema sjeveru. Zaustavili su se na pola milje iza vojničkog logora. Veliki hrastovi i nepregledna gušćara pružit će Johnnyju zaklon sve dok Crockett ne odjaše u Hobart i obavi poslove. S ovog mjesta Johnny će moći osmatrati preriju na zapadu i cestu s istoka, i, dakako, bit će u prilici da se na vrijeme sakrije ako primijeti potjeru. Prema zajedničkoj ocjeni, bilo je malo izgleda da bude zaskočen.

— Ako Howells pristane, vratit ću se ovamo. A ako ne, tada ću doći cestom i naći ćemo se kod Humphreyjeva ranča.

— Reci Janet, Ruele — prošapće Johnny.

— Ne, ni Janet. Doklegod ne budeš na sigurnom, u zatvoru, nitko ne smije znati gdje se kriješ.

* * *

Brazos Helm približavao se sa stražnje strane kući, u kojoj se nalazio Gouldov ured. Iznutra su se čuli koraci i on pokuca.

— Tko je?

— Brazos.

Ključ se okrene u bravi i Brazos uđe.

— Neka sam proklet ako znam gdje se krije. Zavirio sam u svaku krčmu u gradu. I u hotelu sam bio. Jeste li sigurni da je Limpy u gradu?

— Naravno da sam siguran. Jason ga je vidio u konjušnici... jutros, kad smo se vratili u grad.

— Ne znam što bih vam rekao, ali čini mi se da ste potpuno pogrešno zamislili cijelu stvar. — Kazavši to gurne ruku u džep i izvadi vrećicu s duhanom.

Goulda preplavi bijes, ali se uspio suzdržati i mirno zapitati.

— Ti bi odmah ubio Limpyja, zar ne?

— Točno.

— I onda bi sve palo u vodu, glupane. Ti vojnici nisu takve budale, imaj to na umu. Kad bi se najednom našla dva leša, počeli bi malo više čeprkati.

Brazos zapali cigaretu, ne skidajući pogled s Goulda.

— Pa, mogao bih poći u potjeru za Crockettima.. Ja sam spreman, samo recite kada da krenem.

— To znam, ali isto tako znam da bi pošao samo za Ruelom Crockettom. Je li tako?

— Kako vi kažete...

— Uostalom, siguran sam da će se Taylor i vojska pobrinuti za Johnnyja. A kad ga pronađu, postojat će samo jedan jedini način da ga smire. No, ako se Ruel nađe u blizini i bude dalje zahtijevao da se održi suđenje, morat ću računati s tobom.

— Molim, Goulde. Ja čekam vašu riječ, i vaš novac.

Gould se jedva suzdržavao da ne prasne, jer ga je Brazos po drugi put oslovio samo prezimenom. Nije ga podnosio, ali on mu je sada bio od neprocjenjive pomoći. Novaca se uvijek mogao domoći, ali teško bi našao zamjenu za takvog revolveraša kao što je bio Brazos.

— Goulde, jeste li pročitali sve ove knjige?

— Većinu, samo sada baš nemam mnogo vremena za čitanje.

— Oduvijek sam želio posjedovati knjige u kožnom uvezu, ali eto...

Najednom se Brazos ukruti i nagonski spusti ruku prema opasaču. Odjekne kucanje na vratima, a odmah zatim Jasonov glas:

— Otvorite... hej, otvorite!

Gould otključa. Jason se pojavi u dovratku, napola noseći napola gurajući Freda Hardina. Svojim golemim rućetinama bio je toliko prignječio starčevo tijelo da se ovaj uopće nije mogao pomaknuti.

Ušavši u prostoriju, zbaci svoj teret u stolicu od mahagonije. Hardin ostane presavijen, a kad se pribrao počeo trljati rame. Oko njega se širio miris alkohola.

— Našao sam ga na Suttonovom tavanu. Mislim da se skrivao od nas.

— Je li to točno? — zapita Gould starca. — Frede, zašto se sakrivaš od nas?

Hardin se malko uspravi, no njegov je pogled počivao na podu, negdje pred vršcima cipela.

— Hajde da te čujemo, Frede! Zašto se s nama igraš skrivača? — Dok je govorio, Gould se uputi do stola i spusti u naslonjač, u koji se udobno zavali kao da se sprema da s prijateljima povede ugodan razgovor. — Frede, zar smatraš da se nas trebaš bojati?

Hardin zanijeće glavom, pa odgovori:

— Htio sam samo odspavati poslije pijanke. Nisam se krio.

— Bio si na ranču »Diamond C« zajedno s Crockettima. Jesi li razvezao jezik pred njima?

— Ne, ne... niti govora... ja uopće nisam razgovarao s njima.

— Baš ni o čemu?

— Ne... Jedino što su mi povjerili bilo je da namjeravaju isplatiti hipoteku. To je sve.

— Je li ti poznato što se tamo zbivalo jutros? — Gould podigne obrve, činilo se da uživa. — Recimo, što je s Howellsom?

— Da, čuo sam... čuo sam za pucnjavu i da je za Johnnyjem izdana potjernica.

— Potjernica? Aha! Dvije tisuće su vrlo privlačna svota za svakoga tko se odluči da ga ulovi i preda predstavnicima zakona. Taj je novac svakome dobrodošao.

— Da, to je puno novaca.

— Dobro da si me podsjetio. Ako želiš svoj stari posao na ranču, samo se javi. — Gould otvori jednu ladicu i dohvati smotak novčanica. Odvoji nekoliko i pusti ih pored Fredove ruke. — Tvoja prva mjesečna plaća. Uzmi, Frede.

Hardin se zagleda u novac, ali ne pokaže namjeru da ga uzme.

— Hajde, Frede. Nije nikakav zločin uzeti novac od svog poslodavca. Ne budi djetinjast.

— Ja nisam sposoban za službu na ranču. Moja noga...

— No, no! Ali zato si sposoban za ono što ja očekujem od tebe. — Gurne novac bliže Fredu. Kad ga starac napokon uzme u ruke, nastavi: — Sada radiš za mene. A ja prije svega od svog osoblja očekujem odanost. Pazi da to nikad ne zaboraviš!

Sjedokosi starac zaklima glavom u znak da se slaže. Gould ustane i obrati se Jasonu.

— Zašto ne biste poveli Freda u kasino na nekoliko čašica?

— Svakako... naravno mr Gould, odgovori Jason i zajedno sa starcem krene prema vratima.

Kad su se za njima zatvorila vrata, Brazos se podigne i protegne.

— Možda je sve ovo naučeno iz knjiga koje ste pročitali?

— Veliš to je iz knjiga?

— Aha... način na koji ste to izveli. Bit će da ste nešto slično pročitali u tim vašim knjigama.

— Uspjelo je — prizna Gould. — I to zahvaljujući mom prošlogodišnjem razgovoru s njim, a jasno i ovome sada.

Užurbani bat čizama u hodniku natjera obojicu da pogledaju prema vratima. Kvaka se pomakne i ukaže se crveno Jasonovo lice.

— Mr Gould, Ruel Crockett je u gradu. Upravo sam vidio kako ulazi u hotel.

— U hotel? Jesi li siguran?

— Siguran? I te kako. Osim toga, opasan je revolverom. Pretpostavljam da namjerava posjetiti nekoga u ovom gradu...

— Dobro. Ja nisam takav glupan da ne bih sve ovo shvatio.

Gould otvori gornji pretinac pisaćeg stola i izvadi deringer »remington«, kojeg ubaci u džep. Taj njegov potez izazva zapanjenost u obojice njegovih kauboja. Gould zaključa stol, a Brazos se zbunjeno počeška po tjemenu.

— Odluči, Gould, i Crockett neće živ izići iz Howellsove sobe.

— Ne, u ovom času to bi bilo glupo.

— Možda bi morao malo pripaziti koga nazivaš budalom, Goulde — Helm se zajapuri.

— Nećeš taknuti Crocketta. — Gouldov je glas bio leden. — Ne još, jesi li razumio?!

— Molim, molim... ti plaćaš račune. Dok ti budeš tamo, ja ću malo u šetnju gradom. Osjećam da mi treba svježeg zraka.

VIII

Crockett zakuca na vrata Howellsove kuće i sačeka. Kad je ujahao u grad, zapazio je potjernice na kojima je stavljeno dvije tisuće dolara za Johnnyja, i to ga prilično zabrine. Johnny je sada bio istinski ugrožen, i to od ljudi koji će privući tako velika nagrada.

Vrata se napokon otvore. Niska, tamnoputa Meksikanka pogleda ga ljubopitljivo i upita:

— Senor?

— Želio bih razgovarati s gospodinom Howellsom.

— Senor Howells je jako bolestan...

Nije završila rečenicu jer se vrata iza nje širom otvore i Marion Howells izađe u hodnik.

— U redu je, Anna.

Bila je odjevena u bijelu pamučnu haljinu, koja bi većini žena loše pristajala, no ona je izgledala prekrasno; bijela boja je samo još jače isticala njenu ljepotu.

Meksikanka se udalji, a Ruel reče ispričavajući se:

— Kazala mi je da je vašem bratu veoma loše.

— Ima groznicu, no liječnik kaže da će sve biti u redu. Sada spava.

— Žao nam je zbog pucnjave. Marion, bila je to najobičnija nezgoda, nesretan slučaj.

— William mi je povjerio kako se to dogodilo. — Zaustavivši se pored njega, stavi ruku na njegovo rame. — Niste smjeli doći ovamo. Cijeli je Hobart oblijepljen potjernicama.

— Ucijenjen je Johnny, a ne ja.

— Ali, Franklin Gould širi glasine da ste i vi pobjegli s Johnnyjem. Poslao je šerifa da vas obojicu uhvati i privede.

Primakla mu se bliže. Bio je svjestan njena dodira, mogao je omirisati njen parfem. Odjednom je bio silno zadovoljan što je zabrinuta zbog njega. Istog trena postala mu je nekako bliska.

— Kad bih mogao samo nekoliko riječi izmijeniti s vašim bratom, nitko ne bi morao biti hapšen i sproveden u

zatvor. — Tada joj objasni da je Johnny odlučio predati se vlastima.

— On vas čeka?

— Da. Preopasno je doći u grad...

— Marion? — Howellsov glas dopre do njih i prekine Ruelovo objašnjenje. — Marion?

Djevojka se ogleda i zamišljeno prozbori:

— Ja ne znam... Molim vas, nemojte se dugo zadržavati kod njega.

Promatrao ju je kako se udaljava hodnikom općinjen njenim gracioznim pokretima. Ponovo je osjetio bliskost spram tè djevojke.

Predvorje se potpuno razlikovalo od svih koje je ikad vidio. Debeli sagovi kao i pokućstvo odisali su elegancijom, nekim patiniranim starim stilom. Sve to u cijelosti nije odgovaralo ovakvom gradiću na granici, kao što je to bio Hobart. Bio je siguran da će se njen brat kad jednom završi poslove u Teksasu, vratiti onamo gdje mu je mjesto — na istok, gdje žive mnogi slično kao Howellsovi.

Marion odškrine vrata spavaonice i uđe prva. Odmah pođe do stolića kraj bratova uzglavlja i uze nalijevati vodu u čašu.

Howells je ležao poduprt s dva jastuka. Lice mu je bilo bijelo, kao i zavoj koji mu je pokrivao rame. S naporom je kimnuo Crockettu kad se ovaj našao uz njegov krevet.

— Čuo sam kad ste kazali Marion da se vaš brat namjerava predati.

— Da. Nadamo se da će za Johnnyja biti bolje ako ja najprije s vama porazgovaram.

Howells uzme čašu od sestre. Dok je pio, nije skidao oko s Ruela.

— Zar se želite nagoditi?

— Možete to i tako nazvati. U pitanju je život mog brata. Odrekao bih se ranča »Diamond C«, ako bi mu to moglo biti od bilo kakve koristi.

Više je osjetio nego li vidio da se Marion zabezeknula, ali nije se na to osvrtao. Čekao je da Howells ispije novi gutljaj vode. Tišinu u sobi jedino je narušavao zvuk koraka što su dopirali iz predvorja. Kad je Howells opet podigao pogled, smiješio se.

— Bilo bi mi jako drago da se sredе sve neprilike oko vašeg ranča. Znam da mogu... — Malo je oklijevao, a onda ga paralizira pojava nezvanog gosta na vratima.

Crockett se naglo okrene i ugleda Franklina Goulda, silno namrgođena lica. Prišao je krevetu, odmjerio sve u sobi dugim prodornim pogledom i upitao:

— Što se ovdje događa?

— Mr Crockett je došao zbog svog brata — Howells odgovori.

— Za njega će se zakon pobrinuti. Vama je to vrlo dobro poznato.

— Oni su spremni odreći se ranča »Diamond C« — reče Howells ponosno. — To jest, ako pristanem da ne teretim...

— Nema razloga da se ne tereti čovjek koji vas zamalo nije ubio.

— Rekao sam da se Crockettovi namjeravaju odreći ranča — ponovi bankar i nasmiješi se.

— Prognanik nema nikakvih prava, pogotovo da se odriče nečega što ionako nije njegovo.

Na ovo Howells ništa ne odgovori. Ogledavao je čašu, koju je još uvijek držao u ruci. Ruel zapazi kako je Marion najednom postala napeta, i to poveća njegov pritajeni strah. Promatrao je bankara, osjećajući kako u njemu sve više raste razočaranje. Ipak, odluči pokušati još jednom.

— Sve ovisi o vama, gospodine Howellse — reče.

— Nema tu nikakvog pogađanja! — umiješa se Gould. — Potom kao da se malo opustio i značajno se zagledavši u Howellsa, dometne: — Koliko vas poznajem, to ste namjeravali kazati, zar ne?

— Da — trpko potvrdi Howells. — Upravo sam to htio reći.

Sada se Gould uhvati za želudac od smijeha i okrene prema Crockettu. — Rekao bih da je za vašeg brata i vas najpametnije da zauvijek iščeznete iz Teksasa.

Očito, namjeravao je još nešto pridometnuti, ali ga prekine puškaranje na ulici.

Marion pohita do prozora i odmakne zastor.

— Mora da je u blizini glavne trgovine...

Crockett, koji je stao iza djevojke, utvrdi da se prolaznici okupljaju u prolazu između Allisonova dućana i brijačnice. Ljudi koji su bili straga propinjali su se na prste, kako bi vidjeli nešto što se dogodilo na kraju prolaza.

Odjednom Ruel protrne. Nešto mu je govorilo da mora što prije izaći na ulicu.

— Vaš brat vas čeka na dogovorenom mjestu. — Marion ga uhvati za ruku. — Ne mislite, valjda...

— Ništa ne znam, Marion.

Na ulici je bilo isto kao uvijek u takvim prilikama: svjetla su bila upaljena a neki od znatiželjnika donosili su iz kuće svjetiljke, kako bi bolje vidjeli što se zbiva. Prošao je pored dvije žene u nekom dovratku, koje su uzbuđeno šaputale, pa se probi kroz okupljenu svjetinu, služeći se laktovima i sklanjajući u stranu svakoga tko bi mu se našao na putu. Na početku prolaza iskrao se iz sjene zgrada i izbio na čistinu obasjanu mjesečinom.

Šestoro ili sedmoro ljudi bilo je nagnuto nad tijelom koje je ležalo pod starim pamukovcem. Najbliži tijelu bio je trgovac Allison. Dućandžija se osvrne i ugleda Ruela. Na tren je zurio u njega a zatim mu se obrati:

— Bio bih te pozvao da sam znao da si u gradu, Ruele.

Crockett osjeti kako ga prožimaju srsi.

— Johnny? — zapita, mada je već unaprijed znao odgovor.

Starčeva glava potvrdno kimne.

— Došao je da bi porazgovarao s Janet — reče glasom koji pređe u šapat. — Ubijen je s leđa. Nije mu bila pružena prilika da se brani.

Crockett je stajao bez riječi iza Allisona i tupo buljio u mnoštvo koje se komešalo. Svaki čas je netko prilazio i naginjao se nad leš.

— Mrtav! Bojao sam se da bi se tako što moglo dogoditi... Kako se to, zapravo, zbilo?

— Johnny je ušao na stražnja vrata. Razgovarao je s Janet nekoliko trenutaka. Kad je odlazio, netko je pucao u njega.

— Je li to Janet vidjela?

— Bila je kraj njega kad je izlazio iz dućana, ali mislim da nije vidjela ubojicu. Ona je unutra, Ruele. Nije joj lako...

Crockett se približi mjestu gdje je Johnny ležao, hladnog, ukočenog izraza lica. Mještanin koji je držao svjetiljku poznao ga i ustane, pa se brzo skloni da bi ga propustio, do brata.

— Žao mi je, veoma žao — reče. — Odnijet ćemo ga odavde čim liječnik prispije.

Crockett kimne. Johnny je ležao u pijesku. Nije imao šešir na glavi, a crte lica su mu odražavale iznenađenje i bol. Nije mogao a da ne dode vidjeti svoju Janet, nujno pomisli Ruel. Zašto? Zašto nije sačekao, kao što su se bili dogovorili?

Kleknuvši uz brata, otre prašinu s mladićeva čela. Bol je navirala nezadrživo, negdje duboko u njemu sve se lomilo, rušilo, odlazilo u nepovrat. Volio je on tog svog suviše hitrog mlađeg brata...

Iza njega svjetina je romorila. Jedan stari Meksikanac na dva koraka od njega potiho je molio. Netko do Meksikanca nije se mogao suzdržati a da ne opsuje.

— U leđa... prokletstvo... kakva hulja — gunđao je u tami nepoznati.

Ruel se s mukom ispravi. Prije toga još je jednom otro bratovo čelo. Muškarac iza njega dobaci:

— Uhvatit ćemo gada koji je to učinio. Ne brinite... Samo se smirite, bit će on u pravim rukama...

Crockett zapazi odsjaj zvijezde s grudiju momka koji je to rekao. Ali, to nije bio Bol Taylor već Al Cox, jedan od mlađih šerifovih zamjenika.

— Zašto, šerifova desna ruko? — zapita. — Da biste mu predali nagradu od ucjene?

— Johnny mi je bio prijatelj.

Hvatajući zrak punim plućima, Ruel odgovori:

— Znam, Al. Znam. — Ne obraćajući pažnju više ni na koga, krene prema stražnjem ulazu u dućan.

Skupina se razmaknula, da bi mogao proći. Činilo se da svi izbjegavaju njegov pogled. Pojedinci su prekidali razgovore dok je prolazio mimo njih.

Oni koji su zadovoljili radoznalost vraćali su se kućama.

Crockett otvori vrata i prođe kroz malu sobu koja je Allisonu služila kao ostava. Janet je stajala u glavnoj prostoriji dućana. Crveni kolobari oko njenih očiju ukazivali su da je plakala, no djelovala je sabrano, dapače smireno. Nekoliko sekundi su se gledali bez riječi, a onda Ruel progovori.

— Allison mi je rekao da ste vidjeli što se dogodilo.

— Nisam bila uz njega kad je došlo do pucnjave. Taman sam bila zatvorila vrata za Johnnyjem kad je odjeknuo pucanj.

— Ništa niste primijetili? Što ste radili tog časa? Jeste li nakon pucnja pogledali na ulicu? Što se tamo zbivalo?

Zurila je u njega i sve više blijedila. Zatim prošapće:

— Da, u pravu ste. Ne samo da sam pogledala na ulicu, već sam bila izišla napolje... — Njene smirenosti nestane. Okrenula mu je leđa i stala grčevito plakati.

Ruel joj se približi i stavi joj ruku na rame.

— Janett...

— Ne dotičite me se! Za sve to ste vi krivi! Molim vas, ostavite me...

— Dakle, ja sam pogriješio?

— Vi i vaši veliki planovi! — Zagleda se u njega s bijesom u očima. — Vi ste sve to zakuhali... Vratili ste se s velikim planovima. Natjerali ste Johnnyja da vam se pridruži, da prihvati sve što ste izmislili... Zar još niste svjesni svoje odgovornosti? Pogledajte, što se dogodilo nekoliko koraka od praga ove kuće. Evo, dokle su stigli ti vaši nadnaravni planovi!

Ponovo se okrenula od njega, gorko ridajući. On obuhvati njena nejaka ramena i privije je uz sebe. Kako se ona pokušala oprijeti, njegov stisak ojača i na kraju im se pogledi susretnu.

— Ne želim voditi s vama nikakve jalove i isprazne razgovore. Od vas ne očekujem da razumijete moje postupke i da ih opravdate. Samo, shvatite, Janet, vi ste jedina osoba koja je bila u prilici da vidi ubojicu mog brata, i to je od prvenstvene važnosti. Budite tako dobri pa mi redom ispričajte što se sve dogodilo kad ste izašli iz kuće.

Nastavila je plakati još neko vrijeme. Kad je utihnula, stavila je ruku na usta i promrmljala.

— Nisam mogla ništa vidjeti. Gotovo sam se spotakla o... bilo je tako tamno... u prvi mah nisam zapazila da Johnny leži...

— Nikoga niste vidjeli? Čuli?

— Čula sam jedino kako netko bježi. No, u času kad sam prišla Johnnyju više se ništa nije čulo. A tada su nahrupili ljudi... Gospodin Allison je istrčao iz dućana i vikao. Ne bih znala reći niti u kojem je smjeru ubojica pobjegao...

— Ničeg se više ne možete sjetiti? Pokušajte, i najbeznačajnija pojedinost može biti i te kako korisna.

Tužno je odmahnula glavom.

— Ljudi su se počeli okupljati. Gospodin Orlando iz brijačnice donio je svjetiljku. Sve što sam tada mogla vidjeti bio je Johnny koji je mrtav ležao na zemlji. Njegova leđa bila su krvava... nije imao šešir...

— Je li Johnny nosio šešir kad je bio u trgovini — prekine je Crockett, — tj. kad vas je došao potražiti?

— Da, imao ga je na glavi, u to sam sasvim sigurna.

Ruel je grozničavo ispitivao sve poznate pojedinosti. Nadao se da će barem nešto otkriti, nešto što bi ukazalo na ubojicu, odnosno na nekog od Gouldovih revolveraša... Brazosa ili Jasona. Ali, činjenica da je nedostajao šešir tu je dvojicu eliminirala. To je značilo da je ubojica trebao stvarni dokaz da je uradio što mu je naređeno. Usput, to je značilo da je Johnny vjerojatno ubijen zbog novca, bolje rečeno ucjene.

Duboko je uzdahnuo.

— Što namjeravate poduzeti? — zapita ga Janet.

— Janet, to me pitaju otkako sam se vratio u ovaj ogavni granični gradić. A što sada mogu? Prije svega odnijet ću Johnnyja kući, i pokopati ga.

* * *

Dok je bio u trgovini, netko je uklonio Johnnyjevo tijelo. Zacijelo je

odnijet do doktora Forda, pomisli Crockett. U prolazu je sada bilo tiho, samo je još nekoliko znatiželjnika i dalje stajalo na poprištu događaja i raspravljalo. Crockett zastane kod ugla zgrade i posljednji put pogleda na mjesto gdje mu je brat ubijen. Utučen i shrvan tugom zaputi se, krenc prema Ulici Pioneer i Ljječnikovoj kući. Nije prešao ni dvadesetak koraka kad začuje kako ga netko doziva.

— Ruele, pričekaj tren!

Bio je iznenađen. Uspori i pritaji se u sjeni kuće. U snopu svjetla koje je dolazilo iz brijačnice spazi mršav lik Pitkina Allisona kako brza prema njemu.

— Ruele, možda bi bilo pametno da se neko vrijeme ne pokazuješ u Hobartu. Imam praznu sobu u kući, pa ako pristaješ ja bih ti rado...

— Idemo do doktora. On mi svakako ima nešto saopćiti u vezi s Johnnyjem.

— To može pričekati. Ima ovdje dosta ljudi koji mogu na osnovu noćašnje pucnjave poći u lov na tebe... Čuo sam kako govore protiv tebe, kako prijete. Neki misle da bi Johnny još uvijek bio živ da ti nisi želio zadržati ranč.

— Ako oni zaista tako misle, onda mi neće puno pomoći ako budem sakriven.

Nakon tih riječi krene. Dućandžija je postajao koji tren, a zatim pohita za visokim kaubojem.

— Ne, Ruele, čekaj!

— Gospodine Allisone, molim vas vratite se u svoj dućan i dopustite da obavim ono što je moja dužnost.

Nije očekivao da će mržnja ovih ljudi ići tako daleko. Zar zaista ništa nisu shvatili susrećući Johnnyja i njega toliki niz godina prije rata? Zar ih nisu vidjeli zajedno i ovih posljednjih dana? Vidjeli su ih, ali ništa nisu shvatili: njihovu bliskost, njihovu težnju da ponovo imaju dom. Krenuo je brže, odlučna izraza. Tihom ulicom jedino je odjekivao bat njegovih koraka.

* * *

U Gouldovom prigušeno osvijetljenom uredu Brazos se pripio uz prozor i promatrao Crocketta kako brza pustom ulicom.

— Makni se odatle, Brazose. Nemoj da ti sada padne na um neka nepromišljenost. Nije vrijeme da se sada poigraš s Crockettom — zareži Gould s druge strane sobe.

— Mogao sam sve obaviti upravo ovdje, i to ovog trenutka. Prokleto dobro znate da sam to mogao...

— Naravno da znam. A onda bi nas svatko u cijelom Teksasu, povezao s Crockettovima. Zar ne shvaćaš: kad bi sada ubio Crocketta, ljudi bi počeli razmišljati!

— Nikome ne može štetiti razgovor o mrtvacu.

— Crockett će me ionako optužiti da sam ja kriv za sve, pošto sam zatražio da se izda potjernica, i tako neposredno izazvao Johnnyjevu smrt. Ako bih ti sada dopustio da ga ubiješ, bio bi to čvrst dokaz protiv mene. A posljednje što želim jest to da me se dovodi u vezu s njima.

Brazos se isceri i pođe prema stolu, odakle iz zadnjeg pretinca izvuče Johnnyjev šešir.

— Evo dokaza za Ruela, amigo. Pričuvaj to. A ja ću biti strpljiv i sačekati da nam saopćiš kad je došlo vrijeme...

Franklin Gould se naborana čela zagleda u šešir koji je ležao pred njim. Brazos obiđe stol i stane pred njega, unoseći mu se u lice.

— Na potjernici piše »dvije tisuće« — reče, pruživši ruku. — Dvije tisuće, Goulde!

* * *

Pitkin Allison ostao je nasred ulice i gledao za Crockettom kako ide prema kući doktora Forda. Allison je bio od onih koji vjeruju u ljude, a osobno je osjećao da nešto duguje Ruelu. Bilo je to nešto što je Pitkin Allison namjeravao ponijeti sobom u grob, nešto što ga je nagonilo da Ruelu Crockettu olakša situaciju.

Allison gurne rasklopiva vrata salona »Casino« i zaviri unutra. Prostorija je bila ispunjena dimom i preplavljena mirisom na ustajalo pivo i duhan Sjenila svjetiljki bacala su diskretno svjetlo na ljude koji su se naslanjali o šank. Usprkos slaboj rasvjeti Allison

je odmah pronašao čovjeka kojega je tražio.

Zapravo, prvo je uočio Jasona Dobeya. Ogromni kauboj sa zavojem na nosu mogao se lako zapaziti, iako se nalazio u najudaljenijem dijelu bara. S njegove desne strane, stiješnjen uza zid, stajao je Fred Hardin.

Allison se probijao salunom, pozdravljajući poznate i usput osluškivao odlomke razgovora. Činilo se da je večerašnje ubojstvo glavna tema. Već je gotovo stigao do kraja šanka kad ga Fred Hardin opazi i odmah gurne bocu prema njemu, pokazujući na čašu.

— Pij, Pit'n! — reče pijano. — Popij jednu, Pit'n.

— Frede, Johnny Crockett je malo prije ubijen!

Jason Dobey mrzovoljno promrmlja:

— Čuli smo dosta o tome, i sada pijemo za svoje zadovoljstvo. Hajde, pridruži se ili odlazi! Dosta tih besmislenih priča o Johnnyju!

— Ruel je otišao do liječnika, Frede... Do Doca. Možda će mu ustrebati pomoć kad bude Johnnyja prenosio kući.

Hardin se upravo spremao da potegne iz boce. Međutim, zastane. Tanke crvene linije na njegovu licu kao da su se produbile kad se zagledao u Allisona.

— Ubijen je, ha? Johnny ubijen?

— Da, Frede. Zašto ne pođeš i pomogneš Ruelu? Ako ništa drugo, budi barem kraj njega.

Načas se starac zamisli, onda odgovori:

— Ruel me ne treba. On me ne želi.

— To nije istina. Samo tvoje prisustvo može mu pomoći, vjeruj mi.

— Zaveži gubicu, dućandžijo! — umiješa se Jason. — Ostavi Freda da na miru pije!

— Što kažeš, Frede? A? — nastavi Allison, ne obazirući se na gorostasa. Uhvatio je Hardina za rame kao da mu želi pomoći pri hodu.

— Pusti ga!

Glas Brazosa Holma bio je dubok i dolazio je Allisonu s leđa. Trgovac skrene pogled. Brazos ga je napeto mjerkao. Stajao je uz Jasona, leđima okrenut prema zidu kako bi mogao držati na oku sva vrata saluna. Oni koji su ga dulje poznavali znali su da je u svakoj prostoriji zauzimao takav položaj.

— Hajde, dućandžijo, odlazi odavde kako ti je Jason već rekao.

— Idemo, Frede — prozbori Allison i povuče starca za rukav.

— Pusti mu ruku! — zagrmi Brazos.

— Doći ću, Pit'n. Ti pođi prvi — snađe se Hardin.

— Doista, Frede?

— Doći ću, uistinu ću doći.

Brazos se još jednom ustremi na trgovca.

— Hoćeš li se već jednom udaljiti?

Allison pogleda u Hardina.

— Frede, sjeti se što si obećao. — Tada se okrene i pođe prema vratima.

— Moramo podučiti dućandžiju — narogušeno primijeti Brazos. — Njega i tog njegovog sina, i to prokleto brzo!

Hardin potegne iz boce i, ispravivši ramena, reče:

— Ja idem...

— Šepavko, ti nikuda ne ideš — odvrati mu Jason automatski.

Starac ovlaži usnice i htjede ostvariti što je naumio, ali Brazos prosikće:

— Hajde, pokušaj!

Hardin pogleda revolveraša. Oblijevao ga je samrtnički znoj.

— Želio bih pomoći Ruelu.

— I pomoći ćeš mu. Ti i ja ćemo odjahati na »Diamond C«. Kopat ćeš, amigo... ne mnogo, samo malo.

— Ne... ne! — Fred Hardin se odmakne od revolveraša.

Brazos namigne Jasonu.

— Gould ti poručuje da pronađeš Allisonova sina. Odmah ga odvedi u njegov ured, Jasone.

Tada šćepa Hardina za rame. — Ti i ja ćemo zajedno, amigo.

— Ne — progunđa starac. Zaljulja se kao da će pasti, ali ga velika Brazosova ruka zaustavi, a malo zatim povuče prema stražnjem izlazu iz saluna.

* * *

Velik dio te večeri Crockett je proveo u društvu s Docom Fordom dogovarajući formalnosti oko ukopa, budući da je liječnik preuzeo posao oko

sahrane. Prespavao je noć u liječnikovoj gostinskoj sobi, ali mu san nije donio olakšanje. Ustao je prije svanuća, jer ga je na ranču očekivala sva sila posla. Zadao je sebi da štošta obavi tog dana, i zato ga je sunce dostiglo kad je već prevalio više od pola puta.

IX

Prvo je ugledao dim, tri kovitla što su se lagano podizala u vis. Namrgodi se i podbode konja, a King pojuri galopom.

Četrdeset i pet minuta kasnije njegove su se sumnje obistinile. S daljine mogao je vidjeti da su sve građevine na ranču pretvorene u ruševine. Uskoro je razabrao ljudske spodobe koje su čekale u dvorištu. Crockett uspori i izvuče kolt. Provjeri naboje a zatim vrati revolver u korice ali ga otkoči.

Nastavio je jahati s puškom prebačenom preko sedla. Izbrojio je sedmoricu u plavim odorama Federacije. Kasnije je među njima uočio jednog jedinog civila. Nije bilo sumnje, radilo se o Bolu Tayloru. Iza spaljenih zgrada uz koral sjedio je na osami Fred Hardin.

Odmah je primijetio da nema ni goveda koja su tu jutros pasla, ali ga to nije iznenadilo; bilo je prirodno da se stoka razbježi kad izbije požar.

Pošao je prečicom kroz hrastik. Na sve strane ruševine. Jedan zid kuće još je uvijek stajao ali unutrašnjost zgrade bila je potpuno spaljena, a sa zgarišta se dizao dim. Svuda su se zapažali tragovi čađe osim u središtu prostranog dvorišta. Ondje je bio svježe iskopani grob.

Zauzdavajući konja, Crockett se zagleda u netom iskopani grob i dva pocrnjela nadgrobna kamena s desne strane. Sjahao je, osjetivši olovnu težinu u nogama.

Bol Taylor se uputi prema njemu u pratnji oficira crvena lica, koji je na odori imao oznake prvog poručnika. Šerif je bio ozbiljan kad mu je prišao.

— Gadno, Ruele. Gadno je to s Johnnyjem.

— Ti si ga gonio, Bole.

Oglasio se oficir.

— Žao mi je da ga nismo mogli pronaći na vrijeme. Ja sam poručnik Cahoon. Želio bih da nam je vaš brat dopustio da ga uhvatimo.

Crockett nije ništa odgovorio. Poručnik svrne pogled na zgarište i nastavi:

— Gorjelo je još kad smo stigli. Nije bilo pomoći. Slutite li tko je to mogao potpaliti?

— Hoćete njihova imena?

Cahonn odmjeri Crocketta, ignorirajući ton njegova glasa.

— Ako ste sigurni da znate tko je počinitelj, izvolite nam saopćiti.

— Budi oprezan, Ruele — umiješa se Bol Taylor. — To može biti i jedan od rančera kome nije drago da si se vratio. Ili, tko zna, možda im se nije svidjelo da je Gould došao u posjed tvog ranča.

Crockett je šutio, Cahoon tvrdoglavio.

— Želite li koga imenovati?

— Ne... ne mogu biti sto posto siguran.

Poručnik kimne s razumijevanjem, a tada službenim glasom objavi:

— Podnijet ću detaljan izvještaj u Austinu. Ako smatrate da vam je život u opasnosti, pridružite nam se.

— Ostat ću zbog pogreba.

Poručnik ponovo kimne. Zatim se uputi svojim vojnicima, a Bol Taylor ga je slijedio.

Osjećajući neodoljivu potrebu da s nekim izmijeni koju riječ, Ruel pođe prema Fredu Hardinu. Iza sebe čuo je komešanje i zveket ostruga: konjica se pripremala za polazak. Pred starcem zastane i odmah otkrije da je već pripit.

— Frede, ti si iskopao grob?

— Da, došao sam rano jutros. Pretpostavljao sam da bih to bio dužan učiniti za Johnnyja. Slušaj, Ruele, ja...

Starac je zakrvavljenih očiju tupo buljio u Crocketta, kad ih prenu

koraci. Ruel se okrene i vidje da Bol Taylor nije otišao s vojnicima.

— Ruele, imaš li što protiv ako pričekam? I ja bih želio prisustvovati sahrani.

Crockett kimne. Produžio je promatrati starca, ali Hardin je izbjegavao njegov pogled. Ruel izvadi lulu i poče je puniti.

— Frede, slutiš li tko je mogao podmetnuti požar?

Hardin lizne usnice i zapilji se u Taylora. Nervozno je trljao ruke, kao da nešto očekuje od šerifa.

— Ti nisi nikoga vidio da odlazi s ranča... je li tako Frede? — ponovo zapita Crockett.

— Ne. — Starčev je glas bio piskutav, a pogleda nije dizao sa zemlje.

— Fred je stigao neposredno prije nas, Ruele — umiješa se Taylor. — Naprosto nije mogao nikoga vidjeti.

— Svejedno, Frede. Hvala ti što si došao i sredio sve za ukop.

Hardin ništa ne odvrati, već nastavi piljiti u zemlju. Crockett je znao da će proći sati i sati prije nego netko iz Hobarta prispije ovamo. Najednom se okrene i pođe do mjesta gdje je ostavio Kinga. Uzjaše i konja uputi lijevo, pored korala. Opisao je širok krug od istoka prema zapadu, a zatim skrene prema jugu. Za svo to vrijeme bio je pognut prema zemlji. Zanimala ga trava, zapravo tragovi u travi. Na oko milju južno od imanja napokon je pronašao što je tražio.

Tamo gdje je raslo oporo busenje tragovi kopita nisu bili vidljivi, ali sada mu je široki trag izgažene trave govorio da je stoka upravo ovuda projurila. Procijenio je da se to zbilo u toku noći, prije otprilike šest do sedam sati. Tjerao je konja laganim kasom i slijedio trag oko pola sata. Nakon pažljiva ispitivanja zaključio je da su njegovo stado odvela trojica jahača.

Kad se vratio, ispričao je Tayloru što je otkrio.

— Možda su to bili Gouldovi kauboji — reče šerif. — Samo, ja ne mogu krenuti u potragu za njima dok prethodno ne provjerim kod Goulda.

— Ali, to je moja stoka, Bole. Okupio sam je nakon što je Gould ukrao moju hipoteku.

— Nema potrebe da se žestiš. Sve će se srediti na sudu. — Šerif zatim značajno doda: — Ako su to odista oni, neće biti jednostavno. I ti si toga svjestan.

Crockett osjeti kako ga ispunjava nestrpljenje. On će sam poći u potjeru poslije ukopa. Izaći će na kraj s njima, pa makar bila i trojica.

* * *

Nakon sahrane mala skupina od oko tridesetak ljudi poče se osipati. Većina ih odmah krene prema konjima i kočijama. Nekolicina je, pak, prišla Crockettu i tihim mu riječima izrazila suosjećanje. Jedan od tih bio je i Allison. Ruel se razočarao kad je Janet krenula prema Allisonovoj dvokolici, a da ga nije niti pogledala. Posljednja u redu koja je čekala da mu priđe bila je Marion Howells. Osjetio je da ga njene oči promatraju dok se zahvaljivao na riječima utjehe. Kad ga je pogledala, oči su joj bile vlažne. U njima se čitalo iskreno suosjećanje.

— Ljudi su tako lijepo govorili o vašem bratu — rekla je drhtavim glasom, kao da se nečeg postidjela. — Jako mi je žao, Ruele. — Kad je on samo kimnuo, nastavi: — Williams nikad nije pomislio da bi se to moglo tako završiti, Ruele, morate mi vjerovati.

— To i nije bila krivnja vašeg brata.

Ispred njih udaljavale su se polako kočije i dvokolice. Pored groba ostala su samo dvojica: Fred Hardin, koji je zatrpavao grob i Bol Taylor.

Crockett zapazi kako neki odlazeći kriomice pogledavaju Marion, a zatim se došaptavaju. On joj ponudi ruku i reče:

— Ispratit ću vas do kola.

— Bit će mi drago, Ruele. Hvala vam.

Dok su koračali, nisu progovorili ni riječi. Njena blizina ispuni ga već poznatom toplinom, i osjeti da mu je ta toplina sada prijeko potrebna. Pomogne joj da se popne i pruži joj uzde. Ona ih prihvati ali ih ne povuče. Pogleda ga i upita.

— Doći ćete u Hobart, zar ne? Svakako nas posjetite. Molim vas, Ruele.

— Hoću.

Osmijehne mu se i zatrese uzde, na što konji odmah krenu.

Šerif Taylor se odmakne od groba i priđe mu.

— Hoćeš li u grad, Ruele? — Po prvi put šerifov glas u posljednja dva dana zvučao je prijateljski.

— Ne. Pogledat ću što je s mojom stokom.

— Ruele, ne izazivaj nesreću. Vidiš da su se okolnosti toliko pogoršale da ne mogu biti gore. — Kako mu Crokkett ništa ne odgovori, doda: — Povest ću Freda sa sobom, ako pristaješ?

Odobrio je i uputio se u hrastik, gdje je ostavio konja. Dok je završio sa sedlanjem, Taylor i Hardin bili su već na proplanku, krećući se prema istoku.

Crockett uzjaše i neko vrijeme provede prepuštajući se uspomenama. Tada mamuzne Kinga i pojuri prema jugu.

Tragovi su bili jasni i svježi, pa je lako napredovao. Jahači ispred njega očigledno se nisu trudili da zametnu rutu kojom su krenuli. Bit će da su vjerovali kako im se ovdje, u ravnici nitko ne može prikrasti a da odmah ne bude otkriven.

Slijedio je trag iako se sumrak sve više spuštao. I tada, najednóm, začuje mukanje goveda, i to prije nego što ih je ugledao. Odmah zauzda konja i prisloni koljeno na pušku u sedlu.

Prošlo je samo nekoliko sekundi kad je do njega ponovo doprlo mukanje. Iz iskustva je znao da takvo glasanje potječe od goveda koja miruju. Odmah sjaše i stavi dlan na Kingovu njušku, kako bi ga na vrijeme spriječio da ne zanjišti. Vrati se kojih pet stotina metara unatrag i tu ostavi konja. Uzme pušku i pođe ponovo naprijed, samo nešto više ulijevo, kako bi se mogao sakriti u gustiš ako zatreba.

Šuljajući se grmljem primakao se dovoljno blizu da bi na mjesečini mogao razabrati stoku, koja je već bila polijegala uz potočić i spremala se na počinak. Uočio je i odsjaj na suprotnoj obali. Ondje su bila privezana tri konja.

Nestrpljenje ga je gonilo naprijed, ali ga razum zadrži na mjestu. Polako je puzao, no još je uvijek bio predaleko da bi razabrao ima li koga uz vatru.

Iznova se spustio na zemlju. Nije bio prešao ni pet koraka kad ga nagon upozori da se pritaji.

Učinio je to u posljednji čas, jer mu idućeg trena prozuji metak iznad glave i zabije se u drvo iza njega. Nakon toga opet zavlada mukla tišina.

I dalje je mirovao, samo je čvršće stisnuo pušku. Dok je napregnuto osluškivao šta se zbiva na suprotnoj obali, osjeti kako mu znoj natapa odjeću.

A onda, posve iznenada, stoka se da u bjesomučnu trku. Bio je to klasični stampedo, u ovom slučaju izazvan pucnjem. Prije nego li je nevidljivi protivnik dospio ispaliti naredni hitac Ruel se povukao dublje u šikaru.

Kao što je predmnijevao, drugi hitac je ubrzo stigao. Pogodio je jednu od krava i čas zatim životinja se stropoštala na čistini. Njeno otegnuto mukanje izazva još veću pometnju.

Opet zagrmi puška i metak se zabije u zemlju nedaleko Crocketta. Po bljesku pri pucnju od prve je zaključio gdje se nalazi tip koji ga tako željno namjerava pogoditi, ali on se nije usudio pucati. Ako samo jednom opali iz svog starog »Henryja«, odat će gdje je prikriven i po njemu će se osuti tanad kao ljetni prolom oblaka.

Možda su to i željeli: namamiti ga da se oda, pa ga onda slistiti.

Crockett potraži zaklon uz divovski hrast. Ali, na koju stranu da se prebaci? Oni će se sada rasporediti i stegnuti obruč oko njega. Pokuša li pobjeći, možda će mu to poći za rukom, ali moglo bi i ne uspjeti. Međutim, ako pobjegne nikad više neće mu se pružiti takva prilika.

Krava oborena na čistini još je uvijek mukala od bolova. Crockett protrne. Bilo je jezivo osluškivati u mraku njeno bespomoćno dozivanje.

Neka sjena, pedesetak metara ispred njega... se pomakne... točnije, između njega i vatre. Gledao je u mrak, svjestan da je nastupio njegov

trenutak. Zato podigne pušku, uspravi nišan između drveća, u sjenu što se primirila, pa povuče otponac.

Vidje kako je puška njegova protivnika odletjela u zrak i začuje vrisak. Potrči, spreman da se baci na zemlju ako sada zapljušte meci sa svih strana.

Ali, nitko se ne pojavi.

Eho njegova pucnja zamre i ponovo nastupi tišina, koju su remetili samo mukanje krave i jauci ranjenika.

Crockettove ruke postanu ledene. Očekivao je da će netko prići ranjeniku ili da će ga barem zazvati. No, opet se ništa ne dogodi.

Poslije dvije minute opalio je u zrak, ali ni na taj pucanj nije stigao odgovor. Pričeka još koji tren a zatim poče polako puzati prema mjestu odakle se čulo ječanje ranjenika.

Čovjek je ležao u blizini vatre. Puška se nalazila podalje od njega. Još uvijek je nerazgovijetno mrmljao, držeći se obim rukama za grudi.

Crockett je držao spremnu pušku, jer je postojala mogućnost da se ranjenik posluži revolverom. Približavao se uspravno čovjeku na zemlji. U jednom trenu pogođeni se okrenuo i Ruel primijeti da su mu i lice i dio grudi obliveni krvlju.

Bio je to Ben Allison.

Mladić je čuo da mu se primiče i pogleda u nj s mješavinom bola i mržnje.

— Hajde... pucaj... — reče, ne skidajući oka s Crockettove puške. Zatim prekune, pokušavajući da govori glasno.

— Gdje su ostali?

Odjednom Ben se otkotrlja ulijevo, u namjeri da se dokopa puške. Međutim, Crockett je bio brži i nogom je odbio oružje. Ben ružno opsuje pa se previje od bola. Ruel se prigne i izvadi mladićev revolver iz korica na opasaču.

— Tko su ostali? Brazos? Jason?

— Nadam se da će te ubiti — procijedi Ben s naporom. — I to na okrutan način. — Tada se okrene i obim rukama uhvati za ranu.

Spuštajući se na koljena do njega, Crockett ga šćepa za ruke. Ben zamahne ali promaši, na što ga Ruel ošamari i mladić se psujući opruži.

— Ti, zelena budalo! — izdere se Crockett. — Umrijet ćeš ako ne zaustavim krvarenje!

— Ionako ćeš pustiti da umrem. Zašto bi se brinuo za mene...

— Možda bi tako i bilo u redu, ali tvoj otac je već i previše izgubio.

Ben ostane ležati na miru, prividno spokojan, premda su mu oči isijavale mržnju. Crockett mu rastavi ruke a zatim razdere košulju. Mladić je već izgubio dosta krvi, pa su mu i hlače bile natopljene. Pritiščući ranu rukama, Ben je gotovo bio prekinuo krvarenje, tako da je sada iz rane navirao samo tanki mlaz.

Metak je ušao visoko iznad ramena i izbio na drugoj strani napolje. Crokkett obujmi ranjenika i stegne, kako bi utvrdio jesu li mu rebra cijela. Ben zajauće i ukruti se. Pogleda u Crocketta, mutnim očima.

— Morat ću spaliti ranu da spriječim infekciju. Želiš li cigaretu?

Mladićevo se lice iskrivi kad shvati što mu Ruel govori. Odmahne glavom.

— Obavi to što prije.

Crockett ga obazrivo primakne vatri i nabaca još granja da bi buknuo veći plamen. Pronađe lončić koji je mladiću služio kao šalica za kavu, napuni vodom i stavi na vatru da se grije. U Benovu sedlu pronađe vreću za brašno, opere je i stavi da se suši. Tada poče vaditi komadiće košulje iz rane.

Napola ošamućen, Ben je ukočeno ležao, stisnutih zuba da ne bi vikao. Pošto je očistio ranu, Crockett priđe vatri i gurne na plamen cijev revolvera.

Benove su usnice podrhtavale kad mu se približio s užarenom cijevi.

— Žao mi je što nemamo barem kap viskija — reče Crockett.

Polagano kimnuvši, Ben ponovo stisne zube. Disao je teško a kad je vrela cijev dodirnula ranu oteo mu se jauk. Tog trenutka se naposljetku onesvijesti. Crockett je radio brzo, mada mu se smučilo kad se raširio tipičan miris spaljenog mesa. Po završenom steriliziranju zamotao je ranu

vrećom za brašno i odahnuo. Trebalo je još sačekati da se mladić osvijesti.

Nesuvislo stenjući, Ben otvori oči. Pogled mu se zaustavi na Crockettu i naposljetku se prisjeti svega. Primijetio je da je Ruel odnekud doveo i svog konja.

— Cigaretu?

Mladić snuždeno kimne i Ruel mu stavi pripaljenu cigaretu u usta. Ben je duboko uvlačio dim i polagano ga ispuštao, očigledno uživajući.

— Mogao si me ostaviti, Ruele!

— Naravno da sam mogao. Kave?

— Da. — Pokušao se ispraviti na lakat ali padne nauznak i ostane ležati, tresući se kao da ga spopala grozница.

Mladić je promatrao Crocketta i Ruel zapazi da se njegovo golobrado lice opušta.

— Jason i Brazos su tjerali stoku sa mnom.

— I ostavili su te ovdje samog?

— Pretpostavljali smo da ćeš nam ući u trag. Zapravo očekivao sam te još od podneva. Bilo je dogovoreno da te ubijem čim se pojaviš, i to pod izgovorom da sam zaštićivao stoku mra Goulda.

— Bene, zar vjeruješ da su oni sve to baš tako planirali kao što su tebi rekli?

— Ne znam, tako mi je rečeno...

Prekinu ga Crockettove oštre riječi.

— Oni su te izložili, mladiću. Svatko zna da nismo u dobrim odnosima. Da sam te kojim slučajem ubio, Gould bi imao puno opravdanje da za mnom pošalje vojsku.

Ben je zurio u njega polako shvaćajući da visoki kauboj s kojim se sukobio ipak govori istinu.

— Pretpostavljali su da će se to tako okončati i zato su te ostavili posve samog. Je li ti sada sve jasno?

— Oni me nisu prisilili da budem tu — reče gorko. — Ja sam želio ostati. — Glas mu se smekša. — Vi znate zašto...

— Da, znam. Sada se odmori, da možemo natrag.

X

Bilo je već prošlo devet sati narednog jutra kad je Crockett polako uveo konja u dvorište iza Allisonova dućana. Ben je bio napola u nesvijesti, presavijen u sedlu. Da se nije grčevito držao o stremen, teško da bi podnio toliki put. Kroz prolaz mogla se vidjeti uobičajena jutarnja vreva u istom probuđenoj Ulici Pioneer.

U času kad je Bena podizao iz sedla i pomagao mu da se što bezbolnije spusti na zemlju, primijetio je kako ga iz dna prolaza motre dva muškarca.

Ben posrne, jedva održavajući ravnotežu.

— Polako... polako.

Mladić se osloni na Ruela, međutim, prije nego što su stigli do vrata ona se otvore i stari im Allison potrča u susret.

— Dobri bože! Što se dogodilo?

— Nastrijeljen sam — promuca Ben, nastojeći nadvladati bolove.

— Ranjen si! — zapanjeno uzvikne starac. Pomalo nespretno priđe sinu i podupre ga sa slobodne strane, tako da je Ben sada teturao između oca i Ruela.

— Kako si ga pronašao, Ruele?

— Ja sam ga ranio, gospodine Allison.

Starac se zaustavi, kao gromom pogođen.

— Ne... ne. Ti ne bi...

— Nije Ruel kriv. Objasnit ću ti sve... tata... samo da se malo odmorim...

Allison ušuti, blijeda lica. Dok su mu pomagali da uđe u zgradu, Ben je već gotovo sve ispričao.

Posjeli su ga u naslonjač u stražnjoj prostoriji, Crockett je pažljivo odvio ranu, i bio je zadovoljan kad je utvrdio da nema razloga za zabrinutost. Za to vrijeme Allison je nepomičan motrio kako se Crockett bavi oko njegova sina. Jedino što je mogao bilo je da pridržava sina da ne padne na pod. Začuvši otvaranje vrata, Ruel podigne pogled. Ušla je Janet Bankhead.

— Ne!... Ne i Ben! — kriknula je.

— Dovedite Doca. Potreban mu je liječnik.

— Vi ste ga ranili? — Zurila je u njega.

— Dovedite Doca! — ponovio je.

U njoj je sve vrilo. Ne vladajući više sobom pojurila je na Ruela, s očitom namjerom da ga ošamari.

— Prokleti... mrzim vas! Ubijate sve što dotaknete... Vi... — Dalje nije izdržala. Rasplakala se.

Crockett se izmakne da izbjegne šamar, a tada zgrabi ženu za ramena i strese je, da bi je pribrao.

— Zar ne shvaćate, Benu je potreban liječnik.

Janet napokon dođe sebi i bezizražajno se zapilji u njegovo lice.

— Pođite po Doca — naredi ponovo Ruel. — Recite mu da se Ben ne smije pokretati.

— Da, prošapće. — Ići ću.

Crockett se obrati starom Allisonu.

— Gdje bi sada mogli biti Jason i Brazos?

— Ben je teško ranjen. Molim te ostani ovdje dok dođe Doc... Jadni dečko, što mu je sve to trebalo...

— Možete i sami pripaziti na Bena dok liječnik stigne. Gdje žive ta dvojica revolveraša?

— Ne idi za njima! — Starac se napokon pribere. — Ubit će te.

— Ovaj dječak možda umire upravo zbog njih. Je li vam jasno na što su me natjerali?

— Ali...

— Gdje su sada?

— Ja... — Starac teško uzdahne, pa pogleda sina koji je ležao sklopljenih očiju. — Brazos je zacijelo s Gouldom, u njegovom uredu. Jason je, možda, u »Casinu«...

Crockett se okrene i izađe.

Trgovac je bio sasvim izgubljen. Ostavši nasamo sa sinom, dopustio je sebi da proplače. Zagrlivši Bena, zagledao se za Ruelom. Najednom osjetio je da su mu se tijelom razmiljeli trnci i on se strese.

Crockett zamijeti da su se ljudi počeli okupljati. U dvorištu, razmaknuli su se da bi mogao proći. Pred dućanom bilo je mnogo više svijeta. Pročulo se da je doveo napola živa Bena Allisona i Hobart se uzbudio. Pričalo se koješta, kao i uvijek u takvim prilikama... I, naravno, kao uvijek u takvim prilikama sve ono što se pronosilo uglavnom su bile neprovjerene glasine.

Ulica Pioneer bila je prekrivena tamnim sjenama i Crockett je na licu osjećao dašak vjetra koji je nagovještavao kišu.

U blizini Gouldova ureda nije bilo nikoga. Na njegovo kucanje nitko se ne odazva i Ruel zaviri kroz prozore. Ured je bio prazan. Dakle, preostaje još »Casino«, pomisli, i požuri niz ulicu.

Iskusno oko poslužitelja Gila Caldwella odmah je ugledalo Crocketta, tj. istog trena kad je gurnuo pokretna vrata i prekoračio prag, Ruel zastane točno nasuprot Gilu. Vidjevši njegov odlučni izraz, sitni točitelj odmah prestane s brisanjem tezge.

— Jesu li Brazos i Jason ovdje? — upita Ruel glasno.

— Nisam vidio ni jednoga...

Istog časa kad je postavio pitanje trojica muškaraca za šankom stala su se dogovarati ispod glasa.

— Gdje su Brazos i Jason?

Caldwell je zurio u njega posve bezizražajna lica. Jedan od posjetitelja baci kratak pogled prema stražnjoj sobi, a to Crocketttu bi dovoljno da shvati. Caldwell se nagne preko šanka i uhvati Ruela za rukav, ali on se naglim pokretom istrgne.

— Ne želim nikakvih nevolja u svom lokalu — propišti točitelj. — Ne volim Jasona ništa više od tebe, ali trebaš imati na umu da je on Gouldov...

— Jason se, dakle, nalazi tamo? Je li tako?

— Aha... Ruele, ne mogu sebi dopustiti neprilike s Gouldovim ljudima...

— Nisu u pitanju tvoje nevolje, Gil. Ja samo završavam posao koji je moj. I to samo moj, razumiješ?

Jason Dobey sjedio je sam za stolom i jeo. Bio se trgnuo kad je Crokkett naglo otvorio vrata. Sobu je osvjetljavala jedna jedina stropna svjetiljka, tako da su vrata bila u sjeni. Zatečen, Jason osta s nožem u zraku, i to u ruci u kojoj je uobičavao držati vi-

licu, a zatim nesvjesno dotakne zavoj na nosu.

— Što želiš?

— Prošle noći pronašao sam svoje stado, Jasone.

Divovski kauboj zabode nož u komad mesa i stavi ga u usta.

— Ne zamaraj me svojim problemima — reče punim ustima.

— Allisonov dječak dočekao me u zasjedi. — Crockett se primakne bliže stolu. — Red bi bio da nas dvojica malo popričamo kako je taj momak uopće tamo dospio.

— Hajde, samo mi ti pričaj. Ja ću dotle jesti. — I Jason nastavi mljaskati. U njegovim crnim očima pojavi se nešto što se moglo protumačiti kao strah. Unatoč dobro odglumljenoj ravnodušnosti, hrana koju je do malo prije tako halapljivo jeo nije mu više prijala.

— Ti ćeš guknuti sve što znaš, golube — resko dobaci Ruel. — A ako nećeš propjevati, barem ćeš mi dopustiti da te ubijem u poštenom dvoboju... Hajde, Jasone! — izdere se. — Kreni, daj mi priliku da te dokrajčim onako kako tebi to dolikuje!

Div prestane žvakati. Strah ga je potpuno savladao. Toliko je puta druge dovodio u takvu bezizlaznu situaciju, a sada najednom nije znao što da uradi. Vidio je da je Crockett došao da ga ubije, pa ga i najmanji pokret može izazvati.

Nastupi tajac. Onda Crockett oštro upita:

— Ti si bio ondje s Benom?

— Brazos me zamolio da mu pomognem otjerati krave — izleti divu. Obje ruke bio je položio na stol, pažljivo promatrajući Crocketta. — To su bile krave mr. Goulda.

— A momka ste ostavili samog?

— Naravno. Sve što smo učinili bilo je da otjeramo stado do mjesta gdje će se čestito napasti. — Govorio je, polako, nepomično zagledan u sugovornika. — Namjeravali smo ih kasnije sakupiti.

— To pričaj nekom drugom. Ostavili ste maloga samog da mi postavi zasjedu!

— Ne... nismo. Mi smo otjerali goveda na bolju ispašu. Ako Ben tvrdi drugačije, onda laže. U tom slučaju moja je riječ protiv njegove. Ja i Brazos...

— Gdje je Brazos?

— Po običaju, svratio je do Petersona. — Jason se nasmiješi. — Ondje radi jedna mala meksikanska kuharica s kojom on...

— Hoće li danas doći ovamo?

— Ne znam. Ponekad ostane tamo po nekoliko dana.

Crockett se nagne naprijed, oslonivši dlanove o stol samo nekoliko centimetara od Jasonovih prstiju. Glas mu je bio mek, dok mu je na licu titrao čudan smiješak, koji je Jason ocijenio kao krajnje opasan.

— Odlazi iz Hobarta. Ovdje ti je odzvonilo. Gubi se! Čuješ li?

Jason je oklijevao.

Istog časa Crockett ga odalami, pogodivši ga ravno u vilicu. Nenadani udarac odbaci Jasona na naslon.

— Jesi li me čuo?

— Da... dobro... odlazim. Poći ću odmah...

Jason ustane, prikrivajući šakom natečeno mjesto na licu, a Crockett se natraške uputi vratima. Kad ih je zatvorio za sobom, pođe pored stolova. Gil Caldwell i njegovi gosti netremice su ga pratili pogledima.

Kad se našao na suprotnoj strani saluna, promatrači hitro okrenu glave. Začuo se tupi škljocaj otponca i Crokkett se munjevito prostre po podu, povukavši za sobom najbliži stol.

Jasonovo divovsko tijelo ocrtavalo se u vratima prostorije u dnu saluna. Gorostas je bijesno pucao... jednom, drugi put, treći...

Stol kojim se Crockett zaštitio primio je zrna što ih je Jason bio namijenio protivniku. Još uvijek prevrćući se, Crockett izvadi revolver, nanišani i opali.

Hitac je pogodio Jasona u desni obraz, ali gorostas se nastavio kretati naprijed. Tada se zanese, zastane i spusti revolver nešto niže.

Crockett je potezao obarač ponovo, ponovo, ponovo... Zatim se otkotrlja udesno. Učinio je to u posljednji tren, jer se jedan Jasonov metak zabušio u pod do njega.

Ruel nanišani, opali, pa skoči i pohita naprijed. Jason se više nije mi-

cao. Vrškom čizme prevrne Gouldovog revolveraša na leđa i s olakšanjem utvrdi da je Dobey mrtav.

Zvuk ubrzanih koraka i uzbuđenog šaputanja ispunio je salun. Crockett proviri preko pokretnih vrata i primijeti da se gotovo sasvim smračilo. Mrzovoljno zaključi kako takvo oblačno i mračno vrijeme pogoduje Brazosu da se umiješa među znatiželjnike i približi mu se s leđa.

Znao je da neće imati dovoljno vremena ponovo napuniti revolver. Pogleda u magazin i vidje da su mu preostala još samo tri naboja.

Časak zatim ugleda Bola Taylora kako se probija kroz gomilu na ulici. Kad je napokon stigao do saluna, šerif krene ravno prema njemu.

Taylora je u stopu slijedio Al Cox, koji je, došavši do vrata, autoritativno povikao:

— Povucite se! Natrag!

Bol skrene pogled s Ruelovog revolvera na mrtvog Jasona Dobeya i njegovo se brkato lice namršti. Mada mu je bilo jasno da je moralo doći do ovoga što se zbilo, nije baš bio sretan razvojem događaja.

— Onda, Ruele, što se dogodilo? — Držao je ruku u blizini revolvera, očito spreman da odbije svaki napad.

— Jason ga je zaskočio — reče jedan od kauboja koji je stajao uz šank. A zatim na brzinu ispriča kako se sve odigralo.

Taylor ga je napeto slušao ne skidajući pogled s Crocketta. Dok se kauboj svojski trudio da šerifu naniže sve značajne pojedinosti dvoboja, Ruel je promatrao lica ostalih očevidaca. U njihovim pogledima nije bilo mržnje, ali ni prijateljstva.

— I, to je sve? — zapita šerif kad je kauboj naposljetku zašutio.

— Uglavnom. A sada, ako te zanima, baš mi je drago da Jason neće više nikoga kinjiti u ovom gradu.

— Samoobrana. — Predstavnik zakona slegne ramenima. — Mislim da je slučaj jasan. Ipak, bit će istrage. Zato, Ruele, budi nam pri ruci.

— Bit ću ovdje, ma kakvu god istragu proveli.

Crockett se uputi stražnjem dvorištu Allisonova dućana, gdje je bio privezao Kinga. Ljudi su u skupinama stajali uz cestu, neki od njih bili su ljuti i nisu mu se htjeli ukloniti kad je prolazio. Znao je da nisu ovdje samo zbog maloprijašnje pucnjave. Kauboji u »Casinu« nisu pokazivali takvu mržnju, barem je Ruel nije osjetio.

Usporio je.

Nebo se potpuno prekrilo tamnim oblacima i prije nego što je dospio do prolaza u blizini dvorišta osjeti prve kapi kiše na obrazima. Pomisli na dug put do Petersonova ranča. Neka pada, zaključi zlovoljno, kiša ga neće omesti da potraži Brazosa.

Bio je već pri kraju prolaza kad se iz tame iza njega pojave trojica. Izašli su iz dućana. Jedan od njih držao ga je na nišanu stare muškete.

Glas iza njega se prodere.

— Stani... ne miči se ili ću pucati, Ruele!

Crockett se leđima osloni na zid. Prema njemu je dolazio Bob DeWitt.

— Ti si pucao u Bena, ha?

Oni koji su se zatekli iza kauboja zakrčili su prolaz i nije bilo nikakve nade za bijeg. Crockett se sledi; ovo ga podsjeti na neugodnoti koje je doživio ranije od pomahnitale rulje. Spusti ruku prema koltu, dok mu je svaki mišić bio napet poput strune.

— Nemoj! — upozori ga tip koji je držao mušketu.

Crockett vidje kako se u rukama prisutnih nađoše revolveri. Prilazili su mu korak po korak, natmureni i razjareni.

DeWitt mahne kauboju i naredi:

— Oduzmi mu revolver!

Kauboj vrlo oprezno priđe Crockettu s desne strane. Međutim, Ruel odgurne njegovu ruku koja je već bila krenula prema opasaču s revolverom. Gomilom prohuja uzdah nestrpljenja i nezadovoljstva. I baš tada, tog trena, DeWitt zada Crockettu prvi udarac.

Lupio ga postrance skinuo mu šešir i prilijepio ga uz ogradu. Ruel brzo podigne obje ruke da bi se obranio, pošto vidje da ga još jedan promatrač namjerava udariti. Ma koliko se trudio da izbjegne udarac i održi ravnotežu, to mu nikako nije uspijevalo. Nečija ruka ga u trenu razoruža. Kolt više

nije bio u koricama. Shvativši da im je sada izručen na milost i nemilost, gomila se krvoločno ustremi na njega, i stade ga tući odasvud, ne dopustivši mu da se sabere. Udarci su pljuštali sa svih strana.

Crockett se pokuša probiti iz obruča koji ga je opkolio ali ga jak udarac u trbuh onemogući. Ispruži ruke, tražeći oslonac, ali ne nađe ništa i opruži se po zemlji. Odmah je bio podignut na noge, da bi trenutak kasnije opet bio oboren na tlo. Osjećao je da mu je lice vlažno, ljepljivo i užareno a kad je liznuo usnice očuti slankast okus krvi. Kao kroz maglu gledao je komešanje iznad sebe, a onda do njega dopre nečije urlanje. Ti su povici dolazili odnekud iz velike daljine. Netko mu se izderao u uho:

— Crockette, čuješ li me? Crockette!

— Ne čuje on ništa... ne može te čuti... — dobaci netko suho.

Osoba nad njim ga ošamari.

— Možeš li me čuti?

Crockett nije bio u stanju da odgovori. Ležao je na zemlji i borio se za dah. Prvi svakom novom udisaju boljelo ga sve više.

— Odlazi iz Teksasa, Crockette, čuješ li!

XI

— Šta to radite, ljudi? DeWitte, što se to zbiva? Zar ste poludjeli?

Urlanje razjarene svjetine polako se stišalo i Crockett primijeti kako se čizme pored njegove glave odmiču.

— Dobri bože — reče poznati glas. — Ljudi, ljudi, što ste to uradili?

— Vidi ti njega! — zagalami netko. — Ma, pogledaj ga! I on ima nešto da nam kaže!

— Natrag! Svi!

Crockett se osovi na lakat. Jedva je uspio prepoznati Pitkina Allisona, koji je stajao uz njega i otkočenom puškom prijetio okupljenima.

— Natrag! — ponovo viknu Allison. — Ustrijelit ću svakoga tko mu se primakne.

— On je ubio Toma! — izdere se DeWitt. — A vaš Ben sada umire. Allisone, kako možete...

— Ben je čekao Crocketta u zasjedi — odgovori starac. — Brazos i Jason su ga na to natjerali. Crockett je spasio život mom dječaku donijevši ga jutros ovamo.

— A što je s Tomom? Ovaj izdajnik ubio je Toma, a da mu nije dopustio ni da potegne revolver. Zar si to zaboravio Pite?

Uzbuđenje opet obuzme prisutne i rulja krene malo naprijed, kao da će ponovno napasti Crocketta. Sve što je Ruelu preostajalo bilo je da se pomiri sa sudbinom i čeka što će se dalje dogoditi. Međutim, Allison odlučnim pokretom puške prisili gomilu na uzmak.

— To se nije tako dogodilo — reče cepteći. — Tom je pojurio za Ruelom s izvučenim revolverom. Creed je bio prisutan i prije nego što je poginuo kod Palmito Hilla ispričao mi je sve o tom dvoboju. Ruel je na saslušanju govorio istinu. Istinu — upamtite svi! Je li vam sada dovoljno?

Svi umukoše. Ruel osjeti kako mu na čelo pade kap kiše, zatim još jedna. U muku koji je naglo zavladao učinilo mu se da kapi kiše proizvode prilično glasan štropot, da naprosto bubnjaju slijevajući se po njemu.

Allison se nagne nad Crocketta, uhvati ga ispod pazuha i pomogne mu da ustane.

— Polako... polako, Ruele... Ostani ovdje, ja idem po pomoć.

* * *

Vika u »Casinu« prenu Freda Hardina iz pijanog sna. Otvorio je vrata na tavanu kovačnice i pogledao napolje. Onog časa kad je ugledao Ruela kako izlazi iz saluna, znao je da je on sudjelovao u pucnjavi. Isto tako bilo mu je jasno što smjera svjetina koja ga slijedi prema prolazu iza dućana.

Sišao je s tavana i umiješao se među svjetinu. Krenuo je zajedno s njom i zastao pred trgovinom, gdje se

naveliko govorilo o nesreći Bena Allisona.

Mještanin u Hardinovoj blizini rekao je kovaču Suttonu:

— Čini se da je napokon otkucalo onom prevrtljivcu! Prognat će ga otkud je došao! I vrijeme je, moj Suttone, je li tako?

Na te riječi neki se nasmijaše.

Starčeve oči ispunile su suze. Naprosto, nije ih mogao zadržati. Bit će to gore nego posljednji put, pomislio je. Htio ili ne, nešto ga je nagonilo da vidi što spremaju Ruelu.

Kiša je vlažila starčevo iznošeno odijelo. Sepesao je, osamljen i nezapažen. Kad se približio »Casinu« iz njega su izašli Bol Taylor i Gil Caldwell, a za njima četvorica kauboja na čijim je rukama netko počivao. Zgrozio se kad je vidio da je taj netko Jason Dobey. Već je bio povjerovao da će nesmetan sudjelovati u svemu, kad li ga šerif oslovi.

— Pričekaj, Frede — viknuo je Taylor i pošao prema njemu.

— Ja samo šetam, Bole — odgovori Hardin.

— Tada mi se pridruži. Idem posjetiti Goulda. Gila vodim kao svjedoka pucnjave u salunu. Dođi, zanimat će te.

— Ja ti nisam potreban — pokušao se Hardin oduprijeti.

— Frede, potrebno je da bude prisutan i treći čovjek kad mu Gil bude saopćio vijest. Zato podi.

Nemavši kud, Hardin kimne i krene hramljući za Taylorom. Bio je toliko zaokupljen svima da nije opazio Pita Allisona, sve dok ovaj gotovo nije naletio na njega i srušio ga na zemlju.

— Frede! Hej, Frede, pomozi mi! — zavapio je Pit. — Ruelu treba pomoć.

Starac zastane u nedoumici.

— Fred ide sa mnom — graknu Bol. — Potreban mi je zbog vrlo važne stvari.

— I meni. Ne mogu sam odvesti Ruela Docu. — nije se predavao Pit.

— Zamoli nekoga da ti pomogne.

— Koga? Znaš i sam da svi mrze Ruela. Doc, pak, ne može otići od Bena, već mi moramo k njemu...

Taylor je ignorirao Allisonovo objašnjenje, i zacijelo bi se dalje prepirali da tog trena nije pred njih stupio Gould, sa snopom papira u ruci.

— Što se dogodilo šerife?

— Malo prije ubijen je u dvoboju Jason Dobey. Budući da je on vaš čovjek, pomislio sam da biste željeli razgovarati s nekim od svjedoka. Poveo sam Hardina sa sobom da budem siguran da kasnije neće doći do izvrtanja istine.

— Dobro, šerife — suglasi se Gould. — Potpuno se slažem s vašim postupkom. — Svrne pogled sa šerifa na Allisona koji se nije udaljavao. — Ali, čemu ta prepirka?

— Neki kauboji su premlatili Ruela Crocketta — uskoči Allison. — Fred je jedini čovjek u gradu koji će pristati da mi pomogne Ruela prenijeti do liječnika.

— Hardin sada radi za mene, a ne za Crocketta.

— Uopće nije važno za koga sada radi. Ruelu je potrebna pomoć, i to odmah.

Podrugljivo se osmjehnuvši, Gould nadoveže:

— Pa, Hardin je sada i meni potreban. Ako smatra da je pružanje pomoći Ruelu Crockettu vrijedno njegova zaposlenja, neka ide. To je njegova stvar.

— Onda, Frede? — obrati se Allison Hardinu.

Svi su pogledali u starca koji je oborio pogled na zemlju. Niz odijelo mu se slijevali potočići kiše i sav je bio nekako izgubljen.

— Onda, Frede? — ponovi dućandžija. — Barem mi pomozi da ga odnesemo u moju stražnju sobu.

Taylor se primakne Fredu i tiho mu reče:

— Nisam te želio dovesti u neprilici. Dobro razmisli.

— Ne vidim zašto je tako važno da Fred... — Allison posta nestrpljiv.

— Važno je — prekine ga Gould. — Ako radi za mene, onda je to jako važno.

Hardin se prvo zagleda u stočarevo lice, a zatim u šerifa. Malo se zanese,

a onda kao da je najednom zadrhtao od hladnoće i vjetra.

— Idem unutra — promrmlja.

Allison ga je motrio s nevjericom.

— Šerife, razgovarat ćemo u mojem uredu — reče Gould i propusti ih unutra.

Dok je Gil Caldwell pričao o dvoboju u salunu, Gould se ljuljuškao na stolici. Hardin se povukao u kut sobe, leđa okrenuvši biblioteci. I dalje je gledao u pod, ali sav se pretvorio u uho, da mu ne izbjegne nijedna riječ.

Gould nije prekidao točitelja. Povremeno bi bubnjao prstima po pisaćem stolu od mahagonija. Kad je Gil završio, zapita:

— I vi mislite da je Crockett tražio i Brazosa, kako bi i njega ubio?

— Propitkivao se za obojicu. Poznato je da je tragao i za Jasonom i za Brazosom.

Stočar se nadmeno obrati Caldwellu.

— Možete li stišati govorkanja u gradu? Brazos radi za mene i ja ne želim da se priča kako moji ljudi ubijaju zbog nevažnih prepirki. Morate me razumjeti.

— Jasno... naravno, mr. Goulde. Reći ću onima koji su bili u salunu da ste im poručili neka drže jezike za zubima.

— Kad dođe do istrage, vi slobodno ispričajte što ste vidjeli. Potpuno se slažem sa šerifom. I meni se čini da je bila u pitanju samoobrana.

— Žao mi je da se to dogodilo u mom lokalu — vajkao je Caldwell. — Ja nisam želio....

— Dobro... dobro... Ja vas i ne smatram odgovornim.

Gould ustane, dajući time svima do znanja da je razgovor završen. Tada skrene pogled na Hardina, koji se šćućurio u kutu sobe.

— Čini se da ti je potrebno jedno piće, Frede. — Posegne rukom u džep i baci na stol nekoliko niklenjaka. — Evo, popij nekoliko čašica na moj račun. Samo uzmi, ne ustručavaj se.

— Ali, vi ste rekli...

— Ne brini. Samo ti pođi s Caldwellom.

— Hvala, mr. Goulde.

Hardin nije mogao proniknuti zloslutni stočarev pogled, od kojeg je osjetio da mu se oduzimaju koljena. Pode prema vratima i gotovo se sudari s Taylorom, koji je također krenuo prema izlazu. Tada Freda sledi oštar Gouldov glas:

— Stani! Gdje ćeš biti ako mi ustrebaš? U »Casinu«?

— Pa... da, mr. Goulde. Idem na piće, kao što ste izvoljeli reći.

Šerif pričeka na vratima dok se starac udaljio, a zatim prozbori:

— Nisam siguran za Freda, mr. Goulde. Mogao bi se predomisliti...

— Ne brinite za Šepavka. Bit će tako pijan da uopće neće znati da se Brazos vratio. Uistinu nema razloga da brinemo. Bit će on tako pijan da neće moći shvatiti što se događa s njim i Crockettom.

* * *

Ali, Fred Hardin je zamijetio Gouldov zmijski pogled i odmah je bio načisto, bez obzira na ispijene čašice, da mu više nema mjesta u Hobartu i da treba što prije otperjati odavde. Na svaki način, prije nego se zbije ono što mu je Gould prešutno obećavao.

Dok je koračao ulicom, ponavljao je sam za sebe:

— Oni dolaze... dolaze... sada će me svakako uhvatiti i onda sam gotov, gotov zauvijek...

Bio je očajno sam; po prvi put poslije šest mjeseci shvatio je da je beskrajno sam i prepušten sam sebi i onom opasnom Gouldu. Gotovo uopće više nije bio pijan. Istrijeznio ga stočarev prijeteći pogled. Dok je žurio, blato mu se lijepilo za cipele i usporavalo ga.

John Sutton nije bio u kovačnici. Mora da je svratio u »Casino« kako bi se sastao s dokoličarima. U neku ruku možda je bolje da je tako. Hardin skine sedlo i zaulari svoju kobilu.

Iz konjušnice se iskrao na stražnja vrata. Nije znao kamo da krene, pa već prema navici usmjeri konja prema jugu. Kiša je i dalje uporno lila, no on kao da nije osjećao da je posve mokar, mokar do kože. Kad je proja-

hao pored tek napola dovršene građevine koju je podizao Gould, primijeti da ondje nikoga nema, da je sve pusto. Tek kad je prelazio most nad potokom padne mu na um da bi se mogao sakriti upravo u toj nedovršenoj Gouldovoj kući. Zaustavi kobilu i pokuša trezveno rasuditi. Tko bi se sjetio da ga ovdje potraži? Pa da, tko bi uopće ovamo zavirio? S druge strane, pak, tu će se barem donekle skloniti od oluje, osušiti i, što je najvažnije, bit će u prilici da o svemu u miru razmisli.

Bio je gotovo potpuno smiren kad je stigao do zgrade. Konja je smjestio u staju koje je krov bio već zamalo zgotovljen i odakle se sigurno neće čuti rzanje. Čim je to obavio, primaknuo se velikom otvoru koji mu je omogućavao da prati događaje na cesti.

Prvo što je spazio bio je jahač s konjem koji je odlazio iz Hobarta. I pored guste kiše lako je mogao raspoznati da je muškarac na konju šerif Bol Taylor. Mokra košulja slijepila mu se uz leđa. Prepao se... Ne može pobjeći, ne može se niti ponadati da će pobjeći... Prestravljen od straha, baci se na zemlju. I tako je s tog položaja promatrao šerifa koji je projahao, a da se uopće nije osvrnuo prema građevini. Hardina je obuzela grozница kad je shvatio da ga ne slijede, da su posve zaboravili na njega. Sve što treba učiniti jest da čeka mrak a tada valja potpršiti pete.

Motrio je šerifa kako grabi preko mosta i skreće prema ravnici na sjeveru. Samo se jedan ranč nalazio u tom smjeru; ranč Rubea Petersona. Nije trebalo da pogađa. Gould je šerifa poslao po Brazosa Helma.

Po prvi put otkako je bio naumio uteći iz ovog poganog grada, Fred Hardin je pomislio na nekog drugog a ne na sebe. Mislio je na prebijenog i teško ozlijeđenog Ruela, koji leži u sobi iza Allisonova dućana.

XII

Stari trgovac se već dobrih pola sata trudio oko Ruela. Koliko je znao i mogao previo ga i pregledao.

— Ništa nije slomljeno — kazao je umorno i uronio krvav ručnik u posudu s vodom. — Ali, morat ćeš se dugo oporavljati... veoma dugo.

Crockett zaklima glavom u znak da prihvaća njegov savjet, jer nije imao snage da bilo šta odvrati.

Bio je u jadnom stanju. Jedno oko bilo je natečeno i posve zatvoreno, a na desnoj strani lica protezala se velika crvena masnica. Donja mu je usnica bila dobrano rasječena, pa je i zbog toga prilično loše izgledao. Duboko je uzdahnuo kad mu je starac otirao krv s usnice.

— Možeš ostati u mojoj kući. Imam praznu sobu.

— Ne... uspio si ih zaustaviti... tamo napolju. Pokušat će iznova. — Skupivši svu snagu, odlučno doda: — Uostalom, neka! Prokleti bili, pružit ću im takvu priliku.

— Ne, Ruele, ti ljudi te više neće goniti. Nanijeli su ti veliku nepravdu. Većina je to shvatila a to nije tako nevažno za ono što želiš postići.

Začuli se nečiji brzi koraci i Allison ušuti.

Vrata se širom otvore i u sobu utrči kao bez duše Janet Bankhead. Njeno je lice bilo blijedo. Jedva je disala od silnog trčanja. Crockett je mrzovoljno pogleda, zatim poravna košulju i izvadi duhan iz džepa.

— Doktor Ford će doći čim uzmogne — reče žena. — Još uvijek je s Benom u ordinaciji. — Duboko udahne pa kad vidje u kakvom je stanju Crockett, lice joj se zgrči. — Mogu li vam bilo kako pomoći? — upita.

— Ne — otresito odgovori Ruel. — Kad mi zatreba vaša pomoć bit ću toliko slobodan da je zatražim.

— Ali, ja... — poče Janet.

— Donesi mu čistu košulju — prekine je Allison, a kad djevojka izađe, nastavi. — Zašto se tako ponašaš, Ruele? Nisi u pravu. Janet ti je samo htjela pomoći i to je lijepo od nje.

Crockett se nagne naprijed i pogled mu se zaustavi na okrvavljenoj košulji na podu. Bol u grudima i na licu potpuno su ga izbezumili. Usta su mu bila suha. Nije se pomicao da bi umanjio bolove. Kad se Janet vratila, skupio je noge da bi ustao.

— Sjedi, Ruele, i miruj! Sada ti je prije svega potreban odmor — reče Allison.

— Kasnije ću se odmarati — pobunio se, no prije nego što se sasvim uspravio spopadne ga vrtoglavica i s bolnom se grimasom sruši na ležaj.

Ležao je tako nekoliko minuta. Janet je raskopčala košulju i položila je na najbližu stolicu. Allison je bio zabavljen pripremanjem zavoja.

Netko je zakucao na vratima. Crokkett stegne zube i unatoč boli dosegne svoj kolt. Iz vana se začuo glas Freda Hardina, koji ga je tiho ali razgovjetno dozivao.

— Ruele... Jesi li tu, Ruele?

Allison otvori i stari konjušar brzo ušepa u sobu. Voda koja se s njega cijedila stvarala je lokvice a te su se lokvice postepeno razlijevale u male bare.

— Moraš iz grada, Ruele. Moraš, tako mi svega! Došao sam ti to javiti.

— Ne! Jesi li ti pri sebi? Neka me đavo odnese ako se sada predam i pobjegnem kao posljednji smrad.

— Ali, Gould je poslao po Brazosa. Budi uvjeren da će Brazos poći u potjeru za tobom onog trena kad prispije u grad, a onda ti nema spasa. — Hardin se okrene Allisonu, tražeći podršku. — On nije u stanju da se susretne s bilo kim, a pogotovo s revolverašem Brazosove vještine. Vama je najbolje poznato kakav je Brazos.

— Pojavi li se doista, ja ću izaći pred njega — prostenje Crockett.

— Nemaš nikakvih izgleda — prihvati Allison. — Fred je u pravu, najbolje je da se skloniš. Ako hoćeš, mogu te prikriti u svojoj...

— I ja imam odlično mjesto za tebe, Ruele — javi se Fred a zatim ispriča gdje se sakrio prije nego što je došao k njima. — Vidiš, riskirao sam napustivši to skrovište, samo zato da bih te upozorio. Morao sam te upozoriti, Ruele, shvati ja ti želim dobro...

— Naravno — pridruži se Allison. — Prijedlog mi se čini vrlo dobrim. To je izvanredno pogodno mjesto, tamo te nitko neće uznemiravati. Osim toga, imat ćete cijelu noć za odmor. Janet, donesi mi pokrivače i nešto hrane. Bit će im potrebni i ogrtači i svjetiljka.

— Požuri, Ruele — starac je bio nestrpljiv. — Ako čekamo da kiša stane, vidjet će nas.

Crockett, oklijevajući, ustane. Ponovna vrtoglavica uvjeri ga da je najbolje poslušati, pa više nije protivurječio. Posegne za čistom košuljom i s naporom je odjene.

Svo vrijeme Hardin je nervozno pogledavao prema vratima.

Janet se vrati s ogrtačima i pokrivalom. Dok su Crockett i Fred navlačili kabanice, ponovo je izašla, da bi se uskoro vratila sa zavežljajem u kojem je bila hrana. Hardin je preuzeo paket a Janet je ostala stajati promatrajući ih kako se spremaju u olujnu noć.

— Vratit ćemo se ujutro — reče Crockett Allisonu.

— Ja ne — upadne Hardin. — Ja večeras odlazim i nikada se više neću vraćati u ovaj grad.

— Ja ću doći — ponovi tiho Crokkett. Njegov se pogled susretne s Janetinim, i on primijeti da ga promatra toplo i suučesnički. Odjednom požeii da joj kaže nešto lijepo, nešto srdačno, nešto što će ga iskupiti za maloprijašnju grubost.

— Hajde, — preklinjao je Hardin. — Krenimo prije nego kiša stane.

Ruelov se pogled zadrži još koji tren na ženi, a zatim se obrati Allisonu:

— Hvala... hvala na svemu — reče, pa s mukom pođe za Fredom koji je već bio vani na kiši.

* * *

Gould je satima nestrpljivo iščekivao Brazosa. Večer se već bila pretvorila u vlažnu i neugodnu noć prije nego se pojavio Bol Taylor. Nervozno je cupkao uz prozor dok je šerif privezivao konja.

Šerif uđe, žmirkajući.

— Dugo ti je trebalo, Bole. Već sam pomislio da si zalutao. Gdje je?

— Dolazi, kako ste naredili. Ali, neće ući u grad prije nego što kiša sta-

DJEVOJKE!

tina
JE REVIJA ZA NAS

tina
JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina
PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina
PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina
PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

ne. Rekao je da ne želi da mu se revolver zaglavi u mokrom opasaču.

— I ti ga nisi mogao natjerati da požuri?

— Tko bi to njega mogao natjerati? Znate kakav je. Imao sam već dosta muke da ga nagovorim neka sam ujaše u grad. Objasnio sam mu da to mora izgledati kao sukob iz neprijateljstva, jasno bez ikakve veze s vama, točno onako kako ste planirali...

— I, učinit će kao što sam rekao?

— Da. Samo, bit će sve teže izaći s njim na kraj. Ja mislim...

— Dakle, ako sam pravilno shvatio, sve će biti u redu! Neka on najprije obavi ovaj zadatak, pa ćemo onda razmisliti što ćemo s njim.

Gould je to izgovorio u svom stilu, svjestan da njegova izjava sadrži svu potrebnu važnost. Uostalom, današnji su događaji potvrdili da se brzopletost ne isplati, a pogotovo brzopletost kakvoj je bio sklon Brazos. Zapravo, sve nevolje su i započele zahvaljujući Brazosovoj žustrini u ubijanju. Takav je čovjek u ovom pograničnom području bio neophodan, ali sve ima svoj kraj.

Taylor krene.

— Obići ću grad prije nego se pojavi. Nastojat ću da se u pravom trenutku zateknem kod Allisonova dućana.

— Ne. Bolje bi bilo da se nalaziš u drugom dijelu grada. Želim da znatiželjna rulja stigne na poprište prije tebe. I pripazi na Coxa! Ne dopusti da nam tvoj balavi pomoćnik pokvari račune.

Šerif ležerno mahne rukom i izađe. Gould smanji plamen svjetiljke i sjedne, da ne bi bio viđen dok u miru promatra sve što se zbiva na ulici. Namrštio se pri pomisli na Brazosa Helma. Eto, tako je to! Prvu je grešku napravio onda kad je poslušao ljude u Austinu. »Trebat će ti revolveraš«, rekli su, »jednog kojeg će se Teksašani bojati« I preporučili su mu Brazosa. Gould je i te kako bio svjestan opasnosti — činjenice da od samog početka ima uz sebe ubojicu, ali u Austinu su tako zahtijevali. Strah, snaga i novac išli su zajedno. Samo dokle, pitao se Gould. I sve bi bilo u najboljem redu da se nisu sukobili s rančerom koji se nije dao zaplašiti...

Kiša tek što je bila stala i Gould zamijeti osamljenog jahača. Povukao se s prozora. Brazos je polako dojahao pred hotel i mirno sjahao. Čas-dva kao da je oklijevao, no to se Gouldu samo učinilo, jer Brazos je sigurnom kretnjom provjerio opasač i navlaku s revolverom, pa požurio nogostupom.

Sa svog prozora Gould nije mogao pratiti Brazosa nakon što je mimoišao hotel, pa se zabavio promatranjem dvokatne zgrade hotela. I hotel je bio njegov, on ga je izgradio. Malo-pomalo njegovo se carstvo povećavalo. Uz pomoć Brazosa i njemu sličnih, nitko ga nije ugrožavao.

* * *

Šest stanovnika Hobarta navratilo je do Allisona da bi saznali kako je Benu i kako se moglo očekivati, poveo se razgovor o uzbudljivim događajima proteklog dana. Sjedili su ili stajali oko glavne tezge pozivajući starog Pitkina da im se pridruži. Zamalo je Allison prepustio sređivanje polica Janet i s cigaretom u ruci, prišao gostima.

— Nije to pitanje ispravnog ili pogrešnog postupka — reče jedan od kauboja. — Nedvojbeno je da se Crockett borio protiv svojih sunarodnjaka i zato smatram da je zaslužio te batine.

— Možda ono prvi put — nadoveže njegov susjed — ali nisam siguran da je to zaslužio i sada. Molim vas, ne smetnite s uma da je upravo on bio taj koji je Benu spasio život.

— Tvoje je pravo da tako misliš — tumačio je prvi, dosljedan svom gledištu — ali ja nemam nikakva opravdanja za odmetnike, bio u pitanju Ruel Crockett ili netko drugi.

— Slušaj, McCanne, on se ipak borio za ono u što je vjerovao — uplete se treći. — Koliko je nas za vrijeme rata govorilo »prokleta Unija«, ali nitko od nas nije smogao hrabrosti da se bori za Konfederaciju. Naprosto nismo imali petlje! I evo, upravo zato smatram da Ruel nije odmetnik Zar nam nije poručio da se i mi pridružimo u sakupljanju stoke i da zajednički otjeramo goveda na sajam u Abilen?

Poslije ovoga razgovor se nastavi po grupicama. Stočari koji su gajili nade u uspješnu prodaju stoke počeli su podržavati Crocketta, iako su ranije bili potpuno neodlučni. Allison je slušao što su govorili i nije bio iznenađen promjenama u njihovu raspoloženju prema Ruelu. Isto tako nije bio iznenađen držanjem McCanna i još nekih iz njegova društva, koji Ruela naprosto nisu mogli smisliti.

— Ne mogu reći da nisam zadovoljan što je Teksas i dalje pod Unijom — nakašljajući se odlučno izjavi starac.

Očekivao je reakciju zbog ovoga što je izrekao kad zapazi da su svi u trgovini mnogo više zbunjeni nego što bi bilo prirodno. To ga upozori na oprez. Prateći poglede prisutnih, okrene se prema vratima kroz koja je upravo tada banuo Brazos Helm.

Revolveraš se dogegao na tri koraka od Allisona, pomno proučavajući lica trgovčevih prijatelja i znanaca. Nije mu izbjeglo da je Janet kod tezge u dnu radnje, pa se iskosi kako bi ih sve držao na oku.

— Priča se po gradu da me Crockett posvuda traži — zagrmi iz sveg glasa. — Poručite mu da sam ovdje. — Revolverašev je pogled neprekidno navraćao do vrata što su vodila u komoru iza dućana.

— Raul nije ovdje — mirno odgovori Allison.

— Kažu da si ga doveo ovamo poslije današnjih batina.

— I jesam, međutim, ovdje ga više nema. Otišao je. Ako ne vjeruješ provjeri.

— I ti si vrijedan da te propuste kroz šake...

Brazos je još uvijek govorio jako glasno, naprosto ne shvaćajući kako mu je to Crockett izmakao. Zamišljao je da će Ruela na brzinu izvući napolje i ucmekati jednim jedinim hicem, a sada mu se sve izjalovilo.

Zakoračio je naprijed i Allison se uznemirio. Nije znao što da očekuje. Ostali su se pribili uz tezgu. Osmijeh na Brazosovu licu kao da se sledio. Kad se našao pred vratima stražnje sobe kao da ga je potresla eksplozija. Pritisnuo je kvaku, nogom udario vrata i u istom času izvukao revolver, gotov da prorešeta onoga tko se nalazi u toj sobi. Cijela ta akcija bila je munjevita.

Uvidjevši da je soba prazna i da ga trgovac nije slagao, u djeliću se sekunde obreo ispred starog Allisona.

— Kuda je otišao?

— Ne znam. Otišao je čim se malo odmorio.

Brazos zavrti revolver oko prsta i ubaci ga u korice. Na licu mu se čitala mirnoća. Opet je bio onaj oduvijek poznati podmukli i lukavi ubojica.

— Reci Crockettu da sam ja bio taj koji je sredio njegovog balavog Johnnya. Usput poruči da se dečkov šešir nalazi u Gouldovom uredu. Pazi, ne zaboravi da mu to kažeš, jer će ga to mnogo obradovati... Ha, ha, ha...!

— U leđa si mu pucao! — Allison pocrveni od bijesa. — Ubio si ga s leđa.

— Nego kako, dućandžijo — Brazos podrugljivo kimne. — Te stvari se tako i rade. Kaži još svom prijatelju Ruelu da sam za taj poslić dobio dvije tisuće. Dvije tisuće!

Dok su svi ostali gledali kojekuda, većinom u police ili nekud po zidu, Allison je jedini ustremio pogled u revolveraša. Janet je ukočeno zurila pred sebe, ruku položenih na pregači.

— Mog dječaka... i mog si sina, samog ostavio tamo vani, pored stoke, da bude ubijen umjesto tebe i tvog prijatelja...

— Greška, dragi moj. Otkud sam mogao znati da će tvoj miljenik Ruel Crockett biti tako slab strijelac. Baš šteta!

Ne mogavši više podnijeti Brazosovo izrugivanje, stari Allison jurne na njega. Naravno, bilo je to silno nepromišljeno. Trgovac nije imao nikakvih izgleda...

Prije nego što se bilo tko stigao umiješati, Brazos je prvo Allisona zadržao ispruženom rukom, a potom odalamio svom snagom. Starac se sruši na pod, kao udaren maljem.

Brazos zaplješće dlanovima kao da ih ispršuje, pa se nagne nad Allisona koji je, teško dašćući, pokušavao doći

do zraka. Starac se polako pridizao. Toliko je bio ponižen i ozlojeđen da je odlučio i svoj život staviti na kocku. Nastojao se dočepati nekog od revolvera koji su bili izloženi na polici.

— Samo naprijed, stari! — izazivao ga je Brazos s vučjim izrazom na licu.

— Ne, Pit! — poviče netko od prisutnih. — Nemoj! Ubit će te prije nego što dohvatiš revolver.

— On je samo uvrijeđeni starac, Brazose — reče drugi Allisonov prijatelj, ugledavši ledeni revolveraševv pogled, a čas zatim uvjeren da ovaj neće poštedjeti sirotog trgovca poviče užasnut: — Ne! On je starac, on je s-t-a--r-a-c ! ! !

Allison klone. Nije u njemu bilo toliko snage da izađe na kraj s krvolokom poput Brazosa. Skljokao se na pod.

— Trgovče — obrati mu se Brazos Helm — to nije ništa prema onome što si mogao dobiti. Bogami, ne bi te prepoznali tvoji prijatelji, amigo. Reci Crockettu da ga čekam dokle god se ne oporavi. I zapamti: mogu se vratiti u tvoj dućan amigo.

XIII

Fred Hardin je bio zabrinut i uplašen. U ovo bi doba noći redovito imao u želucu brojne čašice viskija, no sada je bio potpuno trijezan. Otkako su se uvukli ovamo, Ruel je spavao tvrdim snom, a on je stražario, vrebajući na svaki zvuk iz prerije. Stotinu puta u toku noći prošao je stajom amo-tamo. Nije bilo potrebe da upali svjetiljku koju su ponijeli jer je poznavao svaku stopu prljavog poda, a pored toga tama mu je ulijevala osjećaj sigurnosti, tako da se više nije toliko plašio kao ranije.

Što će učiniti kad se Ruel probudi, još nije znao. Neprekidno je samome sebi ponavljao da mora pobjeći iz Hobarta. Misli o bijegu bile su jedini jasan dio njegova plana.

Bripio se uz vrata da bi promotrio cestu. Nebo se razvedravalo, oblaci su se povlačili prema jugu i okoliš je sve više obasjavala mjesečina. Hardin je iz iskustva znao da će kroz sat vremena cijela prerija biti osuta mjesečinom, što će posve umanjiti izglede za siguran bijeg. Odjednom se strese, djelomično zbog nemilog saznanja vezanog za mjesečinu a ponajviše zbog ritmičkog šljapkanja s ceste. Netko se približavao. Koraci su se napokon ustavili u staji. Fred se naglo okrene i potrči prema posljednjoj pregradi, pa čučnu i pograbi Ruela za rame.

Crockett se odmah prene.

— Što je... reci, Frede!

— Šuti, ne govori! — prošapće Hardin. — Netko nam dolazi u posjetu. — Rukom opipa zemlju u potrazi za koricama i koltom.

U jednom skoku Ruel se nađe na nogama, s revolverom u ruci. Osjećao se prilično dobro, iako je još uvijek stajao pomalo nesigurno. Osloni se na ogradak, naređujući Hardinu ispod glasa:

— Ostani straga, Frede.

Mjesečina je obasjavala ulaz u staju. Koraci su se primicali. Čekao je udišući vlažan zrak, koji ga je ugodno milovao po licu. Potpuno se rasanio i bio pripravan da obračuna s napadačem.

— Ruele?!

Ta jedna jedina riječ izgovorena šaptom odjeknula je poput pucnja u grobnoj tišini staje.

— Ruel, jesi li ovdje?

Na ulazu se pomoli nježna ženska figura.

— Ovamo, Janet.

Janet Bankhead pretrči stajom, zaustavi se pred Crockettom i zadihano progovori:

— Ruele, Brazos te traži. Moraš što prije iz Hobarta... on će te smaknuti, bio ti naoružan ili ne...

— Psst! Možda su te slijedili — utiša Crockett tiho ali odlučno Janet, pa je povuče dublje u tamu.

Stajali su nepomično u tišini i osluškivali. U narednih nekoliko minuta ništa drugo se ne začu osim povremenog šuma konja u pregradi.

Napokon Ruel progovori.

— Brazos je u gradu?

— Da. — Janet ukratko ispriča što se zbilo u Allisonovu dućanu, pa nastavi: — On te očekuje, Ruele. Zaskočit će te istog trena kad se pojaviš. Nemaš nikakvih izgleda, to je okorjeli ubojica.

Duboko je uzdahnula, a on osjeti kako njenim tijelom prostruji drhtaj.

— Nakon što je ubio Johnnyja, on se neće ustručavati da uradi ono što je obećao Allisonu ako se ne pojavim — ogorčeno zaključi Crockett.

— Ne uznemiravaj se, mr. Allison ti poručuje da ostaneš ovdje. On će se pobrinuti da ne susretne Brazosa, pa nema razloga da se izlažeš opasnosti.

Bit će ugrožen sve dok se ovo ne okonča. — Tog trena Ruel primijeti da još uvijek nije ispustio njenu ruku. — Razgovarat ću s Taylorom, on je šerif i mora mi pomoći...

— Ne smiješ to uraditi! — usklikne Fred. — Strahovito bi pogriješio ako se obratiš Tayloru.

— Frede, Bol je predstavnik zakona. Brazos mu se ne smije suprotstaviti.

— Ako Brazos odluči da obračuna s Allisonom, Bol ga u tome neće spriječiti. Pogotovo, ako Gould tako odredi!...

Shvativši da se zaletio, Hardin ušuti. Međutim, Ruel se nije dao prevariti.

— Što je to s Gouldom, Frede?

Iako ih je okruživala tama, primijeti da je Fred u neprilici, vrludao je pogledom i pročišćavao grlo.

— Čega se bojiš, Frede?

Starac se nelagodno premjesti s noge na nogu. Pogleda prvo u Janet a zatim u Ruela, ne znajući kako da postupi.

— Idem u grad, Frede, Držat ću se zaklona sve dok se ne uvjerim da je Allison na sigurnom i pod budnom prismotrom Bola Taylora, a zatim ću poći u potragu za Brazosom da vidim je li doista odlučio ići do kraja.

— Ruele, ja odlazim — brzo dobaci Fred. Oklijevao je časak, a zatim bezbojnim glasom zapita: — Ti me nećeš spriječiti, zar ne?

— Ima li razloga da to učinim?

— Ruele, moraš razumjeti kako se to dogodilo — kazao je s mukom. — Natjerali su Jasona da me izmlati. Nisu me ni minutu ostavljali na miru, a Brazos je uvijek bio u blizini. Moraš me shvatiti!

Crockett je sažaljivo promatrao naborano starčevo lice. Otkrio je u njega onaj isti tužan i preplašen pogled kao i onda kad ga je prvi put susreo poslije povratka u Hobart.

— O čemu to govoriš, Frede?

Hardin poče drhtavim glasom, očiju oborenih prema podu.

— Došli su na ranč da posjete tvog oca. Gould je poveo Howellsa, da mu na licu mjesta uruči novac. Bili su prisutni i Brazos i Jason. Bol Taylor je tada bio predstavnik okruga. Pretpostavljam da su njega poveli kako bi im bio pri ruci čovjek od zakona.

Ruel i Janet pažljivo su slušali. Starac nastavi:

— Tvoj otac tada je bio bolestan od gripe. Ustao je iz kreveta i rekao im da se udalje, jer on ne namjerava prodati svoj ranč. Kako ga nisu poslušali, izišao je na vrata sa starom »Betsy« u rukama. Brazos je istog trena potegao revolver i ubio ga na mjestu.

— Ti si to sve vidio!? — zaprepašteno usklikne Ruel. — I nikad to nisi rekao ni meni ni Johnnyju?

Starac ustukne nekoliko koraka, kao da se pobojao da bi ga Ruel mogao napasti.

— Prisustvovao sam cijelom događaju, ali nisam mogao ništa učiniti. Brazos je bio nakanio da i mene sredi, ali ga je Howells spriječio. Da nije, ne bi ti imao tko ovo ispričati...

Stišćući pesnice, Fred je uz veliki napor uspio privesti svoju ispovijed kraju.

— Onda su me natjerali da ga pokopam. Jason i Brazos ostali su sa mnom na ranču puna dva mjeseca i sve to vrijeme prijetili da će mi, ako bilo što nekome povjerim, odrati kožu. Vrzmali su se oko mene dovoljno dugo, tako da sam i htio progovoriti optužili bi me kao saučesnika. Jason me onomad tako premlatio da se dva mjeseca uopće nisam mogao pomaknuti, i to samo zato što sam htio otići do

izvora. A njegov subrat u zločinu Brazos uvijek je bio u blizini sa svojim revolverom...

— Johnny se vratio puna tri mjeseca prije mene, Frede. Zašto mu nisi ispričao što se zbilo?

— Nisam se usudio. I njega bi odmah ubili, u to budi siguran. Uostalom, onda je Johnny počeo govoriti o prodaji »Diamond C« i ja sam povjerovao da će sve pasti u zaborav... Naprosto nisam mogao to Johnnyju ispričati. Možeš misliti kako mi je bilo s Jasonom za petama i stalno na nišanu Brazosova kolta.

— Da. Jednostavnije je bilo opijati se — vikne bijesno Crockett. — Jednostavnije je bilo biti pijan svo vrijeme, je li tako?

Hardinova se ramena pogrbe. Crockett ga je neko vrijeme ljutito mjerkao a zatim se bez riječi uputi prema pregradi s konjima.

— Dobro, Frede, možeš pobjeći — dobaci mu od tamo. — Neću te spriječavati.

Starac je stajao kao skamenjen. Janet se približi Ruelu i uhvati ga za rukav košulje.

— Ruele, što ćeš sada uraditi?

— Pojavit ću se pred Brazosom.

— Nemoj. Nisi sposoban...

— Sada je pravi čas.

Pred očima redala su se jedan za drugim dva prizora: brutalna očeva smrt i Johnnyjevo ukočeno tijelo.

Janet ga je slijedila.

— Pusti neka zakon...

— Bol Taylor je zakon! — Okrenuo se Fredu: — Ti pođi prvi, dat ću ti dovoljno vremena da se izgubiš bez opasnosti.

— Ne — preklinjala je Janet. — Nisi u pravu. Ako i pobijediš, Brazosa, nećeš nauditi čovjeku koji stoji iza njega. No, ako Fred ostane, možeš ih sve lako raskrinkati... Imat ćeš valjana svjedoka koji može na sudu razotkriti njihovu dugogodišnju prljavu igru.

Crockett se zamisli. Bila je u pravu. To što će ubiti Brazosa samo po sebi neće biti dovoljno. Ako prihvati Janetin prijedlog, imat će u rukama glavnog krivca. Pogleda u Hardina, koji je neodlučno stajao u prikrajku.

— Ako ostaneš možemo ih sve pohvatati, Frede!

— Ne... ne. Moram pobjeći. Kad se samo sjetim onog Brazosa...

— Ja ću se pobrinuti za njega.

— Ne mogu Imam nekog izgleda samo ako odmah odem. Pričekam li do jutra...

— Frede, daj mi samo sat vremena, još uvijek možeš pobjeći.

— Ne znam što bih rekao — mucao je Hardin. Ipak, naposljetku se suglasio. — Jedan sat, Ruele. Tako si rekao. Ako te neće biti, ja odlazim.

Crockett kimne. Prigne se da podigne sedlo i baš tada ga dotakne starčeva ruka.

— Shvaćaš me, Ruele, zar ne? Razumiješ zašto sam bio takav i šutio?

— Razumijem, Frede.

Ali, Hardinu kao da to nije bilo dovoljno.

— Bila su u pitanju dvojica, Brazos i Jason. To premlaćivanje, maltretiranje iz dana u dan, pa onda neprekidno prijetnje, uvijek gledanje smrti u oči... Nikad nisam zaboravio da me tvoj otac zadržao na ranču i poslije nesreće, kad sam postao invalid. Ja... ja sam sve to, sav taj užas, jedino zaboravljao kad sam bio potpuno pijan.

Ruel uzdahne. Nije želio više slušati starca. Njegova krivica dobrim je djelom tištila i njega, pa stoga požuri da pripremi konja za odlazak u grad.

— Ne pokušavaj izazvati Brazosa — obeshrabreno je ponavljala Janet.

— Ja ga i ne želim pobijediti u dvoboju. Želim ga izvesti pred sud zajedno s ostalima. I to ću učiniti.

Pogledavši je, primijeti da ga motri sa zebnjom. Položi ruku na njeno vitko rame i reče:

— Možda me čekaju ispred grada. Ostani ovdje s Fredom. Vratit ću se i po tebe.

Okrenula se i izgubljeno pogledala starca, koji je turobno pokrio šakama lice.

— Čekat ću te, Ruele, — reče.

Crockett stisne usnice, stavi pod mišku vjernu henrijevku i pođe iz staje.

XIV

Te večeri na ulicama nije bilo mnogo ljudi. Proširio se glas da je Brazos u gradu i u lovu, a stanovnici Hobarta su znali da u takvim dvobojima često stradavaju mnogi nevini promatrači. Koliki su posve nepotrebno poginuli od zalutalih metaka...

Taylor, koji se bio prikrio u blizini Allisonova dućana, povukao se u udubinu među zidovima i napregnuto iščekivao. Morao je biti oprezan, da ga netko ne primijeti.

Promatrao je ulaz u hotel, gdje se pod svjetiljkom nalazio Brazos Helm. Taylor nije bio baš siguran da će se Crockett pojaviti, a znao je da se Gould neće smiriti sve dok Ruel i Hardin ne budu mrtvi. Sve se i suviše zapetljalo da bi se moglo riješiti na bilo koji drugi način.

Tayloru je bilo žao Ruela. U krajnjem slučaju on je bio žrtva Brazosove neutažive čežnje za ubijanjem. Uostalom, tako je stradao i Ted Crockett. Istini za volju, Gould nije tako zamišljao cijelu operaciju, no kako je sada krenulo drugog izlaza nije bilo već da se svi izlišni pošalju na vječni počinak. U protivnom, svi bi bili u nevolji do grla. Bilo bi besmisleno dopustiti da ih sada demaskira i optuži jedan povratnik iz redova Unije.

Premještajući se s noge na nogu, već zamoren dugim čekanjem, posegne u stražnji džep za svitkom duhana. Počeo ga je žvakati ali sve ljutito ispljune kad primijeti da mu se gotovo trčeći približava Al Cox.

Visoki šerifov zamjenik grabio je dugim koracima prema zatvoru. Taylor pričeka da mu dođe bliže, a onda ga zazva.

— Al!

Mladić se u trenu zaustavi i spusti ruku prema opasaču, spreman da se brani. Kad shvati da ga zove Taylor, olakšano uzdahne.

— Kuda si pošao?

Osvrnušvi se prema ulici, Cox jedva smogne daha da odgovori:

— Crockett je upravo stigao.

— To se tebe uopće ne tiče. — Brazos je Johnnyja Crocketta ubio s leđa i zato žurim po pušku. Mislim da bi bilo dobro kad bi mi se našla pri ruci.

Taylor potegne svoj kolt.

— Oni će se obračunati na svoj način. Dođi ovamo i miruj. I to odmah, Ale!

Cox se namršti, ali ipak posluša i povuče se u sjenu kuće.

* * *

Brazos je namjerno izabrao raskošno rasvijetljeni hotelski ulaz, između ostalog, i zato što će Crockett biti prisiljen prilaziti u protusvjetlu, pa će ga svjetlost zabljesnuti a to nije beznačajno. S druge strane, Brazos je želio da se obračuna s njim na mjestu gdje svatko može vidjeti kako teče dvoboj. Naravno, bilo mu je poznato da se Bol Taylor i Cox kriju u prolazu sporedne ulice, kao što je znao i to da ga kriomice promatraju ljudi iz saluna. Za Brazosa je to bilo već uvriježeno i on je silno uživao u svojoj ulozi. Ne žureći, smiren, još jednom provjeri da li je njegov teški »Star 44« uredno uložen u korice a zatim se zagleda niz ulicu.

Ako je bio u pravu, onda je žurni povratak Coxa iz drugog dijela grada najavljivao Crockettov dolazak. Sekundu kasnije mogao se uvjeriti da nije pogriješio. Vidio je Ruela kako skreće u prolaz iza glavnog magazina i posprdno se osmjehnuo.

Crockett se zaustavi u sjeni, proučavajući Ulicu Pioncer. Brazos prepotentno zavuče ruku u džep i izvadi duhan. Nema što, odlično je glumio za svoje gledatelje. Duhan je zamatao lijevom rukom. Ni po čemu se nije moglo zaključiti da je zapazio Crocketta. I dalje je stajao oslonjen o dovratak hotela.

Odjednom revolveraš začuje kako u mraku netko kune. Naoko bezbrižan, nije ispuštao cigaretu iz ruke, mada je u stvari bio spreman da u hipu odbaci opušak i saspe sve metke u pravu živu metu koja mu se isprječi. Jedno je bilo igrati u predstavi za publiku, a drugo neprekidno živjeti s rukom na revolveru. Brazos nije bio od onih koji potcjenjuju protivnike.

Crockett zakorači na sredinu ulice. O ramenu mu je visjela puška.

Od ovog trenutka za Brazosa više nisu bili važni nevidljivi promatrači. Na toj udaljenosti njegov se revolver nije mogao mjeriti s »henrijevkom«. Proklinjao se u sebi zbog hvalisanja da je ubio Johnnyja.

Ruel Crockett je koračao pažljivo i polagano. Put do Hobarta nije bio dug, ali ga je svejedno zamarao. Kad bi god čizmu izvlačio iz blata osjećao je kako mu ponestaje snage. Puška o ramenu privlačila ga neumoljivo prema zemlji i činila mu se svakog trena sve težom. Letimično je promatrao vrata i prozore na kućama. Svi žitelji, čak i žene i djeca, iako nevidljivi bili su na nogama i čekali što će se dogoditi.

Produžio je koračati, oprezno, osjećajući kako mu krv hladno pulsira u venama. Kad je ocijenio da se našao na dohvat Brazosovu revolveru, podigne »henrijevku« i upravi je u smjeru revolveraša, točnije: nišanio je u njegove grudi.

— Helme — poviče — hapsim te zbog ubojstva mog oca! Dođi ovamo i predaj se!

— Tvog oca? — Brazos se okruti. — Čuo sam da me tražiš zbog Johnnyja... i Bena Allisona.

— Ne brini, i to će doći na red. Prvo ćemo o tome kako si ubio mog oca. Hajde, polako siđi, pa ćemo zajedno do šerifa.

— Crockette, ti nisi predstavnik zakona. Uhvati me, kad ti je već toliko stalo.

Ljutnja je ispunjavala Brazosa, ljutnja pomiješana s bijesom. Neće biti nikakve predigre. Neće biti uobičajenog veselja koje bi ga obuzimalo dok je čekao da protivnik povuče oružje, zadovoljstva nakon što bi ubio i uživanja zbog reakcije promatrača. Opazi da se mušica »henrijevke« spustila malo niže, prema trbuhu, i tada začuje Crockettove riječi:

— Hajde, Brazose, pokušaj nešto i priredit ću ti najljepše polagano umiranje koje si ikad vidio.

— Junačino! — isceri se Brazos i krene niza stube, ne skidajući pogleda s Crockettova lica preplavljenog modricama.

Odjednom Crockett začuje mnoštvo glasova oko iza sebe. Građani su izašli iz skrovišta i počeli stvarati široki krug oko njih.

Ruel iskoristi njihovu prisutnost, pa poviče iz sveg glasa:

— Tko je bio s tobom kad si mi ubio oca, Brazose?

— Ja ne znam ništa o tvom ocu. — Revolveraš zastane na dva koraka od Crocketta. — Ti nemaš pravo da me ispituješ na ovakav način. To je kukavički. Ako se želiš boriti sa mnom, spusti tu pušku i bori se kao muškarac.

— Gould je bio prisutan, zar ne? I Howells... i Jason... I Bol...

Pozadi njega odjekne nečiji divlji povik.

— Bori se s Brazosom ili odlazi, prljavi odmetniče. Ovdje sam ja zakon!

Crockett je odmah prepoznao glas Bola Taylora. Morao je riskirati i baciti kratak pogled, da vidi gdje se nalazi. Učinio je to munjevito, i ono što je otkrio zadovoljilo ga. Šerif je još uvijek bio negdje iza gomile, tako da ga nije mogao uočiti.

Čas zatim trgnuli su ga poklici. Promatrači su se opet uznemirili.

— Crockette!... Pazi!... Brazos!

Revolveraš se stušti na njega prije nego što je dospio upotrijebiti pušku. Ljevicom mu odgurne ruku u kojoj je držao »henrijevku«, a desnicom posegnuo za svojim revolverom.

Iznenadni napad izbaci pušku iz Crockettovih oslabljenih ruku, ali on brzo poleti naprijed u želji da snagom tijela obori Brazosa.

Revolveraš se zanese. Brzim povlačenjem oroza uspije mu ispaliti prvi metak. Tane prozuja pored Crockettova uha. Prisutni se razbježe u paničnom trku. Opet ostadoše posve sami nasred ulice.

Brazosov drugi metak probije Crokkettovu košulju i odra mu kožu nad rebrima. No, do trećeg pucnja nije došlo. Crockett se sagnu da bi imao što bolji domet i opalio, zatim još jednom.

Iz Brazosova vrata šikne krv. Ispravi se, a licem mu proleti zapanjen iz-

raz. Bilo je očito da nije mogao povjerovati da je pogođen. Još uvijek ciljajući, pokuša opaliti, ali izgubi ravnotežu i sruši se.

Crockett prekine s paljbom. Iz revolveraševe šake otkotrlja se teški »Star 44«. Dotad nepobjedivi Brazos ležao je u blatu, nepokretan. Istog časa Crockett pojuri prema okupljenim. Želio je pod svaku cijenu pronaći Taylora, šerif je bio čovjek od kojeg je Ruel najviše očekivao.

Međutim, predstavnik zakona kao da je propao u zemlju. Građani su se ponovo počeli okupljati, samo sada bez žagora. Korak po korak prilazili su Brazosu, još uvijek ne vjerujući da je iz njihova grada zauvijek nestao neustrašivi i nepobjedivi izazivač Brazos Helm. Tu i tamo začuo bi se poneki komentar, ponetko bi sebi dopustio da kaže neku na račun hladnokrvnog ubojice.

Crockett se spusti na koljena i prodrma Brazosa. Jedan metak bio ga je pogodio u desno rame, drugi prostrijelio vrat. Po Brazosovu isprekidanu disanju znao je da mu je život na izmaku. U suhim ustima još uvijek mu se nalazila cigareta, taj simbol neustrašivosti i cinizma.

— Brazose, tko je još bio s tobom kad si ubio mog oca? Moraš mi to reći!

Revolveraš potraži pogledom Crokketta.

— T... ti...

— Tko je još bio s tobom? — izdere se Ruel.

— Idi... d... d... i...

— Reci, je li Gould bio s tobom? — Crockett mu se primakne bliže — Je li ti on naredio da pucaš?

Na Crockettovo rame spusti se nečija ruka. Bio je to stari Pitkin Allison.

— On je mrtav, Ruele.

Još nekoliko trenutaka Crockett je ostao klečati u blatu, potpuno nesvjestan svega što ga okružuje, a zatim naglo ustane i izvije se iz Allisonovih ruku. Probijao se mahnito kroz svjetinu.

Iza njega, Allison podigne »henrijevku« i poviče:

— Zaboravio si pušku, Ruele!

Ali, Crockett ga nije čuo. On se već nalazio na pola puta do zgrade u kojoj je bio ured Goulda, najuglednijeg stočara Hobarta.

* * *

Onoga časa kad je Brazos pao smrtno pogođen, Bol Taylor je već naveliko žurio da obavijesti Goulda o novonastaloj situaciji. Odmah se povukao i dao u bijeg.

Franklin Gould, koji je stajao na vratima svog ureda, odmah je shvatio što se dogodilo. Vidio je kako se šerif povlači i hita prema njemu.

Stočarevo glatko čelo nabralo se u nevjerici, no njegove se misli nisu bavile Brazosom. Sada je valjalo brzo planirati i izmijeniti postojeće planove. Na neki način, revolveraševa smrt kao da mu je i olakšala posao; uostalom, jednog bi se dana ionako morao pobrinuti da ga ubije. Čežnja za posjedovanjem zemlje dovela ga je ovamo i sada je imao sve što je želio. Mogao je otići milje daleko a da ipak uživa plodove svog poslovanja u Hobartu.

Smireno je sačekao da Taylor stigne.

— Crockett je ubio Brazosa — propenta Bol. — On zna da je njegov otac ubijen. Nema nam druge, moramo pobjeći dok je vrijeme...

— Dobro, Bole. Potreban ti je konj. Ja ću sve srediti s Howellsom. I on će poći. Sastat ćemo se s tobom kod moje kuće.

Brkati predstavnik zakona se nervozno osvrne prema mnoštvu na ulici, koje je još bilo okupljeno oko Brazosa. I Gould je pogledao u istom smjeru. No, tamo na ulici nešto se zbivalo. Svjetina se razmaknula da bi nekoga propustila. Dvojbe nije bilo: Ruel Crockett se zaputio prema njima! Gould ocijeni da mu treba nešto vremena i da bi mu Taylor mogao odlično poslužiti kao odstupnica.

— Bole, uzmi konja od onih tamo — poviče i pokaže na nekoliko konja privezanih ispred saluna. Pričekao je da se uvjeri je li šerif poslušao, a zatim se htiro povuče u ured.

Taylor potrči prema konjima. Odabrao je najbližeg i bio bi ga zajahao da nije primijetio Crocketta kako grabi ravno prema njemu. Pošto je bilo

prekasno da odveže konja, spuznuo je na zemlju, ne bi li se na taj način dočepao prvog sporednog prolaza. Međutim, nije prešao ni desetak koraka kad ga zaustavi Crockettov povik.

— Stani, Bole!

Šerif se okrene, nespretno posrnuvši. Zurio je u Crocketta otvorenih ustiju i sleđena lica.

— Ruele, ja nisam ubio tvog oca. Bio sam tamo, ali s tim nemam ništa.

— Dođi ovamo... Polako!

Taylor visoko podigne ruke, kako bi se Crockett odmah mogao uvjeriti da nema nikakve zle namjere, pa kriještavim glasom poviče:

— Ruele, ne želim se boriti s tobom.

Crockett posegne za njegovim koltom i mune ga u rebra da pođe naprijed.

— Gdje je Gould?

Baš tog trena, u času dok je upitao gdje je najbogatiji stočar Hobarta, odostrag začuje trćeće korake. Stari Allison mu je donosio »henrijevku«.

— Gould je unutra — reče Taylor. — Maločas sam s njim razgovarao na ulazu.

— Povedi Taylora u zatvor — naredi Ruel Allisonu i preda mu Bolov revolver. — Reci Coxu da ću mu kasnije izdiktirati optužnicu.

Okrenuo se i krenuo prema Gouldovu uredu.

Šerif je jedva dočekao da Crockett ode. Kad ga je ispratio pogledom, molećivo se obratio Allisonu.

— Pite, pusti me. Ja nisam ubio Teda Crocketta.

— Čuo si što je Ruel rekao. Ti si prisustvovao njegovoj pogibiji, a dobro znaš da je to kažnjivo, drugim riječima: bio si saučesnik.

— Pite. Oni će me objesiti!

Taylor zapazi da su i ostali na cesti načuli ponešto od njihove prepirke i da su im se stali primicati. Pun straha, približio se na pola koraka starom Allisonu koji je zbunjeno promatrao čas građane na ulici, čas Taylora.

— Ja neću visjeti, Pite — jadikovao je Bol. — Čuješ li ti mene uopće?

— Odmakni se. Ne bih želio da moram pucati u tebe. Hajde, saberi se...

— Pusti me da odem! Ja moram pobjeći!

Taylorov se glas pretvorio u krik. Najednom se šerif sasvim izbezumio. Tresnuo je Allisona u bradu i pojurio kao da su mu već namakli omču oko vrata. Trgovac padne na zemlju i ostane ležati, ne shvaćajući što se to događa s uvijek dostojanstvenim predstavnikom zakona. Taylor se baci na njega i uze ga histerično lupati šakama po licu. Kad se napokon osvio na noge, u ruci mu se presijavao revolver.

Ljudi su se prijeteći približavali. Taylor pohita prema prolazu među kućama, mrmljajući u bradu: — Oni me neće objesiti... ja neću visjeti... neću dopustiti da me dovedu pod drvo za vješanje...

XV

Crockett udarcem noge otvori vrata Gouldova ureda i dopusti da se uz tresak zalupe. Prostorija je bila prazna, na sve strane ležali su razbacani papiri, bilo ih je i na podu, i na stolu. Svaki pretinac bio je izvađen i ispreturan. Gould je, očito, hitno obavio inventuru najvažnijih dokumenata. Videći taj prizor, Ruel se nasmiješi i već htjede zaobići pisaći stol kad u najdonjoj ladici ugleda Johnnyjev šešir.

Zastane na čas, osjećajući kako ga nenadano obuzima tuga pomiješana s bijesom. U sobi je bilo tiho i mirno. Znao je da je onaj koji mu je ubio brata i oca dobio svoje, ali nešto ga je sililo da što prije obračuna sa svima koji su sudjelovali u ovoj prljavoj igri.

Prošavši kroz stražnju sobu našao se napolju u mraku. Kretao se polako i oprezno, jer moglo se lako dogoditi da naleti na Gouldov revolver. Nije imao nikakvih ilizija o sebi. Bio je sada načisto s tim da ugledni stočar brine samo zbog njega; ako njega likvidira, s Fredom Hardinom će lako obračunati.

Kad su mu se oči privikle na tamu, zapazi u blatu svježe otiske koje još nije ispunila kiša. Držao se zida i kad je stigao do ugla zgrade pretrči čistinu, i dalje slijedeći tragove, što su se jasno raspoznavali. Mora da je Gould kružio oko saluna i magazina u koje se ulazilo iz glavne ulice a zatim se uputio prema hotelu.

Čim je utvrdio kuda je pošao, Crokkett požuri. Trčao je uz kuće, krijući se u udubinama na zidovima. U predvorju hotela utrčao je kao izbačen iz revolverske cijevi. Službenik na recepciji zaprepastio se kad je ugledao »henrijevku« u njegovim rukama.

— Franklin Gould? — bilo je sve što je Ruel izustio.

— U svojoj je sobi. Na vrhu stubišta. — Recepcionar je svoje riječi popratio prestrašenim pokretom ruke, kako bi uvjerio Crocketta da ne laže.

Ruel krene prema stubama, pognuvši nisko glavu i nastojeći da ne izazove veći štropot.

Vrata Gouldove sobe bila su širom otvorena. Primakao im se s puškom na gotovs, spreman da odmah puca. No, i ova je soba bila prazna, ladice povađene. Na brzinu poskidana odjeća iz ormara ležala je posvuda razbacana. Sve u svemu, sličan prizor kao malo prije u uredu.

Ovdje više nije imao što tražiti pa izađe na hodnik i pojuri prema apartmanu Howellsovih, odakle je dopiralo čudno komešanje i isprekidani razgovor.

Nogom razvali vrata i, ne spuštajući pušku, zakorači u sobu.

Marion i William Howells, koji su stajali nasred sobe, trgnu se kao opareni. Williamova se sestra prva pribrala. Međutim, oneraspoloži je Crockettovo modro i natečeno lice, izraz koji nije obećavao ništa dobro. Njen brat gledao je u Ruela tako zastrašeno da je jedva mogao disati. Činilo se da vidi pred sobom duha.

— Gdje je Gould? — zareži Crokkett.

Pitanje je bilo namijenjeno Howellsu, no javi se njegova sestra.

— Otišao je. Bio je ovdje, ali... — Zašutjela je jer je Crockett uperio pušku u Williama, gotov da povuče otponac. — Ne! Ne pucajte! — poviče Marion kad je njen brat uzmakao.

— Vrati se ovamo! — naredi Crokkett Howellsu.

Bankar se vrati na sredinu sobe, ukočen od straha. Moglo se primijetiti kako mu klecaju koljena. Crockett nije mogao vidjeti zavoj na njegovu ramenu jer je William bio u kaputu, ali po ukočenosti bankareve lijeve strane zaključi da ga još uvijek nosi.

— William nije ništa učinio — tihim će glasom Marion. — Mr. Gould je malo prije bio ovdje i rekao mu da ode iz grada. Ali, William nije uradio ništa loše. — Očigledno bila je nervozna, ali je i dalje predano branila brata.

— I vi vjerujete da biste daleko dospjeli s tim vašim nezaliječenim ramenom?

— Ne znam — promuca Howells. — Ja sam samo pokušao... Ni sam ne znam zašto... Zapravo, meni to nije bilo potrebno, baš kao što je Marion rekla...

— Ja ga nisam željela pustiti — javi se Marion. — Ako je Gould uradio nešto loše, William nije u tome imao udjela.

Crockett je nekoliko trenutaka promatrao djevojku. Izraz na njenom licu govorio je da ni ne sluti što se sve odigravalo u Hobartu.

— Objasni joj! — naredi Howellsu.

Bankar problijedi. Nije se usuđivao podići pogled prema sestri.

— Ja s tim nemam ništa — prozbori naposljetku. — Otkud sam mogao znati da će se tako završiti.

— Ali, bio si prisutan.

— Da. I to me od onda progoni, samo ti mi ne bi vjerovao... ti si takav... osvetoljubiv...

Marion je gledala čas u jednog, čas u drugog. Onda se obrati bratu.

— William, reci mi sve.

I ono malo boje oko bankarevih usana nestane.

— Jesi li znao na koji su način ubili Johnnyja? — uporno nastavi Marion. — Jesi li ti naredio da ga ubiju?

— Ne! — promuca William. — U pitanju je smrt Crockettova oca... to se dogodilo prije nego što si ti došla u Hobart... Bili smo otišli na njegov

ranč. Trebalo je da se obavi prodaja, ali starac nije htio čuti o tome. — Malo je oklijevao a zatim u dahu izgovori: — Brazos ga je ubio.

— I ti si bio prisutan?

— Nisam ga mogao spriječiti... on tako brzo povlači i puca... A što mi je poslije drugo preostalo nego da radim ono što Gould traži od mene? Plesao sam kako je on svirao...

— Ali, Williame, bio je ubijen čovjek! — Marion je govorila mekim glasom, kao da se obraća djetetu.

— Ja nisam mogao ništa. Gould bi me upropastio. Da sam progovorio, bio bih zauvijek gotov. — Odjednom se malo razvedri, kao da se nečeg prisjetio. — Crockettov najamnik je sve vidio. Premlatili su ga da bi šutio... I mene bi pretukli... A ti si trebala stići svakog časa. Nisam mogao pobjeći. Mogao sam samo ostati i šutjeti.

— Nema više bježanja — reče Marion. — Gotovo je tvoje poslovanje s Gouldom, nema ništa od vašeg sastanka.

— Oni se trebaju sastati? Kada? — upadne joj u riječ Crockett.

— Sada. Gould je rekao Williamu neka uzme iz banke što može i da mu se pridruži kod njegove nove kuće. Otamo je u planu da se ide dalje.

Crockettovo lice se namršti. Podilazili su ga trnci pri pomisli da će Gould nabasati na Janet i Freda, koji se ondje kriju. Mora požuriti da stigne na vrijeme jer inače moglo bi biti prekasno.

— Ne idite sami tamo — reče Marion. — Nas dvoje se ionako moramo onamo zaputiti, a William je poslao Annu po našu dvokolicu. Ako pođem s vama, Gould će misliti da smo to William i ja.

— Ne znam da li bih vas poslušao. To može biti vrlo opasno po vas.

Marion mu se približi i stavi ruku na rame.

— Ruele, jedino ćete tako i vi imati neku šansu. Molim vas, budite tako dobri i prihvatite moj prijedlog...

Iz hodnika začu se šum. Crockett podiže pušku, no malo zatim uđe Meksikanka. Kad vidje pušku u Ruelovim rukama, zanijemi.

— Jesu li kola spremna? — upita je Marion.

— Si, senjorita. Iza hotela su.

— Ti ostani s mr. Howellsom — zapovijedi Marion služavci, a zatim pogleda u brata i upita ga: — Ti ćeš ovdje čekati, William?

Bankar je zurio kao paraliziran. Onda se srušio u naslonjač.

— Čekat ću — promrsi.

Ona kimne i pođe k vratima. Crockett ju je slijedio u stopu.

U dvokolici iza hotela sjedio je Meksikanac. Čim ugleda Marion i Crocketta, ispusti uzde i skoči na zemlju.

Marion mu zahvali ali se ne popne na kola. Neodlučno je zastala gledajući u Crocketta.

— Što ne valja? — zapita Ruel.

— Možda bih ja trebala uzeti uzde u ruke — zamišljeno reče Marion. — Gould očekuje Williama i mene a zna da brat zbog ruke ne može držati uzde. Ako muškarac bude upravljao, mogao bi posumnjati.

— Tjerajte što brže možete, otprilike kao da je u kolima vaš brat. — Crockett se zadovoljno nasmiješi. — Sve će biti u redu. Ne brinite.

Pomogao joj je da sjedne, a zatim zaobiđe kola da bi se smjestio na kožom presvučeno sjedalo iza djevojke. Kad se popeo, zgrbio se da bi izgledao kao čovjek kojem je jedno rame povrijeđeno. »Henrijevku« je položio na krilo, da ne bi bila lako uočljiva.

Ruel je bio zabrinut za Janet i Freda, ali se ponadao da su na vrijeme čuli da Gould dolazi.

— Ruele — progovori Marion — o svemu tome nisam imala ni pojma.

— Vjerujem vam. Nisam sumnjao ni u što. Mjesec dana prije nego što je otac ubijen dobio sam pismo od njega. Pisao je da ga je cijelu zimu mučila jaka gripa. I tako nisam uopće posumnjao u uzrok smrti, mislio sam da je posrijedi bila pneumonija.

— Tko je još bio tamo osim Goulda i Williama?

— Jasno, Brazos i neizbježni Bol Taylor. Mislim da je vaš brat rekao istinu. To je trebao biti najobičniji poslovni razgovor, ali Brazos je sve pokvario.

— Brazos — ponovi ona umorno. — William uistinu nije imao razloga da posluje s takvim čovjekom. Šta mu je sve to trebalo?

— Zaboravljate da su ljudima poput Goulda potrebni bankari.

— William je mogao poslovati pošteno, pa ni u što ne bi bio umiješan. Mora da je bio isto toliko postiđen koliko i uplašen. Da je samo strah bio u pitanju, bio bi mi sve sam ispričao. Uvijek je bio slabić.

Crockett ju je promatrao s naklonošću. Na mjesečini njeno je lice podsjećalo na napetu masku.

— Žao mi je zbog vašeg oca, i zbog Johnnyja — rekla je. — Iskreno mi je žao. Ali moj brat...

U susret dvokolici približavala se nečija silhueta. Ruel da znak Marion da ušuti. Kad je prepoznao Hardina, lakne mu pri duši.

— Frede?

Hardin brzo dohrama do dvokolice. Načas mu se pogled zaustavi na djevojci.

— Gdje je Janet?

— Sakrila se u hrastiku. Ne brini, dobro je i na sigurnom. Ruele, Gould je u kući. On i Bol Taylor.

Kad je čuo da je i šerif tu, Crokkett se sledi pri pomisli što li se dogodilo Pitkinu Allisonu. Znači, još nije sve gotovo: sve će se okončati tek ovdje i to nakon obračuna s ovom dvojicom.

— Frede, idi do Janet — reče.

Hardin se nagne, da mu nešto šapne. Vidjelo se da je zdvojan.

— Ruele, oni su grdno zaplašeni. Čuo sam ih kako razgovaraju. Uplašeni su i spremaju se na bijeg. Ja idem s tobom.

Crockett je oklijevao. Gould je bio taj koji je terorisao Hardina, on je od njega načinio bezličnu figuru, običnu krpu. Sada je Fred otkrio da se Gould boji i želio je biti prisutan kad će stočar platiti za svoju bahatost.

— Ne, Frede. Ako su zaplašeni, to ne znači da su bezopasni.

— Ruele, oni su me tukli. Oni su krivi da ti dugo vremena nisam smio pogledati u oči. Zar ne shvaćaš?

— Shvaćam. No, ti se pobrini za Janet. Ako nešto krene naopako, zaštiti je. — Predao je starcu pušku, koju ovaj spremno prihvati.

Marion potjera konje prema sjenama u daljini. Nalazili su se u blizini Gouldove novogradnje.

— Usporite, Marion.

— Ruele, što će biti s Williamom?

— Ne znam.

— On je tako izgubljen. Iako je slabić, on je moj brat. Došao je ovamo samo zbog mene, jer je vjerovao da će u ovom gradu zaraditi dovoljno novaca za bezbrižan život.

Crockett joj ne odgovori. Izvuče kolt i napregne oči da bi razabrao zgradu pred njima. Hrastovi iza kuće bili su obavijeni tamom, sve je bilo mirno. Možda ondje čekaju na susret s Williamom...

— Iskočite istog trena kad stanemo. Dat ću vam dovoljno vremena da se sakrijete prije nego počnem pucati.

Marion zadrhti, ali kad je progovorila glas joj je bio odlučan.

— Objesit će Williama, zar ne?

— Ne znam. — Crockett sada nije želio razgovarati. Prvenstveno je bilo važno da osluškuje. — Ovdje zaustavite. Ostat ćete ovdje.

— Ne. Ja idem do kraja. — Nešto u njenu glasu natjera ga da je dobro pogleda. Ton kojim je to rekla bio je neobično oštar.

— Suviše je opasno. Idem sam.

— Ne! — Povukla je uzde. — Vi ste bili spremni da se odreknete ranča samo da biste spasili brata nakon što je ranio Williama.

— Nema smisla da izlažete život opasnosti.

— Ja neću poginuti — reče povlačeći uzde. Prije nego su kola stala bila je već iskočila u blato.

Crockett preuzme uzde.

— Brzo krenite nazad. Ja ću se sam dovesti do kuće, onako kako mi najviše odgovara.

— Ruele, ne mogu dopustiti da mi objese brata.

Bilo je nečeg divljeg u njenom pogledu.

— Vratite se natrag. Požurite dok se još možete udaljiti.

— Neću im dopustiti da ga objese!

Tada se okrenula i potrčala prema zgradama, povikavši iz sveg glasa:

— Frankline! Crockett je ovdje! Frankline, da li me čuješ? Crockett je u dvo...

Njene riječi zamru poslije tri pucnja koji su bili ispaljeni iz kuće. Sva tri pucnja sliše se u jedan, toliko su brzo slijedili jedan za drugim. Marionin krik bio je prodoran i pun boli. Pala je u blato.

Crockett je bio skamenjen samo djelić sekunde. Tada se prigne i pogleda u smjeru odakle su hici bili ispaljeni. Primijeti visoki lik i opali dva puta prema njemu. Istog časa odjekne uzvik bola; kriknuo je Bol Taylor prije nego se svalio na zemlju.

Preplašeno rzanje konja pomiješalo se s revolverskom paljbom, pa životinje potrče i povuku kočiju.

Časak ranije Crockett je bio spreman da iskoči iz kola, ali ovaj nenadani trk izbaci ga iz ravnoteže, tako da se morao uhvatiti za prednji naslon kako ne bi ispao. Začu se pucanj i Ruel osjeti da ga je nešto snažno udarilo o rame. Metak ga je odbacio natrag na sjedalo.

U početku nije osjetio nikakvu bol. Kao da je bio sasvim otupio. Međutim, podsvijest ga je upozoravala da se što prije skloni u kola i nađe zaklon. Drugi hitac mu je prošišao iznad glave. Istog trena se odupre i prebaci preko bočne ogradice, pomno pazeći da ne padne pod kotače.

Svom težinom tresnuo je u blato i odsklizao se nekoliko koraka prije nego što se zaustavio. Kad se uspravio, pokušao je podići zablaćeni revolver, no prsti su mu izgubili svu snagu i kolt mu spuzne iz šake.

Očajničkim pokretima rovao je po blatu, u potrazi za revolverom, ali ga nije mogao naći. Istog časa netko je izašao na trijem.

Crockett s dvije ruke poče pretraživati blato, osjećajući se poput zvijeri uhvaćene u klopku. Jaka bol prožimala mu je tijelo.

Koraci na trijemu postadoše glasniji, a malo zatim začu se šljapkanje blatom. Crockett podigne glavu i vidje Goulda kako mu prilazi. Revolver što ga je držao u ruci izgledao je Ruelu silno velik.

— Glupi kauboju — prosikće Gould. — Zamalo si me sredio, ali tvoja te idiotska tvrdoglavost navela da učiniš ovaj pogrešan korak. Bio si u prednosti, no više nisi.

Crockett se jedva uspio malo izdignuti, boreći se s bolom i mučninom.

— Ti si gotov — izusti Ruel, naprežući se da savlada vrtoglavicu. — Ovdje ti više nema mjesta.

— Ništa ne brini, prijatelju. U ovoj državi ima mnogo gradova.

Do njih dopru uzbuđeni povici. Gould prepozna glas Freda Hardina.

— Goulde... spusti taj revolver! Opominjem te! — Riječi su bile odrešite i dolazile su iz prilične blizine.

Crockett okrene glavu i ugleda Freda kako im prilazi preko dvorišta.

— Natrag! Frede, natrag!

Starac nije odgovorio, niti je poslušao. »Henrijevka« u njegovim rukama opasno je vrebala Goulda.

Prije nego je Crockett ponovo mogao uzviknuti Gould opali u starca. Pucanj je odjeknuo mrakom i spodoba koja je dolazila svali se na zemlju.

— A sada ti! — Gould uperi revolver u Ruelovu glavu. Nagnuo se naprijed i počeo govoriti polako i razgovjetno. — Imam tvoju potvrdu...

Gould uopće nije dospio čuti pucanj. Smrt je bila trenutačna. Prasak je odzvanjao u Crockettovim ušima i onda kad je Gould već ležao na zemlji. Ruel se osvrne i primijeti da se prema njemu vuče Fred, šepesajući.

— Pogodio me u osakaćenu nogu. — Stao je pored Crocketta i zagledao se u Gouldov leš. Puška mu je poslužila kao štaka.

— Pogodio me u osakaćenu nogu — ponovi tihim glasom, a zatim prasne u smijeh kao da je izvalio dobru šalu.

— Hvala ti, Frede — Ruel očima potraži Marion. — Pogledaj kako joj je, hoćeš li?

Hardin kimne i polako se uputi do mjesta gdje je djevojka ležala. Teškom mukom Crockett uspije sjesti. Cijelu minutu ostao je nepomičan, shrvan mučninom.

— Ona je mrtva, Ruele! — poviče Fred.

Ništa nije odgovorio. Zurio je u njeno tijelo, dok je Fred odhramao do Bola Taylora. Šerifovi meci nanijeli su Marion munjevitu smrt. Ta ga je činjenica donekle smirila, mada nije prema njoj osjećao neko posebno sažaljenje. Sva naklonost ugasila se onog trenutka kad je viknula da bi opomenula Goulda.

Povici s ceste bivali su sve glasniji. Mogao je vidjeti kako prvi znatiželjnici ulaze u dvorište, da bi otkrili tko je i zašto pucao. Netko je trčao ispred svih. Bila je to neka žena koja je hitala preko blata zadižući suknju rukama.

— Ruele? — pozva ga Janet Bankhead. — Jesi li dobro? — Stigavši do njega, spustila se u blato.

— Sve je gotovo — odvratio je s umorom. Videći njene uplašene oči, nasmiješi se. — Pomozi mi da ustanem. Hajde, Janet, budi spokojna, sve je gotovo!

Obgrlila ga je oko struka. Oslonivši se o nju, osjeti blagi miris njene kose.

— Polako sada, polako, Ruele.

— Što se ovdje dogodilo?

Bio je to glas Ala Coxa, šerifova pomoćnika. Mladić je bio ozbiljan.

— Ispričat ću ti o svemu kod Doca — odgovori mu Crockett. Osvrnuo se, ne bi li negdje u blatu spazio svoj kolt.

Najednom mu osmijeh zaigra na licu.

— Bit će bolje da odmah sakupite revolvere, kako ih ne bi pronašli klinci iz grada — reče mladom predstavniku zakona.

Janet se malo povije pod njegovom težinom, a Ruel je nježno privije uz sebe, sjetivši se kako je u početku nije podnosio.

— Ja ću vam pomoći — ponudi se Cox i pruži ruku.

— Dobro mi je ovako, moći ću nekako — odgovori Ruel. Vidjevši da im se približava Hardin, doda: — Pomozi Fredu. Ranjen je u nogu.

— Frede, osloni se na moju ruku — predloži Cox.

— Ne — odvrati starac. — Ti imaš posla. Snaći ću se nekako. — Tada prstom pokaže na tijelo u travi. — Ono je Bol Taylor.

Dok je on bio zaokupljen Coxom, Janet i Ruel su odmakli i pričali s Pitkinom Allisonom, koji je bio stigao zajedno s ostalim građanima Hobarta.

Fred je koju minutu razgledavao poprište bitke, a tada se ispravio više nego ikad ranije i, odupirući se o »henrijevku«, krene za zagrljenim parom.

KRAJ

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

31. V. D. Overholser: IZGUBLJENO POVJERENJE
32. W. O'Connor: ZAMKA ZA KRADLJIVCE STOKE
33. R. Boakson: POMAHNITALI RANČER
34. D. J. Stevens: NOĆ OBRAČUNA
35. L. L'Amour: UKROĆENA ZEMLJA
36. W. R. Cox: DJEVOJKA S ISTOKA
37. H. S. Sharon: CRNI ORAO
38. Tom West: SAMO MOJ PIŠTOLJ
39. Scott F. Scott: ALABAMA
40. H. S. Sharon: PODVALA BILLA JACKSONA
41. Louis L'Amour: BEZDUŠNI VODIČ
42. W. O'Connor: OPASNI DOSLJAK
43. W. O'Connor: OSAMLJENI ŠERIF
44. U. H. Wilken: PROKLETI ŽIVOT
45. S. H. Sharon: NAPAD NA KOČIJU
46. John F. Beck: U IME ZAKONA...
47. Louis L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRAČUN U PRERIJI
49. S. C. Lawrence: VRELI DAN U BUFFALU
50. P. Hangster: POVRATAK
51. J. F. Beck: OLOVO PRAVDE
52. H. Warner: TRAGOVI U PUSTINJI
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRAŠIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POHOD
57. T. West: TEKSAŠANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OŠIŠANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVI SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBRAČUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NEĆE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O. Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA
71. A. C. Morgan: REVOLVERAŠI SU ČEKALI
72. L. L'Amour: BRAĆA SACKETT
73. H. Warner: ZLOČIN OTACA
74. L. Walles: U OLOVNOJ OLUJI
75. Ch. Martin: IZASLANICI PAKLA
76. R. Macleod: TEŽAK PUT DO MEKSIKA
77. R. Hogan: OVAJ GRAD PRIPADA JESSUPOVIMA
78. S. C. Lawrence: TEKSAŠANIN

U PRIPREMI:

79. P. E. Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSIKU

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

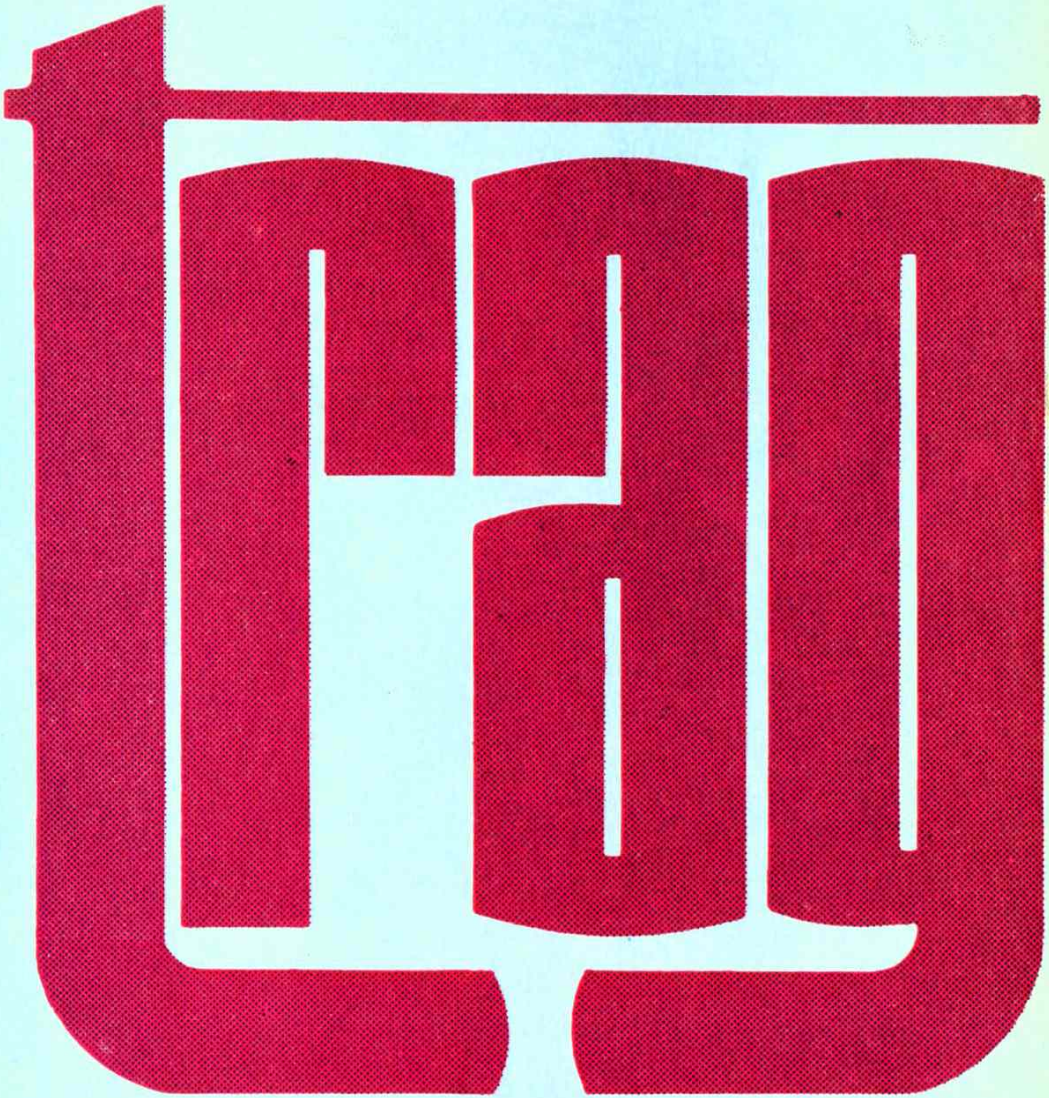

BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
– LJUBAVNIH ROMANA